

V Kostelu in Kočevski Reki so razočarani

Enako tudi v Mirni Peči in Šmarjeti, kar komentiramo na 3. strani

KOSTEL - Med predlogi in pobudami, ki so prišli s Kočevske za ustanovitev novih občin ter določitev oziroma spremembe njihovih območij, je vlada zavrnila oba predloga za ustanovitev novih občin, pozitivno mnenje pa je dala, da naselja Polom, Seč in Vrbovec zapustijo občino Dobropolje in se ponovno priključijo Kočevju.

Kot je povedala tajnica društva Kostelcev Mojca Skender po številnih opravljenih razgovorih z domačini in člani društva, so ljudje v Kostelu zaradi tega zelo razočarani. Podobno je tudi s kraji Kočevske Reke, ki pa so za razliko od Kostelcev igrali le na karto demografije, medtem ko so Kostelci kot argument v prid ustanovitve nove občine navajali tudi, da imajo 35 kilometrov državne meje.

M. L.-S.

AKADEMIJA OB 120. OBLETNICI ROJSTVA OTONA ŽUPANČIČA

VINICA - Ob 120. obletnici rojstva Otona Župančiča in v počastitev slovenskega kulturnega praznika priredi občina Črnomelj v petek, 23. januarja, ob 18. uri v športni dvorani osnovne šole v Vinici slavnostno akademijo. Slavnostni govornik bo predsednik Slovenske matice dr. Joža Mahnič, v kulturnem programu pa bodo sodelovali črnomaljski srednješolci, mlajša folklorna skupina črnomaljske osnovne šole Mirana Jarca in učenci OŠ Vinica. Podelili bodo tudi Župančičeva priznanja. Plaketo za dolgoletno delo na kulturnem področju bo prejel mag. Janez Kramarič, dipl. pravnik iz Črnomlja, diplome za enkratne dosežke na kulturnem področju pa Katica Adlešič, upokojenka iz Adlešičev, Alojzija Darinka Papež, učiteljica slovenskega jezika iz Črnomlja, in Silvester Mihelčič, učitelj glasbe iz Črnomlja. Uro pred slavnostno akademijo bo v Župančičevi rojstni hiši v Vinici otvoritev prenovljene pesnikove muzejske zbirke.

POT DO SOBIVANJA

Sprava, ne lustracija

Če sodimo po stoletje dolgem poteku reconciliacije (pomiritve) po ameriški državljanski vojni, kjer je prav tako kot v Sloveniji med drugo svetovno vojno brat moril brata in kjer vsemu sovraštvu navkljub stojita spomenika tako zmagovalnemu generalu Shermanu kot premaganemu Leeju, je ta čas pri nas upanja za spravo ali vsaj pomiritve kaj malo. To pa ne pomeni, da se mu je treba odpovedati. Nasprotno, zdaj, ko sta po propadlem lustracijskem predlogu še stranke iz nasprotnega pola, Združena lista socialnih demokratov in Liberalna demokracija Slovenije, predlagali svojo deklaracijo o narodni spravi (ZLSD) in izjavo o diskontinuiteti med povojnim komunističnim režimom in demokratično Republiko Slovenije (LDS), se je vredno potruditi in po demokratičnem parlamentarnem postopku priti do skupne politične ocene. Ta naj bi nam omogočila, da bi sporazumno in zavestno premostili sedanjo razklanost ali, kot pravi Borut Pahor, da bi problem umaknili z dnevnega reda slovenske politične sedanjosti in na stežaj odprli

• Zakaj smo sploh hoteli imeti svojo državo, če v njej ne znamo živeti kot bratje? (Stanovnik)

vrata prihodnosti. Ta politični sporazum nam bi omogočil, da bi polneje zaživeli vsaj drug ob drugem, če že ne z drugim. Predvsem mladi rodovi imajo vso pravico, da to zahtevajo od nosilcev politike.

Seveda bi morali nasprotni strani druga drugi priznati celovito človeško dostojanstvo, pravico do lastne vizije in razlage ustroja družbe, pravico do poplave krivice, kjer je še mogoča, pravico do iz lastnega zornega kota videne resnice in konec koncev pravico do zmote. V skupni politični oceni bi se bilo treba odpovedati ekskluzivnemu tolmačenju zgodovine, ki je taka, kakršna je, pa tudi vsem prestižnim bojem in političnim strastem, ki ne vodijo nikamor, škodujejo po vsem.

MARJAN LEGAN

MINISTRA V SEVNICI - Ministra Dragonja in dr. Gantar z gostiteljem, sevniškim županom Petermelom. (Foto: P. P.)

Dobova: pomoč deklicama brez staršev

Solidarnost še ni umrla

DOBOVA - V prejšnji številki Dolenjskega lista smo predstavili Martino in Melanijo iz Malega Obreža pri Dobovi, ki sta v prometni nesreči izgubili mamo in očeta. V akciji zbiranja denarja za pomoč deklicama se ljudje odzivajo številno. Na oba objavljena žiro računa darovalci nakazujejo denar, prejšnji teden pa je veliko zbiranje denarja po vaseh krajevne skupnosti Dobova organizirala tudi župnijska Karitas. Ljudje so tako darovali 1.703.530 tolarjev.

• PRISPEVEK DOLENJSKEGA LISTA - V akcijo se vključuje tudi Dolenjski list, ki je nakazal 50.000 tolarjev

V Dobovo so nakazale denar med drugimi družine Staniša, Hudelja, Mikec in Jeršin iz okolice Novega mesta. Podarili so 10.000 tolarjev namesto cvetja na grob Janeza Vodopivca iz Šmihela.

• Za nakazilo denarja sta odprta dva računa, kot rečeno: št. žiro računa (pri NLB Dobova) za fizične osebe: 51600-621-2005, sklic na št. 05-1983130-2722/48; št. žiro računa za podjetja in obrtnike (nosilec računa je Občinski odbor RK Brežice): 51620-678-65325, sklic na št. 05-1983130-2722/48.

Vlada nenaklonjena gospodarstvu

S pogovora ministrov Metoda Dragonje in dr. Pavla Gantarja z gospodarstveniki in politikami v Sevnici - O savskih elektrarnah malo novega - Posavje bo ustanovilo pokrajino

SEVNICA - Zaustavitev rasti plač v globalu je glavni dosežek vlade v letu 1997, je poudaril minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja preteklo soboto na pogovoru s sevniški direktorji in politikami. Minister za okolje in prostor dr. Pavel Gantar pa je dodal, da je njegovo ministrstvo "proračunski pritlikavec" in da to dejstvo, da denarja za okolje ni veliko, ni dobro za gospodarstvo.

Ministra sta razočarala, saj nista povedala skoraj nič novega glede nadaljevanja gradnje spodnjesevnske verige elektrarn, enotna pa sta bila, da se zgodba s HE Vrhovo ne sme ponoviti. Oba se bolj zavzemata za financiranje (tudi s tujimi kapitalskimi vložki) kot pa za kreditiranje izgradnje, izbrani koncesionar pa naj bi se lotil izgradnje celotne verige. Dr. Gantar je opozoril, da vlaganje zasebnega kapitala še ne pomeni

več vlaganja tujega kapitala. Celotno zaželeno bi bilo, da bi bilo tudi več majhnih domačih delničarjev. Po njegovem pa mora imeti država pomembno, če že ne kar odločilno vlogo.

Krški župan in predsednik sveta posavskih občin Danilo Siter je ministra, ki sta prišla v Sevnico v spremstvu državnih sekretarjev Jožeta Kovšeta in Radovana Tavzesa, obvestil, da so Posavci enotni in trdno odločeni zadržati svo-

jo regijo in da bodo sami ustanovili pokrajino. Sevniški župan Jože Peternel in poslanec Branko Kelemina (SDS) pa sta opozorila na ljudi, ki ne vzdržijo dolgoletno rezervirano prostora za HE Boštanj in HE Blanca.

V živahni razpravi so bili nekateri direktorji zelo kritični do vladnih ukrepov in ekonomske politike nasploh. Zlasti je bil oster direktor Lisce, d. d., Vili Glas, ki je opozoril, da je še preveč gašenja, ne lotimo se pa kriznih žarišč. "Ta vlada je izredno neprijazna do gospodarstva," je poudaril Glas.

PAVEL PERC

PRIZNANJA UREJENIM ŠOLAM - Predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič je minuli petek na novomeški srednji kmetijski šoli Grm izročil priznanja najbolj urejenim srednjim in osnovnim šolam iz cele Slovenije, ki so tekmovale v projektu Moja dežela - lepa, urejena in čista. Med njimi pa so bile tudi naše šole, med srednjimi šolami je prvo mesto dosegla srednja kmetijska šola Grm, med osnovnimi šolami pa tretje mesto osnovna šola Brusnice. Na fotografiji je ravnatelj brusniške šole Jože Jazbec, ko prejema priznanje iz rok predsednika TZS dr. Marjana Rožiča. (Foto: J. D.)

Priznanja za urejeno okolje

Projekt Turistične zveze Slovenije Moja dežela - lepa urejena in čista - Med najbolj urejenimi tudi naše šole

SEVNO POD TRŠKO GORO - V okviru projekta "Moja dežela - lepa, urejena in čista", ki ga vodi Turistična zveza Slovenije, so tudi Turistična zveza Slovenije, so tudi lani potekala ocenjevanja urejenosti osnovnih in srednjih šol. Srednja kmetijska šola Grm je med srednjimi šolami dosegla prvo mesto, med osnovnimi šolami pa je tretje mesto zasedla osnovna šola Brusnice. Minuli petek je bila na Srednji kmetijski šoli Grm na Sevnem pod Trško goro podelitev priznanj najbolj-šim.

Učenci tamkajšnje šole so pri-

LICITACIJA KRAČ OB SV. ANTONU - V soboto, 17. januarja, na god sv. Antona puščavnika, katejemu se ljudje priporočajo za zdravje živine, predvsem prašičev, je bila v Kostanjevici tradicionalna licitacija krač in drugih mesnih dobrot. V cerkvi sv. Jakoba namreč stoji kapela v čast sv. Antona, ki so jo tja po nekaterih virih prinesli menihi iz cistercijske delavnice pred približno tremi stoletji. Denar od licitacije je šel tudi tokrat v cerkvene oziroma dobrodelne namene - za orgle. (Foto: T. G.)

Konec brežiške koalicije

BREŽICE - Brežiška strankarska koalicija, ki je dolgo časa od seje do seje obvladovala razmere, je razpadla. Vrhunec nesoglasij so stranke v brežiškem občinskem svetu zagotovile na nedavni seji sveta, ko so sestavile občinsko komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja in vanjo niso imenovale predstavnika Slovenskih krščanskih demokratov. Predsednik komisije je Bojan Petan iz LDS, podpredsednik pa Miha Škrlec iz ZLSD. Pri razpadu strankarske koalicije je zanimivo to, da so krščanski demokrati izstopili iz koalicije, potem ko je LDS, vodilna v obravnavani koaliciji, že prekinito koalicijsko pogodbo s slovenskimi krščanskimi demokrati.

L. M.

VPIS V KNJIGO PREDSEDNIKOV - V petek zvečer se je v Geometričnem središču Slovenije v Spodnji Slinivi pri Vačah ob svetlobi bakel in postrojeni Valvasorjevi konjenici predstavil novi stari predsednik republike Milan Kučan. Po pozdravnih besedah litijskega župana Mirke Kaplja se je ob petju slovenske narodne pesmi "Slovenec sem" moškega pevskega zbora "Lipa" z Vač podpisal v knjigo slovenskih predsednikov. V kratkem kulturnem programu so vaški pevci zapeli prekmursko pesem za Milana, koroško za njegovo ženo Štefko, pozabili pa niso tudi na Kučanov rojstni dan, ki ga je praznoval pred nekaj dnevi. V knjigi predsednikov je napisano: "Za mandatno obdobje 1997-2002 je bil 23. novembra 1997 izvoljen za predsednika Republike Slovenije Milan Kučan, ki je bil 16. januarja 1998 v Litiji proglašen za Slovenca leta 1997." (K. Šušteršič)

V PESNIKOV SPOMIN - Pri Kettejevem vodnjaku na Glavnem trgu v Novem mestu je bil minuli ponedeljek, 19. januarja, pesniški večer, s katerim so člani Literarnega kluba Dragotina Ketteja počastili 122. obletnico rojstva pesnika, čigar življenje in delo sta tesno povezana z Novim mestom. Letos bo poteklo tudi natanko sto let od Kettejeve mature na novomeški gimnaziji. Oktet Adoramus je zapel Kettejevo podoknico Na trgu, Sebastijan Podobnik in Samo Dražumarič (na sliki) pa sta ob vodnjaku zrecitirala nekaj izbranih Kettejevih pesniških stvaritev. Večer se je nadaljeval v Kettejevi sobi gostišča Breg, kjer so se predstavili mladi literati iz Ilirske Bistrice: Matej

Snajdar, Aleksander Borenovič in Dean Ujčič. (Foto: M. Markelj)

Berite danes

stran 2:

• Ni razlogov za ukinitve prog!

stran 3:

• Šmarjeta in Mirna Peč na hladnem

stran 5:

• Z odpuščanjem iz rdečih števil

stran 6:

• Obrtnike vznemirja papirnata vojska

stran 7:

• Posavje proti ukinitvi UNZ Krško

stran 8:

• Tuji delavci so nujna in ne politika

stran 9:

• Kaj se je in bo dogajalo z mlekom

stran 11:

• Delavci G7 opozarjajo na nepravilnosti

stran 16:

• Osem slovenskih škofov v Ameriki

VELIKA KRALJEVA RAZSTAVA

LJUBLJANA - Danes, 22. januarja, bodo ob 20. uri v Moderni galeriji odprli prvo veliko retrospektivno razstavo del grafika, slikarja, kiparja in arhitekta Toneta Kralja.

Krška vas ☎ 0608/59-059
Novo mesto ☎ 068/21-123

Ob koncu tedna bo hladno in suho vreme. Delno se bo zjasnilo.

Pokojninska reforma

Spreminjanje pokojninskega sistema vključno s predvidenim daljšanjem delovne dobe zbuja v ljudeh strah, zanimanje in pomisleke. Naključno izbrani sogovorniki z območja južno od Ljubljane v anketi Dolenjskega lista poudarjajo, da bi pri določanju delovne dobe zakonodajalec moral obetno upoštevati različna merila, po katerih bi se kdo lahko upokojil. Predpisi, kakršni bodo zavezovali delavce k produktivnemu delu, bodo morali biti strogi tudi do delodajalcev, da bodo ti ustrezno uredili delovna mesta in da bodo delavce ustrezno plačali in spoštovali.

Pokojnina, do katere naj bi pripeljalo delo v takih ali drugačnih delovnih pogojih, je v končni točki čisto računski zadeva, ki naj bi zagotovila državljanu preživetje na stara leta. Ali sedanje pokojnine ob zdajšnjih prispevnih stopnjah zagotavljajo dovolj veliko socialno varnost posameznika? Naj bo razlika med najvišjo in najnižjo pokojnino v bodoče manjša ali večja, kot velja zdaj? Ali bodo slabo plačani in visoko obdavčeni zaposleni Slovenci imeli v času zaposlitve dovolj denarja še za dodatno varčevanje za pokojnino, s katerim naj bi si na starost sofinancirali košarico življenjskih potrebščin? Koliko naj bodo Slovenci stari, ko naj bi se upokojili? Ali naj bo delovna doba za oba spola enaka? Ali naj podaljšujemo delovno dobo, ob tem da je veliko mladih brez zaposlitve?

ZDENKA TEKAVEC, ekonomistka in voznica iz Črnomlja: "Marsikje, zlasti ob tekočih trakovih in tam, kjer so hude norme, ljudje že sedaj, ko morajo delati do 58. leta starosti, težko vzdržijo. Ne vem, kako bodo do 65. leta? Najbrž bodo iskali poti, da bi šli prej v pokoj, na primer invalidsko upokojujev. Zasebniki bomo verjetno delali, dokler bomo zmogli, ne glede na starost."

BRANKO GJURIČIČ, prodajalec na semiškem bencinskem servisu: "Ni prav, da so se eni upokojili z 20 leti delovne dobe, drugi pa bodo morali delati več kot 40 let, imeli pa bodo manjše pokojnine. Dogaja se, da bolni ne morejo v pokoj, mnogi bleferji in delavci z ugodnostmi pa se upokojijo pod ugodnimi pogoji. Pri upokojevanju bi morali upoštevati tudi, kako težko delo je kdo opravljal."

IVAN HLEBEC, prodajalec iz Krajnih Brd: "Za mlade očitno ne obeta pokojninska reforma prav nič dobrega, saj bi morali delati dosti dlje, kot so dosedanja upokojevalci, pa tudi pokojnine bi bile, kot sem razumel, po novem pokojninskem sistemu slabše, kot pa bi bile, če bi se upokojili po sedaj veljavni zakonodaji. Imam lahko le upanje, da se morda za nas ne bo zasakulo na slabše."

JANEZ PLATIŠE, samostojni podjetnik - fotograf iz Mirne: "Ta pokojninsko-invalidska reforma sploh ne pomeni nujno nekaj slabega za mlade, če bodo delodajalci poskrbeli, da bodo delovna mesta in delovna sredstva ustrezno urejena, da bodo delavci ustrezno plačani in spoštovani. V takšnih razmerah bodo delovno dobo oz. starost dočakali tudi sedanji nekoliko mlajši že zaposleni."

JOŽE DENŽIČ, hišnik v OŠ Pišecce, iz Podgorja pri Pišecah: "Ne podpiram podaljševanja delovne dobe. Vsak človek mora imeti delo. Dogaja pa se, da nekateri, ki so že upokojeni, še delajo. Nekdo drug, ki bi rad delal, pa nima zaposlitve. To ni pravično. Tudi niso pravične take razlike med pokojninami. Razlike naj bi bile, ampak manjše."

REMZI AMETI, prodajalec sadja in zelenjave v Krškem, iz Krškega: "Pokojninska reforma je sicer nujna, ne strinjam pa se, da bi morali vsi delati do 65. leta. Potrebno bi bilo upoštevati tudi razmere, v katerih kdo dela, spol in podobno. Sicer pa bi morali na nujnost sprememb pri upokojevanju misliti že prej, ko so se na primer nekateri upokojevali zelo mladi."

RUDI LIHTENEGGER, natakaz iz Novega mesta: "Na prste ene roke lahko preštejem sošolce, ki po 28 letih dela še delamo kot natakazji, precej jih je že v invalidski penziji. Tudi če bi obveljal dosedanja sistem, bi do polne pokojnine moral delati še 12 let. Že tega ne bi mogel zdržati, kaj šele, da bi delal do 65. leta, se pravi še 17 let. Ob tem pa toliko mladih čaka na službo."

MIRICA DIMITRIJEVIČ, vodja hotela Valentin, doma iz Kočevja: "Nočem delati razlike med spoloma, vendar se mi izenačitev delovne dobe ne zdi niti najmanj poštena. Ne predstavljam si, kako bi lahko ženska, ki je na splošno bolj obremenjena z družino kot moški, delala 40 let ali za tekočim trakom ali na bolj odgovornih mestih. Imeli bi le več bolnih ljudi, mlade pa na cesti."

LILJANA WEINBERGER, višja upravna delavka iz Ribnice: "Glede izenačitve delovne dobe nimam nič proti. Do 65. leta je predolga doba. Nemogoče je delati v proizvodnji 47 let in tudi ne toliko časa opravljati zahtevnejša dela, ki so povezana s stresi. Imeli bi le več invalidov, mladi pa bi težje prišli do zaposlitve. Boj za zaposlitev bi postal dosti bolj oster, a tudi bolj tragičen."

V Sloveniji beležijo hrvaški dolg

Seja upravnega odbora sklada za razgradnjo jedrske elektrarne

KRŠKO - Upravni odbor sklada za financiranje razgradnje NEK in za odlaganje radioaktivnih odpadkov iz NEK je na ponedeljkovi seji sprejel politiko vlaganj in finančni načrt za leto 1998. Po navedbah mag. Franca Avberška, v. d. direktorja sklada, in Branka Janca, podpredsednika skladovega upravnega odbora, krška jedrska elektrarna še vedno dolguje sklada po opravljeni izvensodni poravnavi več kot 8 milijard tolarjev. Nuklearna, ki je zavezana plačevati sklada za razgradnjo, svoje obveznosti do sklada še zmeraj poravnava s slovenskim denarjem, ker hrvaško elektrogospodstvo ne plačuje za razgradnjo elektrarne. Po Avberškovi besedah sklad beleži hrvaški dolg in pričakuje od vlade ustre-

• Predlagani novi direktorja sklada je po nepotrjenih informacijah Milan Venek iz Krškega.

no politiko, s katero bi dosegli, da bi za razgradnjo skupnega slovensko hrvaškega elektroenergetskega objekta plačevala tudi Hrvaška. Upravni odbor sklada je na seji obravnaval vloge za mesto direktorja sklada in izmed šestih postal eno vladi kot predlog za bodočega direktorja. Doslej so bili že trije razpisi za direktorja, ki niso dali pravega imena, zato so mag. Avberšku že nekajkrat podaljšali mandat vršilca dolžnosti direktorja sklada.

L. M.

DANES USTANOVITEV DRUŠTVA ZA ZDRAVJE SRCA

NOVO MESTO - Danes ob petih popoldne bo v kulturnem domu Janeza Trdine ustanovni občni zbor podružnice Društva za zdravje srca in ožilja za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje. Bolezni srca in ožilja so v Sloveniji visoko na prvem mestu po številu smrti, saj je vsaka druga smrt posledica bolezni srca in ožilja, dolenjska regija pa je glede tega še na slabšem. Te bolezni je moč preprečevati z zdravim načinom življenja. Društvo izdaja revijo Za srce pa še vrsto drugih publikacij, uvedlo pa je tudi posebno blagovno znamko "Varovalno živilo" in organiziralo množična merjenja krvnega tlaka in holesterola, prvo že na občnem zboru. Vabljeni!

ANTON PODGORŠEK VODI POSAVSKE LOVCE

KRŠKO - Lovska zveza Posavja je na občnem zboru 13. januarja izvolila za predsednika upravnega za naslednja štiri leta Antona Podgorška iz Brestanice, ki je načelnik upravne enote Krško in član Lovske družine Krško. Pritožbeno disciplinsko komisijo bo po navedbah Alojza Arka, tajnika UP LZP, vodil Branko Tucovič, član lovske družine Brežice.

Ni razlogov za ukinitve prog!

Tako pravi direktor družbe I & I, ki zdaj vozi avtobuse po progah nekdanjih Gorjancev - Boljše gospodarjenje ne pomeni ukinitve prevozov - V 5 letih prenova voznega parka

NOVO MESTO - "Avtobusni prevozi niso visoko dobičkonosna dejavnost, vendar se da z njimi dolgoročno doseči dobre učinke za podjetje in tudi za lokalno skupnost, če se kombinirajo vse zvrsti prevozov, od šolskih in delavskih do drugih rednih in pogodbenih ter turističnih prevozov," ocenjuje Ivan Djurkov, direktor kopskega podjetja I & I, ki je v decembru postalo lastnik sredstev in prevozov Gorjancev AP v stečaju.

Družba I & I je bila na prvi razpisani dražbi 12. decembra lani najboljši od osmih ponudnikov. Za 217 milijonov tolarjev je kupila vsa ponujena sredstva v paketu: 52 uporabnih avtobusov in še nekaj takih, ki jih je treba še usposobiti za vožnjo, pokrite prostore in plato na avtobusni postaji, garaže ter nedokončane servisne delavnice v Vavti vasi in pripadajoče

zemljišče. Prevzem je bil v skladu s pogodbo opravljen v 24 urah, tako da avtobusni promet ni bil moten. Poleg vseh dosedanjih rednih in pogodbenih prevozov Gorjancev je družba I & I prevzela tudi 74 od 112 nekdanjih delavcev.

Novo podjetje je na to območje takoj poslalo 4 sodobne avtobuse, napoveduje pa, da bo v marcu in aprilu vozni park še obogatilo z nekaj novejšimi vozili. Vsi avtobusi imajo odslej kopsko registracijo, saj na Dolenjskem za zdaj posluje le poslovna enota podjetja.

"Racionalizacija poslovanja nikakor ne pomeni samo ukinitve nekaterih prog, saj se da včasih večjo učinkovitost doseči samo z uporabo drugačnega avtobusa, z uskladitvijo prevozov, z manjšimi

Ivan Djurkov

USPELA KRKINA DRAŽBA

LJUBLJANA - Prejšnji torek, 13. januarja, je bila v prostorih novomeške Krke v Ljubljani dražba skoraj 100 del 73-ih priznanih likovnih ustvarjalcev, ki so bila prej dober mesec dni razstavljena v tej ljubljanski Krkini galeriji. Dela so umetniki podarili za humanitarno akcijo z naslovom Življenje je le pesem iz srca, ki jo je pripravila Krka. Dražbe se je udeležilo veliko ljudi in na njej so prodali prav vsa dela ter tako iztržili okoli 10 milijonov tolarjev, ki so jih namenili ljubljanskemu Kliničnemu oddelku za kirurgijo srca in ožilja za nakup mehanskega podpornega mehanizma, ki lahko tudi za več mesecev nadomesti delovanje srčnih prekatov. Po besedah predstojnika oddelka doc. dr. Toneta Gabrijelčiča se te naprave veselijo tako bolniki kot zdravstveno osebje.

Gimnazijska stavba brez opreme

Obnova novomeške gimnazije se bliža h koncu - Ministrstvo pa zagotavlja le denar za opremo na novo pridobljenih prostorov - Kako do ostale opreme? - Donatorski sklad

NOVO MESTO - Po večkratnem zatikanju se obnova novomeške gimnazijske stavbe le približuje h koncu. Po pogodbi naj bi bila obnova končana 31. maja. Toda brez problemov tudi tokrat ne gre, saj ministrstvo zagotavlja le del denarja za opremo obnovljene stavbe. Zato je ravnateljica gimnazije Helena Zalokar prejšnji petek povabila na sestanek predstavnike večji dolenjskih podjetij, ustanov in občin, da bi jim predstavila problem in načrte donatorskega sklada. Žal se je na 80 vabil odzvalo le 9 predstavnikov, med njimi sta bila tudi trebanjski in škocjanski župan.

"Ko se vrnemo v gimnazijsko stavbo, bomo imeli primerne prostore za izvenšolske dejavnosti in tudi za športni oddelek, ki ga imajo že vse druge slovenske regije, radi bili splošna, klasična in športna gimnazija," je poudarila Zalokarjeva. Glede nato, da se gimnazijski program spreminja - učni načrti bodo razbremenjeni, večji poudarek pa bo na samostojnem delu - bodo za delo potrebovali dobro opremo. "V stari stavbi smo imeli le dve ali tri učilnice z novejšo opremo, vse ostale so bile opremljene z 20 do 30 let staro," je povedala Zalokarjeva. Polonca Kukec je poudarila, da bi radi ohranili dober sloves šole in dijakom ponudili nekaj več, npr. dostop do interneta, multivizijsko učilnico, dobro opremljeno knjižnico, laboratorije, kar pa seveda drugje po svetu ne šteje več za nadstandard.

Naredili so že popis opreme, ki naj bi stala okrog 100 milijonov tolarjev, Ministrstvo za šolstvo in šport je za opremo obljubilo le 20 do 30 milijonov. Ravnateljica je še

razložila, da z denarjem, ki ga dobijo na mesec za kritje materialnih stroškov, ne morejo ničesar prihraniti. V donatorskem skladu, kjer sodelujejo starši, šola in predstavniki večjih podjetij, so že lani začeli zbirati denar. Za opremo je že prispevala 15 milijonov

časovnimi zamiki in podobno. Tako ni nobenih razlogov za večje ukinitve prog. Vsekakor nameravamo ohraniti vsaj 80 do 85 odst. sedanjih prevozov," napoveduje Djurkov.

Družba bo za zdaj z vlaganji zagotovila predvsem tehnično brezhibnost in s tem varnost obstoječih avtobusov, medtem ko naj bi se prave večje naložbe pričele konec tega leta. Do leta 2002 naj bi postopno (novi avtobusi so dragi) zamenjali 70 do 80 odst. vseh vozil. O usodi nedo končanih delavnic še razmišljajo.

V naslednjih mesecih namerava družba izdelati projekt razvo-

• Družba I & I je nastala leta 1990 in se začela ukvarjati z vsemi vrstami cestnih prevozov. Ustanovila jo je Intereuropa skupaj z 8 posamezniki. Danes ima 16 delničarjev, od tega 5 pravnih oseb. Do lani je razpolagala z 88 avtobusi in imela 170 zaposlenih, po novem pa je v njenem voznem parku 140 avtobusov in na listi zaposlenih 250 oseb. Pred časom je prevzela tudi sredstva in prevoze kopskega avtobusnega prevoznika Slavnik.

ja prometa na območju Novega mesta in v njegovem okviru tudi proučiti možnosti razvoja mestnega prometa. Ali se lahko Dolenjci v svoji metropoli nadejajo bolj urejenih mestnih prevozov, bo odvisno v veliki meri tudi od občine. Vsekakor ima družba I & I na tem področju precej izkušenj, saj je prva v Sloveniji dobila dolgoročne (za 12 let) koncesijske pogodbe za mestni promet v Kopru in Piranu.

B. DUŠIČ GORNIK

• Pristni so menili, da bi v odboru donatorskega sklada morali sodelovati tudi predstavniki občin. Trebanjski župan Alojz Metelko pa je opozoril, da je tudi oprema gimnazije stvar države, saj sodi pod njeno okrilje. Zalokarjeva je župana prosila, če bi lahko vsaj v svoji ožini sklicala podoben sestanek z gospodarstveniki.

tolarjev novomeška občina, 10 milijonov jim je obljubil Mobitel, 5 Hrast. Za opremo bi potrebovali še 40 milijonov.

J. DORNIŽ

Ljubljansko pismo

"Letel" še nihče

Javnost plač bi bila najboljša kontrola

LJUBLJANA - Če druge učiš, kaj je prav in kaj ni, sam pa se na takšna svoja priporočila poživšgaš, te ljudje ne bodo resno jemali, kaj šele ubogali. Tega se najbrž zaveda tudi naša vlada. Tako je njeni podpredsednik Marjan Podobnik v prvih dneh decembra v imenu vlade napovedal zamenjave direktorjev in nadzornih svetov tistih "oseb javnega prava", v katerih plač uprave ne bi uskladili s predpisi. "Predpisi pa pravijo, da bi plače direktorjev teh ustanov ne smele preseči 90% ministrskih plač.

Vlada je o tem, kakšne naj bi bile plače direktorjev javnih zavodov, podjetij in gospodarskih zavodov, skladov, agencij in drugih oseb javnega prava, v zadnjih letih sprejela že več predpisov, vendar brez pravega haska. Ponovno, bolj grozeče se je oglasila, ko se je zvedelo, da je po pogajanjih z gospodar-

skim ministrom Metodom Dragonom in po glasovanju v nadzornem svetu predsedniku uprave Slovenske razvojne družbe dr. Bogdanu Topiču zase in za člane uprave, ki jo vodi, uspelo doseči višjo plačo, kot jo ima pristojni minister pa celo premier. Ker je Topič plače opravičeval z visoko plačo predsednika in članov uprave Nove Ljubljanske banke, je v maniri "primate tatu" prišlo do veržne reakcije zahtev po preverjanju plač vseh direktorjev državnih in paradržavnih ustanov in podjetij.

Kljub temu da je predsednik vlade dokaj ognjevitavo javno zatrjeval, da bodo leteli vsi, ki se do 25. decembra ne bodo uskladili z vladnim sklepom o plačah direktorjev, je božič minil, vseh teh uskladitev še ni, "letel" pa tudi (še) ni nihče. Premaknitev roka za uskladitev na konec januarja je podpredsednik vlade sicer razložil z zahtevnostjo projekta in dodal, da nekaj tednov gor ali dol na področju, ki se ga pred njim ni lotil nihče, navsezadnje ne pomeni nič tragičnega. Najbrž res: v primerjavi s stotisoč milijardami proračunskih tolarjev tudi nekaj "državnih plač", izplačanih po neusklajenem sistemu, ne smemo označiti za največje razpisništvo države.

VINKO BLATNIK

Šmarjeta in Mirna Peč na hladnem

Zakaj sta Šmarjeta in Mirna Peč izpadli iz kroga kandidatov za nove občine?

ŠMARJETA - Novica, da med dvajsetimi predlogi za nove občine, za katere je vlada sredi prejšnjega tedna dala pozitivno mnenje, ni Šmarjeta in Mirna Peč, je v ta kraja udarila kot strela z jasnega. Vodstvi obeh krajevskih skupnosti, vodstva tamkajšnjih strank in prebivalci nasploh so ogorčeni in močno razdraženi. In to po pravici! Še ni dolgo tega, kar so v obeh krajih najvišji predstavniki ministrstva za lokalno samoupravo z ministrom na čelu zagotavljali, da obe krajevni skupnosti izpolnjujeta večino zahtev in da sta tako rekoč zgleden primer za ustanovitev nove samostojne občine. Potem pa od 24. pobud za nastanek novih občin vlada izloči 4, in med temi tudi tiste, ki sodita v mestno občino Novo mesto.

Mestna občina Novo mesto je po mnenju ustavnega sodišča nekonzistentna ravno zaradi svoje obsežnosti, saj sega od suhokranjskih Hinj do Trdinovega vrha in od Starih Žag do Šmarjete. Mastodont, ne pa mestna občina! Tudi če po novem nastaneta na tem območju dve novi občini - Žužemberk in Dolenjske Toplice, za kateri je vlada dala pozitivno mnenje, še vedno Novemu mestu ostaneta Šmarjeta in Mirna Peč, ki dejansko ne sodita v mestno občino in imata tako rekoč vse pogoje, da zaživita svoje občinsko življenje, predvsem pa je to jasno in odločno izražena volja tamkajšnjih prebivalcev.

As so se neki anonimni birokrati v Ljubljani očitno odločili drugače. Karkoli že jih je navedlo na to, da so Šmarjeta in Mirna Peč izločili iz kroga novih možnih občin, je to v prizadetih krajih ljudi močno razburilo in povzročilo razne govorce. Najbolj vztrajne, in to tako v Šmarjeti kot v Mirni Peči, so bile, da je za to kriva novomeška Slovenska ljudska stranka, od koder da je v

Ljubljano šel jasen namig, naj ti dve potencialni občini ne dobita pozitivnega mnenja vlade. Znano je, da ima SLS v rokah ministrstvo za lokalno samoupravo, da o močno vplivnem podpredsedniku vlade in predsedniku SLS Marjanu Podobniku sploh ne govorimo. Pri tem nečednem poslu pa naj bi SLS sekundirala tudi koalicijska LDS.

In zakaj naj bi bila novomeška SLS, ki je veskoki javno podpirala nastanek (tudi) teh dveh novih občin na ozemlju novomeške, sedaj nenadoma in potuhnjeno proti temu? Govorice pravijo, da zato, ker ima ta stranka v sedanjih novomeških občini prav tu svojo najmočnejšo bazo in bi z ustanovitvijo novih občin izgubila volilce, s tem pa tudi moč in vpliv v novomeški občini. Še ena špekulacija v tej smeri. Vlada je dala pozitivno mnenje k ustanovitvi občin Žužemberk in Dolenjske Toplice. Prav na območju teh dveh predvidenih novih občin pa naj bi bilo stanje tako, da je veliko možnosti, da ljudje na referendumu sploh ne bodo za ustanovitev občin, medtem ko naj bi referendum v zavrnjenih Šmarjeti in

Mirni Peči pokazal veliko željo prebivalcev za svojo občino. Torej: tam, kjer je tako in tako malo možnosti za spremembe, naj bi dali žegen, tam, kjer obstaja "nevarnost", da bi bili ljudje za, pa ne. In vse bo še naprej lepo po starem!

Celna človeka novomeške SLS Tone Hrovat in Martina Vrhovnik take govornice in špekulacije odločno zavračata, prav tako predstavnik LDS Jože Derganc. Vsi izjavljajo, da so za odločitev vlade izvedeli iz časopisa, da jih je presenetila, da so zaradi nje ogorčeni in da bodo naredili vse, da bodo tudi za Šmarjeta in Mirno Peč razpisali referendum, na katerem naj se ljudje odločijo, ali so za ustanovitev novih občin. A pri tem je Derganc iz LDS že na glas povedal, da imajo občinski odbori kaj malo ali nič vpliva na odločitve stranke, kaj šele vlade. SLS-ovci pa so večkrat poudarili, da je to stvar politike in ne stroke. Politika v tem primeru seveda nima nič opraviti z modrim vodenjem in delovanjem za splošno dobro, ampak je lahko razumljena le kot poniglavo sprenevanje, polno lažnih obljub in verolomnosti, norčevanja iz ljudi in osabne vzvišenosti puhloglavih domišljavcev. **ANDREJ BARTELJ**

KONCERT V EVANGELJSKI CERKVI

NOVO MESTO - Mešani pevski zbor Revoz, ki ga vodi Cvetka Hribar, vabi v soboto, 24. 1. 1998, ob 19.30 na koncert, ki bo v Evangeljski cerkvi na Grmu v Novem mestu.

O ODPRAVI V TIBET

NOVO MESTO - Najperspektivnejši alpinist leta 1997 Andrej Markovič iz Dolenjskih Toplic bo jutri, 23. januarja, v hotelu Krka ob 20. uri predaval o alpinistični odpravi v Tibet. Vstopnine ni.

PIHALNI ORKESTER BI BIL RAD OBČINSKI

ŠENTJERNEJ - Šentjernejski pihalni orkester deluje že več kot 85 let, od leta 1975 se je imenoval po glavnemu pokrovitelju Iskri. Po osamosvojitvi se je s propadom Iskre sodelovanje končalo. Kljub temu so zagnani godbeniki igrali naprej, lani maja so na tekmovanju Pihalnih orkestrrov Slovenije v 3. težavnosti stopnji prejeli zlato plaketo. Na letošnjem tekmovanju se bodo pomerili z godbeniki v 2. težavnosti stopnji. Pred kratkim pa so na občinski svet poslali dopis, v katerem pišejo, da bi se radi imenovali Občinski pihalni orkester Šentjernej in da bi tudi na ta način prispevali k promociji občine. Občinski svet te pobude še ni sprejel, saj želi, da upravni odbor orkestra predloži finančno konstrukcijo oz. koliko denarja bo to stalo občino.

STROJI OBSTALI

BREZOVA REBER - Vaščani že vrsto let čakajo, da bi tudi do njihove vasi asfaltirali cesto Ajdovec - Brezova Reber. Pobudnica akcije KS Žužemberk je že v preteklem letu dosegla, da so pričeli z zemeljskimi deli. Zal sedaj delo stoji na 600-metrskem odseku čez Plano. Kdaj bo dokončan 3,8 km dolgi odsek ceste, ki se financira iz proračuna Mestne občine Novo mesto in republike, je težko napovedati, jasno pa je, da je za ta projekt namenjeno pre malo denarja, da bi ga lahko dokončali v letošnjem letu. **S. M.**

Že 45 let krvodajalstva pri nas

Število krvodajalcev je po letu 1990 začelo padati - Mnogi delodajalci ne priznajo prostega dne - Krvodajalci pričakujejo prednost pri zdravstvenih storitvah

NOVO MESTO - Rdeči križ Slovenije praznuje letos 45 let organiziranega krvodajalstva pri nas. Ker po letu 1990 število krvodajalcev pada, bodo v letošnjem letu še večjo pozornost namenili promociji krvodajalstva kot eni od humanih vrednot. Posebne akcije bo pripravila tudi novomeška OO RK, kjer poudarjajo, da se bodo posvetili tako stari kot tudi novim krvodajalcem, saj bi radi zadovoljili potrebe po krvi novomeške bolnišnice.

Od leta 1993, ko imajo krvodajalce tudi računalniško evidentirane, je na novomeškem, šentjernejskem in škočjanskem območju okrog 4.000 krvodajalcev. Lani so imeli 3.256 odvzemov, zbrali pa so 1.513.080 ml krvi. "Najbolj je padlo število odvzemov krvi leta 1993, sedaj pa že nekaj let ostaja na isti ravni," je povedala sekretarka novomeške območne organizacije Rdečega križa Barbara Ozimek. Sicer pa imajo največ odvzemov marca, julija in oktobra, najmanj pa januarja, februarja in avgusta. Lani decembra so med 400 krvodajalci izvedli anketo, ki še ni po-

PROSTORI ZA INVALIDE - V petek, 16. januarja, je na priložnostni slovesnosti novomeški župan Franci Koncilija društvu invalidov Novo mesto, ki ima okoli 1.100 članov, izročil v last prostore v Novem mestu, vredne 4 milijone tolarjev. Gre za nekdanje enosobno stanovanje v Rozmanovi ulici 32, ki ga je občina leta 1966 kupila za potrebe društva, to ga je preuredilo za svoje potrebe in sedaj dobilo v last. Župana Koncilija so na slovesnosti proglasili za dosmrtnega častnega člana društva invalidov Novo mesto. (Foto: A. B.)

90 LET ČEBELARSKEGA DRUŠTVA - Čebelarstvo društvo Straža - Dolenjske Toplice je zadnjo soboto proslavilo 90 let delovanja. Ob tej priložnosti so v osnovni šoli v Dolenjskih Toplicah pripravili bogato čebelarstvo razstavo. Na slavnostni skupščini so zaslužnim članom izročili odlikovanja Antona Janše, predsednik društva Avgust Gril pa je iz rok novomeškega župana Koncilija prevzel občinsko priznanje društva ob visokem jubileju. (Foto: Peter Klinc)

UPOKOJENCI O POKOJNINSKI REFORMI - Prejšnji petek je Območna zveza društev upokojujencev pripravila posvet o reformi pokojninskega sistema, ki so se ga udeležili tudi upokojujenci iz Bele krajine, Trebnjega in Grosuplja. Z vsebino Bele knjige je upokojujence seznanil Ivan Kebrič, poslanec DESUS in podpredsednik Zveze društev upokojujencev Slovenije. Kebrič je dejal, da se je zadnja leta število upokojujencev zelo povečalo zaradi ukrepov vlade, predvsem Peterletove, ki je množično upokojevala še dela sposobne ljudi, zato naj nosi tudi posledice. Poudaril je, da zahtevajo upokojujenci in delavci mirno bodočnost in dostojno življenje. Zveza društev upokojujencev in DESUS sta za reformo, vendar naj se iz pokojninske blagajne ne plačujejo socialne kategorije, so za pošteno medgeneracijsko pogodbo. (Foto: J. Dornič)

Kdo bo za pijačo dal, ko umrle bodo KS?

ŠENTJERNEJ - Ali bosta v šentjernejski občini še naprej krajevni skupnosti Šentjerneje in Orehovica, ki sta delovali že v bivši novomeški občini, se občinski svet v vseh treh letih svojega delovanja ni mogel odločiti. Odločitev naj bi sprejeli na zadnji seji v decembru, pa so jo zaradi zahtevnosti in pomanjkanja časa preložili na izredno sejo po novem letu, na kateri pa se niso jasno izrekli ne za ne proti. Po več kot dve uri trajajočem razpravljanju in glasovanju o več predlogih niso sprejeli nobenega (za to bi bila potrebna dvotretjinska večina). To pomeni, da bosta krajevni skupnosti konec leta sami ugasnili.

Po dopolnjenem zakonu o lokalni samoupravi, ki je začel veljati lani novembra, bi občinski sveti morali uskladiti statute s tem zakonom v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi. Ožji deli občine, kot sta v tem primeru krajevni skupnosti Šentjerneje in Orehovica, bi morali delovanje in pravni status uskladiti z določbami tega zakona. V primeru, da to ni storjeno, preneha njihova pravna subjektiviteta, po uradni dolžnosti pa se konec decembra odpravijo njihovi žiro računi. Čeprav so o tej problematiki v Šentjerneju razpravljali že več kot desetkrat in so za dodatno pojasnitev medse povabili tudi predstavnika vladnih služb za lokalno samoupravo mag. Gregorja Viranta, je tudi izredna seja potekala precej zmedenno, svetniki so razpravljali, kot da o tej stvari govorijo prvič. Tisti, predvsem predstavniki SKD, ki so bili bolj ali manj proti krajevnim skupnostim, so najprej skritizirali predlog občinske uprave, po katerem naj bi krajevni skupnosti Šentjerneje in Orehovica še naprej obstajali. Župan jim je odvrnil, da bi v tem primeru lahko že prej pripravili svoj predlog, a ga niso.

Svetnike je še posvaril, da bo za to, kar bodo sklenili, treba odgovarjati volivcem, še posebej pa krajanom orehovške krajevnih skupnosti, ki si želijo delati v svoji krajevni skupnosti in bi radi izvolili novo vodstvo.

Morda je bila največja napaka, da ni nihče pripravil, kaj so dejansko krajevne skupnosti naredile in kaj pomeni njihovo delovanje za krajane. Mlatenje počez, da krajevnih skupnosti ne potrebujejo, ker da se tako in tako napajajo le iz občinskega proračuna, pomeni le, da vsi tisti, ki tako govorijo, delovanja krajevne skupnosti in njenega pomena ne poznajo. Ljudje iz oddaljenih vasi vedo, da so gradili ceste, telefon in vodovod s pomočjo krajevnih skupnosti, zraven pa so veliko prispevali tudi sami, v prenekaterih krajevnih skupnostih so izglasovali tudi samoprispevek, da so se lahko razvijali. V orehoviški ga imajo še. To je krajevna skupnost! Prav gotovo ljudem na obrobju pomeni več kot tistim v občinskem središču, kjer se dejansko večina stvari zgradi iz proračuna.

Trditve, da takšnih krajevnih skupnosti, kot so bile do sedaj, z uveljavitvijo dopolnjenega zakona o lokalni samoupravi ni več, je sicer pravilna, vendar to ne pomeni, da jih je treba ukiniti ali pa pustiti crkniti. Le prilagoditi morajo svoje delovanje novim zahtevam. In če so že nekateri svetniki govorili, da je bilo dosedanje delovanje krajevnih skupnosti premalo pod drobnogledom občine, jim novi zakon prav to omogoča, saj je finančni načrt krajevnih skupnosti del občinskega proračuna. Poleg tega bi se lahko na občini posvečali drugim zadevam, reševanje vaških problemov pa bi pustili krajevnim skupnostim. Toda očitno zajec ne tiči v tem gmu. **JOŽICA DORNIŽ**

Ena gospa je rekla, da je novomeška telefonija zelo plodna. Ima največ dvojčkov v Sloveniji.

Suhokranjski drobiž

NAJEMNINA - Današnji gasilski domovi so zgrajeni večinoma z denarjem krajanov, so lepi pa tudi dovolj veliki. Ker je vzdrževanje drago, dajejo društva pogosto posamezne prostore v najem. Tako je storilo tudi gasilsko društvo iz Šmihela pri Žužemberku in dalo v najem prostor za gostinsko dejavnost pa tudi prostor za trgovino. Seveda kaj rade nastanejo težave ob prekinitvi pogodbe, kar se je zgodilo tudi v tem primeru. Trgovina je sedaj zaprta, kar je škoda za kraj pa tudi za gasilce tega društva.

ŠE ENA IZ ŠMIHELA - Da so mladi Šmihelci izvrstni plesalci, so dokazali na nedavnem tekmovanju v Žužemberku. Zasedli so prva tri mesta. Najboljša sta bila mlada Tanja Murn in njen plesalec Matic Turk (na sliki), drugo mesto sta osvojila Anica Majer in Franci Grajš, tretji pa sta bili Nevenka Urbančič in Tamara Mrvar. **S. M.**

V Gradcu kulturno prebujenje

V kulturno-umetniškem društvu Oton Župančič želijo, da bi bilo v Gradcu konec kulturnega mrtvila - Kulturni dom kliče po obnovi - Privedite tudi na grajskem dvorišču

GRADAC V BELI KRAJINI - Pred več kot desetimi leti je Bogomir Jakša v Gradcu v Beli krajini ustanovil kulturno-umetniško društvo Oton Župančič, a je čez nekaj let zamrlo. Tako je skoraj desetletje v Gradcu vladalo kulturno mrtвило. Lani poleti pa je društvo pod istim imenom znova zaživelo in se ob krajevnem prazniku tudi prvič predstavilo.

Vesna Doltar

Ker pa so v Gradcu želeli preveriti, ali si krajani po tako dolgem kulturnem molku sploh še želijo kulturnega življenja, so lani poleti za poskušjo povabili z Županovo Mičko v goste igralsko skupino iz Šentvida pri Stični. Odziv ljudi je bil presenetljivo dober, bili so navdušeni in društvu Otona Župančiča je to dalo nov polet.

V novoustanovljenem društvu so želeli imeti takšne sekcije kot pred desetletjem. Nameravali so sicer ustanoviti mešani pevski zbor, a za zdaj pod taktirko Polone Župančič pojejo le starejše ženske. Ustanovili bodo tudi tamburaški ansambel, saj so se po zaslugi Bogomirja Jakše dobro ohranili instrumenti, ki so jih

kupili krajani že pred leti. Spomladi pa bodo poskusili ustanoviti še dramsko skupino, v katero bi se lahko vključili predvsem mlajši Gradčani. Zanimanje za igro je

O BALKONSKIH RASTLINAH

METLIKA - Kmetijska svetovalna služba Metlika vabi kmečke žene in dekleta na predavanje "Za lepe balkonske rastline", ki bo v ponedeljek, 26. januarja, ob 18. uri v Vinski kleti Metlika. Predavala bo dipl. inž. Ruth Podgornik-Reš, priznana strokovnjakinja, ki bo ob diapozitivih pokazala številne novosti o balkonskih rastlinah.

DRŽBA MESNIN - Sv. Anton, ki goduje 17. januarja, je v pratiki upodobljen kot puščavnik z zvončkom in prašičkom. Ljudje so ga zato ponekod, tako tudi v Beli krajini, proglasili kot zavetnika prašičev, drugod po Slovenskem pa celo kot zavetnika živine sploh. V Tmrovcu pri Metliki so v nedeljo pred podružnično cerkvijo sv. Antona pripravili licitacijo krač in klobas, kar je bilo pred približno petimi desetletji pri njih že v navadi. Na dražbo, ki naj bi v prihodnje postala tradicionalna, je prišlo veliko ljudi, večina pa je kupljene mesnine pustila za nadaljnjo dražbo, tako da so nekatere mesne izdelke licitirali tudi po trikrat ali štirikrat. Ljudje so namreč dražbo vzeli bolj kot dobrodelno prireditev, saj bo šel izkupiček za obnovo tmrovske cerkve. Sicer pa nihče kupljenih mesnin ni odnesel domov, ampak so jih na koncu vsi skupaj pojedli. (Foto: M. B.-J.)

O PRAŠIČEREJI

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj organizira v četrtek, 29. januarja, ob 10. uri v sejni sobi občine Črnomelj predavanje o možnostih preusmeritve kmetij v prašičerejo. Predavala bo specialistka za prašičerejo Zdenka Kramar iz Kmetijskega zavoda Novo mesto.

Samopomoč je naložba za starost

V črnomaljski občini je pet skupin starih za samopomoč, možnosti za razširitev mreže za samopomoč pa je še veliko - Nadomestilo za družino ali priprava na starost ob upokojitvi

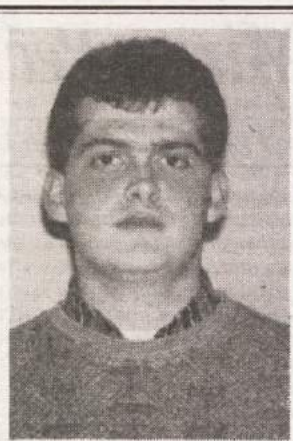
ČRNOMELJ - V domu starejših občanov v Črnomlju že devet let delujejo skupine starih za samopomoč, lani pa so takšno skupino osnovali tudi v Adlešičih. Medtem ko stanovalec doma predstavlja delo v takšni skupini predvsem nadomestilo za družino, pa je njen glavni namen v vasi priprava ljudi, ki se upokojijo, na starost.

V pet skupin v črnomaljski občini je sedaj vključenih okrog 70 ljudi, ki se srečujejo enkrat na teden. Devet voditeljev in sovoditeljev - med njimi je pet socialnih delavcev, nekaj pa je tudi prostovoljcev - se zaveda, da je največji problem pri starejših osamljenost. Zato namenijo največjo pozornost prav pogovoru. "Praznujemo tudi rojstne dneve. Seveda so vsi, ki so v stiski, deležni nasvetov. Predvsem voditelji se dobro zavedamo, da je sodelova-

nje starejših v skupinah za samopomoč, ki je sicer prostovoljno, tudi nekakšna duhovna hrana," pravi socialna delavka v domu starejših občanov in ena od voditeljic skupine Mira Vlašič. V domu starejših občanov imajo skupino v vsakem nadstropju. Dali so jim tudi imena, in sicer Lipa, Breza, Vrtnica in Mak. Oskrbovanci so se na skupine tako navezali, da v domu razmišljajo o razširitvi in popestritvi dejavnosti, predvsem z zunanji sode-

lavci, ki so v dom prihajali že do sedaj. "Prepričana sem, da je možnosti za ustanovitev skupin starejših za samopomoč v črnomaljski občini še veliko. Tako bi lahko zaživel tudi projekt mreže za samopomoč. Vendar bi morali najti prostovoljce, ki bi se bili pripravljeni izobraževati za voditelje teh skupin. Mislim, da bi se morali zavedati, da je takšno delo pravzaprav naložba za našo starost," je prepričana Vlašičeva.

M. BEZEK-JAKŠE

Martin Pečarič

Največja želja: svoj prostor

METLIKA - Društvo podeželske mladine Metlika je pod tem imenom nastalo leta 1993, so pa bili mladi v metliški občini med seboj povezani že prej, saj je bilo prvo društvo kmečkih fantov in deklet v Beli krajini ustanovljeno v Mlakah v metliški občini že leta 1933. Društvo podeželske mladine Metlika šteje okrog 80 članov, njegov namen pa je, da združuje mlade s podeželja, a tudi druge, ki želijo v njem sodelovati. Vendar je zadnja leta zivotarilo, znova pa je zažvelo pred letom dni, ko je prijel valeti v roke Martin Pečarič iz Curil pri Metliki.

"Odločili smo se, da bomo poleg že uveljavljenih kmečkih iger, sodelovanja na kvizu Mladi in kmetijstvo, strokovnih izletov idr. letos izdali tudi svoje glasilo, ki naj bi izhajalo po potrebi. Radi bi ustanovili pevski zbor, v katerega so vabljeni vsi, ki radi pojejo. Nekateri se navdušujejo nad ustanovitvijo gledališke skupine. Največji problem pa je, da nimamo svojega prostora in da moramo sestankovati kar v gostilni," pove Martin Pečarič. Letos nameravajo v društvo sklop predavanj nameniti kulturi pitja. Pripravljajo tudi projekte za natečaje, ki jih je razpisal urad za mladino pri ministrstvu za šolstvo in šport. Želijo si tesnejšega sodelovanja z Zvezo društev podeželske mladine, zlasti pri mednarodnih projektih. S kmetijsko svetovalno službo Metlika pa pripravljajo tečaje za mlade gospodarje na kmetijah in k sodelovanju vabijo vse mlade.

M. B.-J.

V prometu boljše?

Belokranjski šoferji in avtomehaniki o svojem delu

ČRNOMELJ - Na redni letni konferenci Združenja šoferjev in avtomehanike Črnomelj-Metlika-Semič (ZŠAM), ki je bila preteklo soboto v Črnomlju, je bilo bolj malo besed o delu v preteklem, a tudi o načrtih v letošnjem letu. Pohvalili pa so se, da je njihov član elektromehaničar Marjan Mržljak na državnem prvenstvu osvojil 2. mesto.

Nikakor pa šoferji in avtomehaniki niso mogli dojeti, zakaj v državnem zboru toliko časa ne sprejmejo zakona o varnosti v cestnem prometu. Zato po njihovem ni čudno, da se Romi prevažajo po cestah z neregistriranimi vozili, policisti pa pravijo, da nimajo zakonske podlage, da bi jim jih odvzeli. Sekretar Zveze ZŠAM Stane Inkret je dejal, da so dali zelo veliko pripomb na omenjeni zakon in dobili celo očitke, da prav zaradi njih ni toliko časa sprejet. Opozoril pa je, da je zmot-

PRIZNANJE - Sekretar Zveze združenj šoferjev in avtomehanike Slovenije Stane Inkret je ob 75-letnici zveze Vinku Smrekarju (na levi) in predsedniku belokranjskega združenja Antonu Kramarju podelil plaketi. (Foto: M. B.-J.)

no prepričanje, da bo ta zakon izboljšal razmere v prometu. Hkrati je spomnil na zaščito naših avto-prevoznikov v vzhodnih državah ter na vprašanje varnosti v državah nekdanje Sovjetske zveze. Ob tem je še povedal, da nekateri vozniki, ki so jih dobili pri tihotapljenju mamil, iščejo pomoč pri Zvezi ZŠAM, čeprav niso njeni člani, vendar Zveza po Inkretovih besedah ni socialna ustanova za reševanje problemov ljudi, ki se spomnijo nanjo le, kadar so v stiski.

M. B.-J.

PREDAVANJE O ZELENJAVI

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj vabi na predavanje o pridelovanju zelenjave na prostem, ki bo v torek, 27. januarja, ob 16. uri v sejni sobi občine Črnomelj.

PRENOVLJENA ŽUPANČIČEVA ZBIRKA

VINICA - Jutri, 23. januarja, bo minilo natanko 120 let od rojstva slovenskega pesnika in prevajalca Otona Župančiča. V počastitev tega jubileja bodo v njegovi rodnini Vinici slovesno odprli prenovljeno spominsko zbirko, posvečeno velikemu rojaku. Otvoritev bo ob 17. uri.

Mira Vlašič

Ko je za nekatere bencin zastonj

Na bencinski črpalki pri neplačniku Romu ukrepali hitro in kot kaže učinkovito

SEMIČ - O tem, kakšne težave imajo v semiški občini z nekaterimi Romi, čivkajo že vrabci na veji. Vendar pa so se doslej javno pritoževali predvsem prebivalci vasi okrog zloglasnega romskega naselja pri Štirih rokah, ki so jim Romi pobirali pridelke z njiv, sekali drevesa in kradli domače živali.

Precej manj so bili glasni drugi, ki marsikdaj tretetajo, ko se v njihovi bližini pojavijo Romi. Nekajkrat je bilo na sejah občinskega sveta že omenjeno, da se večkrat nasilja ali samovolje Romov ne morejo ubraniti niti semiški trgovci. To je nedavno na lastni koži občutila semiška trafikantka, prizaneseno pa ni bilo niti uslužbenecem na Petrolovem bencinskem servisu v Semiču. Eden od Romov, ki se je pred časom od Štirih rok preselil v tuj gozd ob cesti, ki vodi proti Stranski vasi, si je prilščanje tuje lastnine omislil tudi na prej omenjeni bencinski črpalki. Dvakrat si je na njej na-

točil bencin in odpeljal, ne da bi plačal.

Semiški petrolovci so primera prijavili policiji in na sedež Petrola v Brežice, vendar pa pravijo, da s postopki, ki lahko trajajo tudi nekaj let, izgubijo preveč časa in tudi denarja, zato so ukrepali po svoje. "Mi nismo socialna ustanova, ki bi skrbeli za pomoč tistim, ki nimajo denarja. Naši računi se morajo ob koncu dneva ujemati z denarjem v blagajni. Zato smo mu jasno povedali, da mu na naši bencinski črpalki ne dovolimo več nakupov, medtem ko morajo vsi ostali Romi najprej pokazati denar, šele potem lahko začnejo

točiti gorivo. Vemo, da to ni povsem zakonito, vendar smo le tako lahko uvedli red, za katerega bi sicer morale poskrbeti državne službe," so povedali na semiškem bencinskem servisu.

Kot vse kaže, so s svojo odločno stopnjo dosegli namen, kajti Roma, ki jim je povzročil nevšečnosti, ni več na bencinsko črpalko, zanj pa hodijo - z denarjem, seveda - po bencin drugi Romi. Kljub temu pa semiški petrolovci ne morejo razumeti, kako to, da je država poskrbela, da ne smejo prodajati tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 15 let (omenjeni citat iz Uradnega lista 57/1996 je v prodajalni obešen na vidnem mestu), ne pa tudi, da ne smejo prodajati goriva osebam, mlajšim od 15 let, ki se na bencinsko črpalko pripeljejo celo z neregistriranim vozilom.

M. B.-J.

NA METLIŠKI POŠTI BO-S TE ZAMAN SPRAŠEVALI po telefonskem imeniku sosednje Hrvaške. Prijazno vam bodo pojasnili, da so imenik imeli, a da jim ga je nekdo ukradel. Duhoviti Metličan je predlagal, naj se metliški poštarji odpeljejo do bližnjega Gradca, kjer se bodo naučili, kako je treba zavarovati imetje. Gračani imajo namreč z debelo verigo privezano celo utico, ki predstavlja avtobusno postajališče.

LEVO OD VHODA V MERCATORJEVO samopostrežno trgovino, ki jo domačini poznajo pod imenom Gala, je kup praznih škatal, ki jih tja mečejo skozi vrata in skladišča. Zadeva ne učinkuje prav nič prijetno, zato bi bilo prav, če bi mercatorjevci poiskali drug, očem bolj skrit prostor. Še pametneje pa bi bilo, če bi nabavili napravo, ki stisne škatale, da ne zavzemajo preveč prostora.

PRI STARI SAMOPOSTREŽNI TRGOVINI je nekaj stal zabojnik, v katerega so ljudje lahko odvrgli prazno steklenico. Nekega lepega sončnega dne je bila zadeva odstranjena in krajani se lahko znebijo odvečnih steklenic tako, da jih odvržejo v gozdu, da jih zabrišejo v reko ali potok, ekološko malce bolj razsvetljeni pa jih odvržejo v zabojnike, ki so namenjeni tudi drugim odpadkom. Zavoljo tega si nihče ne beli glave, pomembno je, da prebivalstvo ne razbija steklenic na beticah komunalcev, občinarjev ali na avtomobilih svojih sosedov, čeprav se je to slednje tudi že zgodilo, in sicer v naselju Borisa Kidriča.

Črnomaljski drobir

ŽUPANI - Konec preteklega tedna so v Črnomlju na letni konferenci Zveze šoferjev in avtomehanike Črnomelj-Metlika-Semič zaman pričakovali tudi vsaj enega od treh belokranjskih županov. Eden od šoferjev je pripomnil čes, kje pa imajo čas še za nas, ko pa imajo toliko funkcij. Kljub temu na konferenci le niso ostali povsem brez županov. Jože Župan je bil namreč član komisije za ugotovitev navzočnosti na konferenci.

PARKIRNINA - V črnomaljskem starem mestnem jedru je bil včasih čudež, če je vozniku uspelo najti parkirni prostor. Odkar so začeli pobirati parkirnine in predvsem odkar sta se iz grada izselili davčna uprava in Upravna enota, bi lahko že prvošolček prešel avtomobile, ki se parkirajo pri gradu. Zato pa je skoraj nemogoče najti parkirni prostor v novem poslovnem centru ob Zadrni cesti, kjer pa parkiranja ni potrebno plačati. Črnomaljši se sprašujejo, kakšna je ekonomska upravičenost pobiranja parkirnin tam, kjer avtomobilov ni, medtem ko se tam, kjer bi denar letel skupaj (skoraj) sam, ne najde nihče, da bi ga pobral.

SKRIPANJE - Kovinski drogo- vi za obešanje zastav pred črnomaljskim obrtnim domom prav neokusno škripajo, ko zapiba veter. Ne ve se natančno, ali gre pri tem za simboliko, s katero želijo obrtniki opozoriti, da tudi v obrtništvu škripajo. Če je res tako, bodo mimoidoči nekako že potrpežljivi in še naprej prenašali ta za usesa nič kaj prijetni protest obrtnikov. Če pa ni tako, potem naj obrtniki pljunejo v roke in drogove popravijo, da ne bodo imeli ljudje napačnega mnenja o obrtništvu.

Semiške tropine

ODZIV - Od 40 ljudi, kolikor so jih povabili v Semič na sejo, kjer naj bi govorili o gradnji semiške obrtne cone, so prišli le štirje. "Saj je dovolj, če so vsaj ti resni," je odziv komentiral predsednik semiškega občinskega sveta. Kako resni so v resnici, nam sicer ni uspelo zvedeti, zato pa znajo biti navadno glasnejši tisti, ki jim nikoli ne zmanjka zamisli, ko kritizirajo, kaj vse bi lahko bilo v občini narejeno, pa ni.

STISKA - Nikoli pa ni vprašljiva udeležba obiskovalcev, kadar Semičani pripravijo kakšno prireditev. Tako so vstopnice za sobotno večer- no prireditev ob 90. rojstnem dnevu Plutovega Tončka pošle, še preden so javno objavili, da so naprodaj. Prisljeni so bili pripraviti še popoldansko prireditev, na občini pa že resno razmišljajo ali ukiniti Plutove fante, Blaža Kočevarje in njihove sodelavce, ki tako uspešno pripravljajo prireditev v Semiču, ali pa začetni graditi večji dom, ki bo sprejel vse "firbece".

ELEKTRIKA - V semiški občini so lani postavili pet transformatorjev, a imajo zlasti na rožendolskem koncu še vedno veliko težav s prešibkim električnim tokom: če na primer v eni hiši geredi pralni stroj, v drugi ne morejo gledati televizije. Slednji se lahko tolažijo vsaj s tem, da niso nič zamudili...

Z GODBO V NOVO LETO - Metliška godba na pihala (na fotografiji) z dirigentom Rafkom Ogulinom je preteklo soboto pripravila v metliški športni dvorani prireditev z Godbo v novo leto. Kot gostje so na njej sodelovali pihalni orkester Kapele pod taktirko Francija Rajha, ansambla Poljub in Vasovalci, Ghetto dancers ter državna prvaka v akrobatskem rock and rollu Barbara Zonta in Primož Barle. Prireditev, ki si jo je ogledalo številno občinstvo, je vodil Vinko Šimek. (Foto: M. B.-J.)

Z odpuščanjem iz rdečih števil

Kočevski zdravstveni dom je minulo poslovno leto zaključil s 30 milijoni dolarjev izgube - Odpuščanje presežka delavcev nuja - Potrebna bi bila sistemska ureditev

KOČEVJE - Čeprav je direktorica zdravstvenega doma Kočevje dr. Andreja Rako pred pol leta izrazila upanje, da njihov zdravstveni dom ne bo prvi v Sloveniji, ki bo moral presežke delavcev reševati z določanjem tehnoloških presežkov, bodo sedaj to morali tudi storiti. Minulo poslovno leto so namreč zaključili s 30 milijoni dolarjev izgube, ki je v precejšnji meri posledica neizkoriščene delovne sile.

Še pred dvema letoma je bil glavni razlog njihovega slabega poslovanja neizpolnjen program, kot pravi direktorica dr. Andreja Rako, pa so lani realizacijo povečali, tako da imajo sedaj največ težav s spremenjenimi normativi, rastjo materialnih stroškov nad priznano ceno, obveznostmi zdravstvenega doma in presežki delavcev, ki so ostali ob odhodu več kot 70 odstotkov vseh zdravnikov v zasebno prakso.

dr. Andreja Rako

"Presežek kadrov so na eni strani posledica novih normativov, na drugi pa manjših delovne obremenitve zaposlenih zaradi manjših naročil zasebnikov," pojasnjuje dr. Andreja Rako in dodaja, da je pa prav neizkoriščena delovna sila poglavito breme na odhodkovni strani njihovega poslovanja rezultata, ki jih uvršča med 13 od skupno 58 zdravstvenih domov po Sloveniji, ki so lansko leto končali z izgubo. Zato po njenem mnenju možnosti, kako naj bi kočevski zdravstveni dom rešili rdečih števil, ni veliko. Reorganizacijo služb kot prvi del kratkoročne rešitve so že izpeljali, za zaposlene pa bo najbolj boleče predvideno zmanjšanje

LETOS STOLETNICA

SODRAŽICA - Člani prostovoljnega gasilskega društva Sodražica bodo sredi poletja uradno praznovali častitljiv jubilej, 100-letnico delovanja. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1898. Že zgodaj so nakupili nujno opremo. Gasilci so organizirali tudi godbeni odsek, njegov prvi predsednik Anton Lovrenčič se še danes spominja, kako zagnani so bili gasilci-godbeniki. Po vojni so tudi sodraški gasilci sledili drugim v občini, saj jim je družba veliko prisluhnila pri nakupu opreme in tehnike. Poleg novega doma so pred osamosvojitvijo dobili še nekaj vozil, danes pogrešajo opremo za notranje reševanje.

Zagoričani spijo

Ne bo maškar - Razprtije zaradi tega, kdo je najbolj zaslužen

DOBREPOLJE - Zagoriške mačkare sodijo med originalne ljudske. Proučeval jih je že pokojni etnolog Niko Kuret in drugi. Zagoričani so složno pripravljali vsako leto svoj pustni sprevod, zdaj pa te prireditve že nekaj let ni, in kot smo zvedeli, je tudi letos najverjetneje ne bo. Priprave bi se namreč morale že začeti, pa o njih nobeden nič ne ve. Turistično društvo Dobrepolje se je že lani prizadevalo, da bi ta pustni običaj obnovilo, a ni uspelo, pa tudi na zadnjem sestanku ni bilo nobene prave pobude za obnovo tega ljudskega običaja.

Vzrok za prekinitve maškerad je predvsem ta, da so se med organizatorji maškerad oblikovale tri struje, do glavne zamere pa naj bi prišlo, češ da si je ena struja pripisala za uspehe maškerad v preteklosti več zaslug, kot ji jih je po mnenju drugih dveh struj šlo.

J. P.

števila zaposlenih, ki jih je preveč povsod razen pri zdravnikih. "Sedaj imamo 70 redno zaposlenih in dva pogodbeno, realno pa bi zadostovalo 53 ljudi," pravi dr. Andreja Rako.

Vendar bo to le kratkoročna rešitev, saj bodo dolgoročno morali poiskati skupaj s kočevsko občino. Ta se bo morala odločiti, kakšno zdravstveno varstvo potre-

RODNOST STRMO PADA

LOŠKI POTOK - Zadnjih deset let je število prebivalcev v KS Loški Potok rahlo naraščalo ali vsaj mirvalo, medtem ko v KS Draga vsako leto ugotavlja strm padec. To se je sedaj zgodilo tudi v Loškem Potoku in lahko preteklo leto imenujemo katastrofalno. Po podatkih Zupniškega urada Loški Potok se je lani rodilo le 9 otrok, umrlo pa 22 občanov, v župniji Draga pa so se rodili trije in umrlo 11 občanov.

A. K.

BANKOMAT ŠE VEDNO NE DELA

LOŠKI POTOK - Pred dobrima dvema mesecema montirani bankomat na banki v Loškem Potoku je še vedno nem. Na banki pravijo, da so baje telefonske linije prešibke in bi bil za delovanje potreben nov kabel. To pa Telekom odločno zanika. Menijo, da je telefonija kar v redu, krivca gre iskati pri NLB v Kočevju, ki ni pravočasno poslala zahtevka za priključitev.

A. K.

Turizem na pošti

Pošta zmanjšuje stroške s prodajo raznega blaga

KOSTEL - "Od novega leta je naša pošta tudi turistična pošta, se pravi, da pri nas dajemo tudi turistične informacije za turistična potovanja na naše območje ali pa od nas drugam, nudimo turistični propagandni material," je povedala Marija Zdravič, upravnica pošte Vas v Kostelu.

Na območju Kostela, ki si prizadeva, da bi bila spet občina, deluje izpostava banke po tri ure na dan (bankomata ni), zdravstvena ambulanta le ob sredah popoldne, krajevni urad dvakrat na teden, bencinska črpalka pa vsak dan. Za območje te pošte sta nedavno delala s polnim delovnim časom po-

Marija Zdravič, upravnica pošte Vas v Kostelu.

štar in upravnica, za pol delovnega časa pa je bil zaposlen še študent. Potem so obseg dela zmanjšali, upravnici pa naložili dodatna dela, saj zdaj stranke lahko dobe na pošti okoli 500 raznih artiklov. Na pošti je možno dvigati tudi denar in menjati devize.

Pošta in turistično-športno društvo Kostel pa sta pred kratkim sklenila še pogodbo, s katero se pošta zavezuje, da bo opravljala vse turistične storitve.

J. P.

bujejo in želijo v občini. Poleg tega bi morala biti, meni dr. Andreja Rako, dolgoročna rešitev za normalno poslovanje njihovega zdravstvenega doma, ki ga dodatno bremenijo, zaradi velikega območja Kočevske sicer nujne, zdravstvene postaje v Osilnici, Fari, Kočevski Reki in Poljanski dolini, tudi sistemska.

M. LESKOVŠEK-SVETE

PAZNIK KULTURE IN LETO ŠPORTA

KOSTEL - V počastitev slovenskega kulturnega praznika in ob letošnjemu letu športa v turizmu bodo te dni na Kostelskem tri prireditve, ki jih organizira domače turistično športno društvo. Že jutri, v petek, 24. januarja, se bo ob 17. uri začel v šolski dvorani v Fari turnir trojk v košarki, na katerega so vabljene ekipe iz Slovenije in Hrvaške. V torek, 3. februarja, bodo ob 17. uri v prostorih Nove Ljubljanske banke v Potoku odprli razstavo fotografij iz narave. Avtor je Janez Konečnik iz Kočevja. V petek, 6. februarja, pa se bo ob 17. uri začelo v šolski športni dvorani odprto prvenstvo Kostela v namiznem tenisu.

Do nove šole do leta 2005

Z novinarske konference kočevskega župana Janka Vebra

KOČEVJE - Na tiskovni konferenci, na kateri je župan Janko Veber v ponedeljek predstavil osnutek občinskega proračuna, je obširneje spregovoril predvsem o izgradnji nove šole v Mestnem logu. Ta bo, kot je zatrdil, po zastavljeni finančni konstrukciji v celoti dokončana najkasneje do leta 2005; nekaj oddelkov pa bo lahko s poukom v novih prostorih pričelo že prej.

Gradnja šole je še vedno ocenjena na 800 milijonov dolarjev, od katerih naj bi jih polovico prispevala država, ostalo pa občina, in sicer: 128,7 milijona dolarjev iz proračuna, 238,2 iz kreditov ter 33 milijonov z notranjo izposojjo. Do sedaj so za šolo porabili že okoli 60 milijonov, od katerih jih je država prispevala 14. Ta bo letos dala le 60 namesto prvotno pričakovanih 100 milijonov, občina pa naj bi jih zagotovila 70 z zadolževanjem in 35 s prodajo delnic SKB. Po tem finančnem planu bi kredite poplačali do zaključka izgradnje šole, pri čemer pa, kot je dejal župan, naj bi dejstvo, da delitvena bilanca med občinami še ni zaključena, ne bilo problem. Denar bodo namreč skušali pridobiti tudi iz drugih virov.

V letošnjem letu zbrani denar bi zadoščal za dokončanje prve

Znova prekinitve in protestni odhodi svetnikov

Šola naj bi bila v proračunu vidna

KOČEVJE - V nadaljevanju decembrske seje, ki so jo prekinili ob obravnavi osnutka občinskega proračuna za leto 1998, so svetniki prejšnji tork z razpravo nadaljevali na enak način kot na predhodni seji. Čeprav so se odločili, da bodo proračun obravnavali po delih, so ponovno zašli v splošno obravnavo, ki pa jih je ob podobnih ugotovitvah kot na decembrski seji privedla do tega, da so razpravo ponovno prekinili.

Ana Štaudohar, ki je pri občini Kočevje pristojna za finance, je na začetku seje predstavila predlog spremembe osnutka proračuna, ki naj bi se na dohodkovni strani povečal za okoli 75 milijonov dolarjev, tako da bi prihodki znašali nekaj čez milijardo 222 tisoč dolarjev in odhodki skoraj milijardo 154 tisoč. Ob povečanju proračuna v globalu in ohranitvi predvidenega zadolževanja občine v višini 70 milijonov dolarjev za izgradnjo nove šole naj bi nerazporejena sredstva razporedili do druge obravnave proračuna, pri čemer pa je predlagala, da bi

jih namenili področju turizma. Čeprav je Zdravko Janež opozoril, da odbor za finance spremembe ni obravnaval, so svetniki pričeli dogovorjeno obravnavo o posameznih proračunskih tabelah, vendar so že pri prvi zašli v slepo ulico.

Ob zahtevi Janeža za jasen odgovor, o čem sploh se lahko odločajo, če je proračun naravnat na dogovorjena merila in zagotovljeno porabo, je na bistvo problema, do katerega so se sicer dokopali že ob prejšnji razpravi, opozoril Jože Lindič. Dejal je, da so na začetku mandata, ki pa se jim sedaj izteka, opredelili gradnjo nove šole kot najpomembnejšo nalogo ter da morajo zato sprejeti proračun, ki bo dobra podlaga za delo novega sveta in novega župana. Zaradi nestrinjanja z osnutkom proračuna, za katerega je Alojz Ivančič dejal, da je nastavljen tako, da šole ne bo, sta neodvisna svetnika Ivančič in Janež Pezdirc sejo protestno zapustila. S predlogom, naj predlagatelj pripravi kvaliteten osnutek, v katerem bo šola vidna in ga bo odbor za finance pravočasno obravnaval, sta sejo zapustila tudi svetnika SDS Janež in Alenka Gabrič ter nato še Vinko Pintar iz LDS. Preostali svetniki so potem na robu sklepčnosti, ker se seje niso udeležili trije svetniki iz SKD, po krajšem razmisleku sejo ponovno prekinili.

M. LESKOVŠEK-SVETE

SPET S TREBUHOM ZA KRUHOM

LOŠKI POTOK - Po neuradnih podatkih je v občini zaposlenih le še kakih 150 ljudi z obrtniki in podjetniki vred. Približno enako število ljudi pa dnevno hodi na delo drugam ali so se že odselili. Ljudje se vozijo celo v Ljubljano, mnogi delajo v ribniški in cerkniški občini. Še najugodnejša so delovna mesta v občini Loška dolina. Največ zaposluje Kovinoplastika - trenutno tam dela 37 Potočanov - nekaj jih zaposluje lesna industrija in Gozdno gospodarstvo Postojna.

A. K.

MNOŽIČEN OBISK GORA - Zadnja nedelja je bila tudi v ribniški dolini ena najlepših doslej. Zelo dobro so bile obiskane znane izletniške točke pri sv. Ani, Grmadi in Travni Gori. Poleg domačinov, se je v hribe podalo veliko izletnikov od drugod, ki so občudovali "zeleno" suhorbarsko deželo in okolico. Pri cervki in planinski koči pri sv. Ani se je zbralo tisoč pohodnikov, veliko jih je odšlo proti stenam, od koder pogled sega v struško dolino in v novomeško pokrajino. (Foto: M. Glavonjič)

Spet elektrika iz Mirtovičev

Zdaj skuša Emil Štimec spet urediti malo elektrarno - Štiri zamujena leta

OSILNICA - "Štiri leta so zamujena pri gradnji naše male elektrarne na Mirtoviškem potoku in tako je po nepotrebnem urejanje elektrarne štiri leta v zamudi," je potožil Emil Štimec iz Mirtovičev, ki ureja na svoji domačiji ob Mirtovškem potoku malo elektrarno.

Graditi jo je začel kar na svoji domačiji, ki je bila več let zapuščen in je propadala, nekdanj pa je bil v njej poleg stanovanjskih prostorov še mlin, žaga in elektrarna, ki je oskrbovala z elektriko poleg Mirtovičev še Bosljiivo Loko in Gašparce na hrvaški strani Kolpe. Potem ko sta propadla žaga in mlin, se je Emil se je najprej zaposlil v Zamostu na Hrvaškem, končno pa sta z ženo odšla

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

za izdelavo raznih plastičnih proizvodov.

J. PRIMC

TU BO MALA ELEKTRARNA - Na fotografije je Emil Štimec, v ozadiju pa njegova domačija.

Ribniški zobotrebc

KONEC MAŠE - KONEC POPIVANJA - Če odštejemo tista redka prenočišča, na kakršna pristajajo gostje, željni sproščene vzdušja v naravi in na vaseh, drugih prenočišč v ribniški občini domala ni. Vendar pa si zaradi tega v Ribnici zagotovo še nihče ne beli glave. Veliko bolj pereč problem je namreč obstoječa gostinska ponudba. Ta je sicer številčno bogata in v okviru običajne ponudbe jedi, ki jih je možno dobiti kjerkoli drugod, po kvaliteti "solidna", vendar pa je po delovnem času v celoti podrejena vplivu in odzivu domačega okolja. Nekatere gostilne so zato ob nedeljah v Ribnici zaprte, nekatere pa so odprte le, dokler se ne konča nedeljska dopoldanska maša in se na svoje domove ne razidejo vsi, ki so ji prisostvovali ali pa na njen konec počakali v gostilni.

NEMŠČINA OBVEŽNA! - Čeprav se ribniški Inles lahko pohvali, da je med vsemi podjetji, ki imajo nemški znak RAL za kakovost izdelkov, do sedaj edino podjetje, v katerem Nemci nimajo svojega deleža, pa je bilo na svečani podelitvi priznanja vide-ti, kot bi bilo ravno obratno. Na podelitvi namreč niso bili samo delavci Inlesa, za katere je kazalo, da nemškega jezika niso skoraj nič manj vešč kot svojega maternega. Prav tako tudi niso bili prisotni samo ljudje iz kočevsko-ribniške doline, ki poznajo nemški jezik vsaj iz osnovne šole. Kljub temu pa kar precej obsežnega govora direktorja nemškega Združenja Ral za kakovost oken in vrat Karla Heinza Herberta ni nihče prevajal!

Osilniški nadev

KAMENJE PADA - Obkolp-ska cesta, za vzdrževanje katere je določeno Cestno podjetje Novo mesto, je kar preprosto nasipana s kamenjem in peskom. Zaradi tega je prišlo tudi že do nesreč, a če kdo pošlje račun za popravilo avta vzdrževalcu ceste, ta niti ne plača niti oškodovancu ne odgovori.

ZUPNIK PISAL KRALJE - Okoli svetih treh kraljev je tudi osilniški župnik Jože Brilej po vaseh "pisal kralje", kot pravijo ljudje običaju pisanju nove letnice in kratice treh kraljev na vrata v hišah.

ZIVAHNE ČEBELE - Zaradi lepega vremena so čebele izletale že vse dni po novem letu. V čebelnjake so nosile le leskov prah in se tako pripravljale na novo zalego, ki bo očitno prišla pragozda. Čebelarji ugotavljajo, da bodo čebele rojile že okoli 15. aprila. Boje se zakasnele zime.

Poletni izpisi podražili vrtec

Predvsem izpis otrok v poletnih mesecih vplival na povišanje cene programov VVZ Vrtec Ivančna Gorica - Od 1. januarja - Nove cene povišane za 11,3, 4 in 2,5 odstotkov

IVANČNA GORICA - Cene programov v vzgojno-varstvenem zavodu (VVZ) Vrtec Ivančna Gorica, ki ima enote Čebelico, Marjetico, Miško, Polžka in vzgojno-varstveno družino Sonček, so od začetka letošnjega leta višje in znašajo mesečno na otroka: za dnevni program za otroke drugega starostnega obdobja 34.500 tolarjev, za dnevni program družinskega varstva otrok 40.600 tolarjev in za program priprave otrok na vstop v osnovno šolo v obsegu šeststo ur letno 12.800 tolarjev. Ta predlog so na zadnji seji z obrazložitvijo ravnateljice vrtca Branke Kovaček sprejeli ivanški svetniki.

Kovačkova je povedala, da so pri oblikovanju novih ekonomskih cen izhajali iz ocene rasti materialnih stroškov za 8 odstotkov, kar je v skladu z oceno rasti cen na drobno za leto 1998, ki ga je predpisala slovenska vlada, iz osnove za plače v višini 40.870 tolarjev za prvi tarifni razred od 1. januarja dalje in potrebnih sredstev za napredovanje delavcev. V predlogu so upoštevali tudi sredstva za druga izplačila delavcem v višini 10 tisoč tolarjev mesečno na delavca (regres, jubilejne nagrade, odpravnine ipd.), kar temelji na določbah Aneksa h kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti. "Na povišanju cen pa izraziteje vpliva predčasni izpis otrok julija in avgusta, saj starši večino otrok, ki s 1. septembrom začnejo obiskovati osnovno šolo, izpišejo iz vrtca že konec junija. Gre tudi za 88 otrok, kar se zelo pozna," je povedala ravnateljica vrtca in razložila, da je do sedaj ta izpad kril ustanovitelj, po navodilih Ministrstva za šolstvo in

• Ivanški svetniki so sprejeli tudi sklep o nadomestilu za uporabo prostorov v družinskem varstvu. Od 1. januarja znaša mesečna najemnina v bruto zneskih za kvadratni meter: 355 tolarjev za površine, ki so namenjene le za dejavnost vrtca, 118 tolarjev za površine v skupni uporabi (lastnika in vrtca) in 60 tolarjev za zunanje površine. Cene najemnine se bodo usklajevale z rastjo drobnoprodajnih cen vsake tri mesece.

šport pa se primanjkljaj vračunava v ekonomsko ceno. Nove cene so v primerjavi s

Branka Kovaček, ravnateljica VVZ Vrtec Ivančna Gorica

- Predsedniku Kučanu je treba priznati, da je zelo modro in preudarno vodil državo in da je znal poiskati tisto pravo mero vojaških in diplomatskih aktivnosti, ki so bile potrebne, da smo prišli do osamosvojitve. (dr. Dušan Plut)
- Nezvestoba je tako rekoč laž celotne osebe. (La Bruyère)
- Življenje ni kaka velika reč, je pa vse, kar imamo. (Freud)

prejšnjimi povečane: za redno dejavnost (250 otrok) za 11,3 odstotka; pri pripravi predšolskih otrok na vstop v osnovno šolo (28 otrok) za 2,5 odstotka in pri družinskem varstvu Jožeta Smoliča v Krški vasi (14 otrok) za 4 odstotke. Plačila staršev so po zakonu odvisna od cene programov in jih na podlagi Pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih določa lokalna skupnost, ki starše razvršča v razrede, upoštevaje dohodke družinskega člana.

L. MURN

ZAČASNA PREKINITEV ODVOZA KOSOVNIH ODPADKOV

IVANČNA GORICA - Javno komunalno podjetje Grosuplje tudi v novem letu odvažata komunalne odpadke po ustaljenem načrtu, drugače pa je s kosovnimi odpadki. Zaradi vse manjšega odlagalnega prostora na deponiji Stehan so bili prisiljeni sprejeti odločitev, da do nadaljnjega ne bodo odvažali kosovnih odpadkov. Želijo, da jih do izgradnje novega odlagalnišča prebivalci občine hranijo doma.

NAKUP ZEMLJIŠČA ZA OŠ STIČNA

STIČNA - Po izjavah pogajalske skupine, ki jo sestavljajo Jože Mestnik, Stane Okorn, ivanški župan Jernej Lampret in po kasnejšem predlogu Jurija Goriška še Pavel Groznik, so bila pogajanja s prodajalci zemljišč za gradnjo nove OŠ Stična trda. Dogovorjeno ceno za kvadratni meter, ki naj bi znašala 22 nemških mark, jim je uspelo znižati za marko, kar skupaj pomeni približno deset tisoč mark. Na seji je bila dana tudi pobuda, da se v postavitki proračuna za letošnje leto predvidijo sredstva za nakup teh zemljišč.

sklenjeni pogodbi in izjavi z lastnikoma bencinskih servisov. Do 1. marca letos bi morala trebanjska občina spreminiti zazidalni načrt zaradi priljučka in nekaterih objektov, vodila pa naj bi vsa investicijska dela.

Roki so zelo kratki in obrtniki, med njimi tudi eden najmočnejših dolenskih podjetnikov Darko Bartolj (lastnik podjetja Bartog s 33 zaposlenimi), se sprašujejo, ali bodo spet dobili kakšno odločbo inšpektorjev, ki jim grozijo z zaprtjem firme, ker nimajo uporabnega dovoljenja...

P. PERC

V VIŠNJI GORI RASTE NOVA OSNOVNA ŠOLA - Višnjegorski osnovnošolci komaj čakajo novo šolo, ki raste nekaj sto metrov pod sedanjostjo, staro 90 let. Prostorska stiska je vse večja, žal pa se potrebne gradnje bolj zaveda ivanška občina kot država. V slabem letu dni je gradnja financirala občina Ivančna Gorica, in kot je povedal župan Jernej Lampret je investicija prekoračila sredstva s strani občine iz izravnave, ki jih niso dobili zaradi izpada državnega debnarja. Obljubljenih je bilo 50 milijonov tolarjev, ta denar pa bo menda nakazan šele februarja. Zato se govori o podaljšanju gradnje, ki bo morda ne bo končana, kot je zapisano v pogodbi, konec letošnjega junija, temveč konec leta. V predlogu za letošnje leto je namenjenih 140 milijonov tolarjev. (Foto: L. Murn)

BLANCA PRED REFERENDUMOM - Preteklo soboto zvečer se je na zelo dobro obiskanem zboru krajanov stotinja ljudi odločila, da podpre program predsednika sveta KS Blanca Branka Kelemine za izgradnjo novega vodovoda. Sedaj je slaba voda resna grožnja zdravju, zato jo na blanški šoli za potrebe otrok obvezno prekuhajo, kot je povedala ravnateljica Anica Mešiček. Kelemini je po dolgotrajnem utemeljevanju le uspelo prepričati sokrajane, da veliki naložbi ne bodo kos brez uvedbe krajevne samopriskevka. O tem se bodo odločili na referendumu, ljudem pa bodo še prej posredovali natančen program v pisni obliki. Na posnetku: le trije navzoči so bili proti referendumu. (Foto: P. P.)

DRAGONJA V STILLESU - Minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja je, potem ko si je ogledal proizvodnjo sevniškega Stillesa, kjer priznani sevniški mojstri izdelujejo vrhunske izdelke za najzahtevnejše kupce, tudi za slovensko vlado, Luciana Pavarottija in ruskega predsednika Borisa Jelcina, zvedel od odgovornih mož, predsem iz ust Tomaža Lovšeta, pooblaščenca Slovenske razvojne družbe, za uspešno sanacijo oz. prisilno poravnavo. Stilles je zmanjšal zadolžitev od 16,5 milijona mark na manj kot milijon mark in še tega dolga naj bi se letos rešil. Lani so ustvarili za 10,7 milijona mark realizacije, ki naj bi jo letos spet povečali za 35 odstotkov. Na posnetku: minister Dragonja, si ogleduje delo rezbarskega mojstra. (Foto: P. Perc)

Obrtnike vznemirja papirnata vojska

Zaradi neizvedene rekonstrukcije regionalne ceste R 326 Trebnje-Mokronog na območju obrtne-poslovne cone v Trebnjem šele začasno uporabno dovoljenje

TREBNJE - Te dni se je (vsaj začasno) razpletla večletna agonija obrtnikov in podjetnikov Obrtne cone Trebnje, kajti Upravna enota Trebnje je vendarle izdala uporabno dovoljenje za novozgrajeno infrastrukturo in začasno uporabno dovoljenje za cestno omrežje v obrtno-poslovni coni, in sicer z veljavnostjo do 1. avgusta 1998.

Takšno rešitev zagate je po ponovnem tehničnem pregledu 27. novembra lani predlagala komisija, potem ko je Direkcija za ceste Republike Slovenije 28. oktobra lani izdala investitorju - Obrtni zadrugi Unitehna Trebnje odločbo o legalizaciji začasnega priključevanja cestnega omrežja obrtne-poslovne cone na regionalno R 326.

Kot sta nam nanizala načelnik Upravne enote Trebnje Milan Rman in vodja oddelka za okolje in prostor Vida Šušterčič, je Upravna enota Trebnje storila vse, kar je bilo v njeni pristojnosti. Ni

pa mogla nikomur od 20 investitorjev na 28 parcelah v 1. fazi obrtne cone (gre za 4,61 ha površine) izdati dovoljenja za obratovanje, ker že v začetku leta 1994, ob tehničnem pregledu ugotovljenih pomanjkljivosti, OZ Unitehna ni odpravila in zato ni mogla dobiti uporabnega dovoljenja.

Začarani krog pa se začel drugače, ne pri denarju, kajti poglaviti kamen spotike pri obrtni coni je ves čas zlasti (ne)ustrezna prometna ureditev cestnega priključka. Ker niti Petrol in ne OMV Istra benz še nista pričela gradnje bencinskih servisov ob obrtni coni, po veljavnem občinskem odloku pa naj bi investitorji zagotovili sredstva za rekonstrukcijo dela omenjene regionalne ceste, da bi bilo možno varno priključevanje nanjo, bi preveliko breme padlo na Unitehno. Ta je že tako imela za 6,3 milijona tolarjev dodatnih stroškov za opremljanje stavbnih zemljišč. Občina Trebnje je dobila od OZ Unitehna 17,4 milijona tolarjev od prodanih parcel, za t.i. primar pa sta že v letu 1993 OMV Istra benz in Petrol nakazala skupaj 26,4 milijona tolarjev.

Po besedah trebanjskega župana Ljuzeta Metelka je občina z ministrstvom za promet in zveze pripravilo sporazum o rekonstrukciji regionalne. Ta naj bi veljala 40,3 milijona tolarjev, od tega naj bi občina Trebnje s soinvestitorji financirala dela v višini 13,7 milijona, ministrstvo za promet pa bi prispevalo 26,5 milijona tolarjev. Občina bo večji del stroškov pokrivala iz finančnih sredstev, ki so zagotovljena po

Upajo na boljši izid na volitvah

LDS v sevniški občini ni bila razočarana nad svojim dosežkom na državnoborskih volitvah, računajo pa na dosti boljši izid na bližnjih lokalnih volitvah - Srečanje na Vrhu

VRH PRI BOŠTANJU - Na sobotnem srečanju članov in simpatizerjev Liberalne demokracije Slovenije, pretežno iz sevniške občine, na Vrhu pri Boštanju sta sodelovala tudi minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja in njegov strankarski kolega, minister za okolje in prostor dr. Pavel Gantar, ki zbranim nista odgovorila, kdaj bo podeljena koncesija za nadaljevanje gradnje spodnjeseavske verige elektrarn. Gantar je pohvalil Posavce, češ da to dela država z lokalno skupnostjo z roko v roki pri odpadkih oz. gradnji komunalne deponije.

Predsednik občinskega odbora LDS Sevnica Andrej Štricelj je povedal je, da so z ministrstvom za okolje imeli že nekaj dobrih izkušenj, vendar je pozno sprejeti proračun začasno preprečil realizacijo sredstev za čistilno napravo na Studencu in za odvod komunalnih voda v Sevnici. Štricelj je sevniki občini v zadnjem obdobju. Na zadnjih državnoborskih volitvah je stranka dosegla boljši rezultat kot pred štirimi leti (z 19,45 odst. je pristala na 3. mestu, za SLS in SDS), toda še premalo, da bi tudi Sevnica imela poslanca

pomeni, da ne vplivamo na politiko naše občine, saj so predlogi naših svetnikov (poleg Zidariča sta to še Albin Ješelnik in Janez Valant, op. P. P.) skoraj vedno tudi sprejeti. Na zadnjih volitvah v državni svet smo imeli kljub le trem svetnikom dva elektorja od štirih možnih in tako pokazali, da naše delo že daje rezultate," je povedal Štricelj in dodal, da so izziv stranki letošnje lokalne volitve. Na teh nameravajo popraviti pretekli volilni rezultat, pri čemer se zavedajo, da tega ne bo mogoče doseči le s puhlim govorenjem in obljubami. Štricelj se je zahvalil tudi poslancema LDS Jožetu Avšiču, ki je tudi brežiški župan, in Krčanu Branetu Jancu. Jancu so še zlasti hvaležni prebivalci Bučke za njegovo pomoč pri izraženi podpori volje krajanov, ki bi se radi spet priključili sevniški občini.

P. PERC

Krjavljeve iskricice

DRAGA SAMOSTOJNOST - Mnogi menijo, da je v samostojni Sloveniji vse dražje, dražje pa je tudi v ivanškem vrtcu, odkar je od začetka lanskega leta samostojen zavod. Kakšno novoletno darilo je letos presenetilo ivanške starše! Podražitev cen programov v vrtcu, največ za nekaj več kot enajst odstotkov. Čeprav nihče ne plačuje polne cene (zastoj oskrbo ima eden), pa so vendarle izdatki za varstvo veliki, še posebej, če družina šteje več mlajših članov. Glavni razlog za podražitev je tudi ta, da večina staršev v poletnih mesecih svoje otroke izpiše iz vrtca. Zato je bil več kot umesten (sprejeti) predlog svetnika Milana Jevnikarja, naj se sprejem novih otrok premakne na julij. "Izpad bi izgubili, če bi prosta mesta ponudili tistim, ki so brez varstva."

IVANŠKI OTROCI VSAK DAN V LJUBLJANO? - Kaj se bo dogajalo z ivanškimi otroki? Posebna sreča je že, če starši otroka sploh lahko dajo v vrtec, kajti prostora je vse manj. Letos so v ivanškem vrtcu sprejeli 266 otrok, kar je več, kot dovoljujejo tako prostorski kot pedagoški normativi. Toda še vedno so odklonili 75 vlog. Kako so problem varstva otrok rešili ti starši, je odvisno od njihove lastne iznajdljivosti. Da morajo "svoj prostor pod soncem" na primer iskati v ljubljanskih vrtcih, gotovo ni najbolj enostavna in prava rešitev ne za starše ne za otroke, pa vendar dokaj pogosta. Zaradi zaostrenih prostorskih normativov je letos vprašljivo delovanje vzgojno-varstvene družine Sonček v Krški vasi. Pa ravno v okoliških vaseh je menda največ naraščaja. Krasna spodbuda za mlade starše torej...

Trebanjske iveri

BARAGA IN PETERLE - Kot je na Baragovem simpoziju povedal mag. France Baraga, je sporno, ali je rojstni dan največjega slovenskega misijonarja 28. ali 29. junij in da bi pravilno pisali Irenjej Friderik Baraga. Poslanec Lojze Peterle je rekel, da bi bil vesel, če bi ostali pri 29. juniju, kajti rad bi bil s svojim rojstnim dnevom na ta dan v dobri družbi. Peterle se je zavzel, da bi se pri Baragi držali ženske sklanjatve, pri čemer ima več somišljenikov tudi v strokovnih krogih.

ROMČKI - Med številnimi nastopajočimi otroki na ponedeljkovi prikupni prireditvi "Z roko v roki" v nabitom polnem trebanjskem kulturnem domu je bila tudi skupina romskih otrok. Romčki so kazali svoj temperament tudi po svojem nastopu, čeprav so nastope ostalih otrok spremljali iz prve vrste, v neposredni bližini ravnateljice Marije Bizjak in vzgojiteljice Riosse Slav.

PRIJAZNOST - Avto Slak v trebanjski obrtni coni je v ponedeljek prijeto presenetil stranko z odpravo manjše napake na avtu, kajti prijazni uslužbenci za opravljeno storitev niso nič zaračunali. Pravijo, da to ni nič posebnega v tej podjetniški hiši, kjer se zavedajo, da se z drobnimi prijaznostmi privabljajo mnogo večji posli.

Sevniški paberki

INŽENIRING - Sevniški župan Jože Peternel je kot bivši podjetnik po nekaterih govoricah eden najbogatejših občanov. Morda si je Peternel del tega premoženja ustvaril tudi s sodelovanjem v finančnem inženiringu, v katerem je po navedbah kolega Žarka Hojnika v Delu nedavno posodil nekemu 70.000 mark po 5-odstotni mesečni obrestni meri. Čeprav je posojiljemalec zabredel z izposojanjem denarja v tolikšne dolgove, da bo moral prodati še nedograjeno hišo, je Peternel prepričan, da svojega vložka ni izgubil...

INVALIDI NA INTERNETU - V času CNN in interneta, ko je ves svet dejansko postal globalna vas, so v številnih okoljih žal še vedno taki osebk, ki, prepričani o svoji samozadostnosti in zveličavnosti, zato nasprotujejo novostim. Vse to k sreči seveda ne velja za vodstvo Društva invalidov Sevnica in njenega neutrudnega predsednika Francija Zveglia, ki ne le da sam izdaja lepo urejen bilten društva, ampak bo kmalu spravil društvo še na internet!

Posavje proti ukinitvi UNZ Krško

V Posavju vse bolj stiskajo glave - Ne želijo, da bo oblikovanje pokrajin le stvar politične volje - Odgovor ministra Bandlja na govornice o ukinjanju manjših UNZ

KRŠKO - Država zateguje pasove in tudi ministrstva so prisiljena iskati cenejše oblike delovanja in organiziranja svojega dela. Zato je v javnost pricurjela tudi vest, naj bi ministrstvo za notranje zadeve ukinilo tri manjše uprave za notranje zadeve, med njimi naj bi bilo tudi Krško.

Dovolj velik razlog za preplah in prejšnji četrtak so se v Krškem sestali člani Sveta pokrajine Posavje v ustanavljanju, predstavniki Območne gospodarske zbornice in drugih regijskih institucij. Obstaja namreč strah, da bi ukinitve UNZ Krško potegnili za sabo tudi ukinjanje drugih državnih služb v regiji in še nadaljnje siromašenje le-te. Občine Krško, Sevnica in Brežice bi lahko doletela ponovna delitev med celjsko in novomeško upravo, zato v Posavju precej moči namenijo ustanovitvi pokrajine. Tudi zato, ker je v pripravi zakon o pokrajini, pripravljali zakona pa, kot opažajo v Posavju, ne sodelujejo s predstavniki lokalnih skupnosti niti ne upoštevajo ustave RS ne zakona o lokalni samoupravi, ki določa, da se pokrajina ustanovi z zakonom na podlagi določitev občinskih svetov.

SRD HOČE DELEŽ V BREŽICAH

BREŽICE - Slovenska razvojna družba bo morda sprožila tožbo proti trem podjetjem, ki so poslovno nepotrebna sredstva prenesla na lokalno skupnost, namesto da bi jih najprej ponudila Srd. Kot piše časnik Financ, gre v dveh od teh primerov za premoženje v Brežicah: delež Univitovih nepremičnin v Brežicah in desetodstotni delež slosa Brežice ljubljanskega podjetja Gruda export-import.

Ne le z grozdom, ampak tudi z vinom

Vinogradniki na Sromljah

SROMLJE - Vinogradnike z območja Sromelj loči še približno mesec dni od 1. skupščine Društva vinogradnikov Sromlje, potem ko je to društvo začelo delovati lani. Predstavniki so izvolili Ferda Pinteriča za predsednika, Martina Pinteriča za podpredsednika in Romana Matjašiča za tajnika društva.

Sromeljsko vinogradniško društvo je kmalu po nastanku organiziralo svoje prvo, dobro obiskano strokovno predavanje, na katerem je dr. Julij Nemanic govoril o negi mladega vina.

Društvo vključuje 50 vinogradnikov, ki so doma ali pa imajo vinograde na sromeljskem območju. "Odperto je prav za vse, ki želijo tvorno sodelovati, ne glede na to, ali imajo vinograde na našem območju ali ne," je povedal predsednik Ferdo Pinterič. Društvo, v katerem znaša članarina za letošnje leto 1.000 tolarjev, bo organiziralo za člane ekskurzije in tudi v bodoče strokovna predavanja.

Kot napoveduje predsednik, bo društvo skušalo kar najbolje uveljaviti vina iz sromeljskega območja. Sromeljske gorice so bile po predsednikovih besedah v preteklosti zapostavljene, saj so tukajšnji vinogradniki v glavnem prodajali grozde in ne tudi vin. "Na našem območju so vendarle dobra vina, o čemer so bili prepričani tudi lastniki brežiškega gradu, ki so imeli tukaj vinograde," pravi Ferdo Pinterič.

V Sromljah so imeli pred 2 letoma kletarski tečaj. Privabil je mnoge vinogradnike in tako številna udeležba je bila dober napotek, kako naprej. Društvo vinogradnikov Sromlje, ki je nastalo na podlagi dosedanjega zanimanja vinogradnikov za dobre sorte in uspešno kletarjenje, zdaj postavlja stvari nekoliko na njihovo mesto. Predsednik Pinterič pri tem ugotavlja, da se vse več ljudi iz sromeljske mlajše generacije ukvarja z vinogradništvom in da pospešeno obnavlja z dobrim trdnim izborom vinograde.

L. M.

In kaj je z ukinjanjem UNZ? Kot so na vprašanja Dolenjskega lista pojasnili na ministrstvu za notranje zadeve v Ljubljani, je ukinjanje nekaterih UNZ zahtevna naloga in terja pripravo temeljitih analiz in ocen, ki morajo upoštevati tako kakovostnejše delo, cenejše poslovanje in ohranjanje nivoja varnostnih uslug.

"Priprave na to še niso končane. Zato sedaj o konkretnih podatkih še ni mogoče govoriti. Kar pa se tiče UNZ Krško, je zadeva še toliko zahtevnejša, zlasti zaradi varovanja državne meje v zvezi s približevanjem zahodnoevropskim integracijam in izvajanjem shengenskega načina varovanja državne meje," meni minister Mirko Bandelj. V ministrstvu so zagotovili, da so ne glede na vse racionalizacije in kadrovske omejitve njihovi postopki usmerjeni v to, da povečujejo število policistov in kriminalistov, neposrednih terenskih delavcev in zmanjšujejo število zaposlenih v ostalih službah ministrstva. Zato bi bila, kot

pojasnjujejo na ministrstvu, ukinitve nekaterih UNZ in s tem racionaliziranje organizacije in upravljanja policije namenjena povečanju aktivnosti policije in reševanju perečih operativnih problemov na

*** Zaradi aktivnosti ob nastajanju zakona o pokrajinah bo tudi danes v Krškem ponovno sestanek, kjer se bodo poleg tistih, ki so sodelovali že na sestanku prejšnji teden, srečali tudi predstavniki političnih strank. Pobudo za današnji sestanek je namreč narekovala ugotovitev, da bo oblikovanje pokrajin predvsem stvar politične volje, ne pa dejanskih potreb na terenu.**

račun poenostavljenega in manjšega obsega dela v administrativnih, tehničnih in drugih vzporednih službah.

T. GAZVODA

Praznik sremiškega vinogradništva

Vinski praznik Sremič '98

KRŠKO - Društvo vinogradnikov Sremič organizira Praznik vina Sremič '98, katerega pokrovitelj je občina Krško. V sklopu prireditve bo danes ob 17. uri v kulturnem domu Krško primarij dr. Peter Kapš predaval o vinu kot zdravilu, ob 18.30 bodo v avli kulturnega doma odprli likovno razstavo Vinski hrami in kulinarčno razstavo Dobrote ob vinski cesti. Jutri ob 17. uri bo v kulturnem domu mag. Janez Istenič predaval na temo Kako prodajati posavska vina, v soboto ob 18. uri bo v kulturnem domu svečana podelitev odlikovanj za najboljše ocenjena vina. V okviru vinskega praznika bodo danes jutri in v soboto ob 19. uri v Hotelu Sremič v Krškem pripravili degustacijo ob sodelovanju strokovnjakov. Na sobotni, zaključni degustaciji bo tudi vinogradniški ples.

Vzorci vina za ocenjevanje na prireditvi bodo zbirali jutri ob 15. do 18. in v soboto ob 9. do 14. ure v recepciji Hotela Sremič.

ZANIMANJE ZA PIVOVARNO

KRŠKO - Pivovarna v krški restavraciji in diskoteki Pacific v mesecu dni, odkar obratuje, je deležno precejšnjega zanimanja za svoje proizvode in dobrega obiska v pivnici s 40 sedišči, ki je tik ob proizvodnih prostorih. Že kmalu naj bi pivno polnila tudi v steklenice, potem ko so njeni napitki za zdaj na voljo v vrčih. V omenjeni krški pivovarni lahko z enim kuhanjem pridobijo 1.400 l piva.

Vse misli vodijo v prizidek k šoli

Letos naj bi začeli postopek za pridobitev tehnične dokumentacije za gradnjo prizidka k OŠ Maksa Pleteršnika Pišce - Podpora KS - Skrivalnik priporočil prizidek

PIŠCE - V letošnjem letu naj bi v osnovni šoli Maksa Pleteršnika iz Pišce nabavili pohištvo za učilnico s kombiniranim poukom 3. in 4. razreda in s pregraditvijo dveh učilnic naredili preprotno kabineto. Letos naj bi tudi začeli postopek za pridobitev tehnične dokumentacije za gradnjo prizidka k šoli.

Šola, ki deluje v 100 let stari stavbi, nujno potrebuje prizidek. O njeni prezasedenosti z ljudmi in stvarmi govorijo vsi, ki delajo v šoli, in tudi ljudje od zunaj, ki kaj pomenijo za šolstvo v občini in v državi. Kako nujen je za stavbo prizidek, so se širše zadnjič pogovarjali sredi lanskega decembra, ko je šola obiskala delegacija brežiške občine, ustanovitelja šole.

Občinska komisija na obisku v pišečki šoli je pritrdila gostiteljem, kot poročajo, da ima šola 6 matičnih učilnic, ki so zasedene ves čas pouka, zaradi česar manjka prostora za interesne dejav-

ASFALT DO PODSTRMA - V krajevni skupnosti Kostanjevica je od sobote, 17. januarja, vas Podstrm tudi uradno bogatejša za slab kilometer asfaltne ceste, ki je ne bi bilo, če ne bi tudi tamkajšnji prebivalci in vikendaši združili moči in sredstva. Denar sta seveda prispevali tudi krajevna skupnost in občina Krško. Trak je prerezal župan občine Krško Danilo Siter, krajani pa so to zanje zelo pomembno pridobitev primerno proslavili. (Foto: T. G.)

KOZOLEC BO ZNOVA OŽIVEL - Umirajočemu Zadnikovemu kozolcu, ki stoji ob novem pločniku v Čateške toplice, se obetajo lepši časi. Na pobudo brežiških in čateških turističnih delavcev naj bi ga v sklopu projekta "Slovenski kozolci" temeljito obnovili, ga nekoliko umaknili od ceste ter mu znova nadeli slamnato pokrivalo, kakršno je imel pred letom 1910, ko so ga prekrili z bobrovcem. Če bo šlo vse posreči, bo otvoritev prenovljenega kozolca že junija prihodnje leto, v njem pa naj bi našle prostor stalne etnološko obarvane prireditve, s čimer bo turistična ponudba kraja še bogatejša. Kozolca se mnogi Brežičani in okoličani radi spominjajo tudi pod neformalnim imenom "Vila Prepih", saj je v preteklosti marsikomu nudil zatočišče in skrivališče za nemoteno nočno štetje zvezd v dvoje. (Foto: E. Sečen)

PIŠECE IN VRTEC - Otroški vrtec, ki deluje v šoli in iz katerega je posnetek, ima nesporno manj prostora kot mnoge podobne ustanove marsikje drugje. Ko bi bil prizidek, bi v sedanjih prostorih vrta naredili garderobe, vrteve igralnice pa bi uredili v pritličju prizidka. (Foto: L. M.)

*** Prizadevanja šole za gradnjo prizidka pri šoli podpira med drugimi krajevna skupnost Pišce. Za gradnjo prizidka se je zavzel nedavno tudi Peter Skrivalnik, svetnik v občinskem svetu Brežice.**

ro. Slabo je med drugim zaradi dejstva, da se pišečka šola dobesedno trese, ko je odmor in več mladih nog zgoraj v nadstropju poskoči naenkrat po lesenem podu, in da je šolska garderoba na najbolj neprimernem mestu v zgradbi.

Z omenjenim prizidkom bi v šoli pridobili ustrezne prostore za vrtec, garderobi in učilnico, potem ko je zdaj v šoli 6 učilnic in dva manjša prostora za vrtec.

L. M.

GOSPODARSTVO

2. SOGLASJE TUDI VETERINARJEM

NOVO MESTO - V januarju so 2. soglasje Agencije RS za privatizacijo med drugimi dobile tudi nekatere veterinarske postaje na Dolenjskem, v Posavju in Beli krajini. Gre za postaje v Sevnici, Brestanici, Trebnjem ter Belokranjsko veterinarsko službo in Veterino Novo mesto.

SKB PO NAČRTIH

LJUBLJANA - SKB banka je v lanskem letu povečala bilančno vsoto v skladu s pričakovanji - konec novembra je ta znašala 238,3 milijarde tolarjev. Banka je ohranila svoj 11-odstotni tržni delež in tudi položaj druge največje slovenske banke. Po načrtih je povečala skupni obseg poslov, tržni delež pri pravnih osebah in bruto dobiček ter ob tem zmanjšala delež slabih posojil.

Delničarjev je že manj

V Mercatorju kar za polovico - Največ prodaj iz nuje, precej tudi zaradi nevednosti

LJUBLJANA - Podjetja, ki so se privatizirala z javno prodajo in so se že uvrstila na borzo, so dobila zelo različno število delničarjev. Največ, kar 95.400, jih je dobil Petrol, najmanj RTC Kravec, vsega 115. Na število delničarjev je vplivala višina kapitala ter tudi popularnost in ugled podjetja.

Število lastnikov delnic se spreminja. Lastniki prodajajo delnice največ zato, ker resnično potrebujejo denar. Nekateri tudi predvidevajo, da bo vrednost njihovih delnic padla, spet tretjim se zdi varnejša naložba v banko. Včasih je prodaja bolj posledica neinformiranosti ljudi, ki niti ne vedo, kaj prodajajo in kaj bi lahko od svoje naložbe pričakovali. Kot je pokazala anketa, ljudje s prodajo pridobljena sredstva porabijo za tekoče nakupe, ga vložijo v banko ali pa enostavno porabijo za počitnice.

Med velikimi je najznačilnejši primer Mercatorja, pri katerem se je število delničarjev od izdaje delnic do konca leta kar za pol

ZAČNE FEBRUARJA - S prvim februarjem začne delo Andreja Škrinjara, direktor novoustanovljene Podjetniškega centra Novo mesto. Center bo obstoječim in bodočim podjetnikom in obrtnikom nudil strokovno in finančno pomoč. Vsi, ki jih taka pomoč zanima, se lahko oglasijo v prostornih pisarnah v Kočevarjevi ulici 1 (bivši Pionir) ali pokličejo po telefonu 372-980. (B. D. G.)

zmanjšalo (od 63 na 31 tisoč). Ponekod je v zadnjem obdobju opazen celo obraten trend - spet razprševanje lastništva (primer Marine Portorož). Značilno je, da je osep delničarjev v večjih podjetjih višji (glej tabelo!). Razloge lahko iščemo v dejstvu, da delničarji manjša podjetja bolj poznajo in so pogosto z njimi na nek način povezani, medtem ko veliko delničarjev večjih podjetij nima nobenih vezi in želi le čimvečji iztržek.

Delnice podjetja tako obdržijo delničarji, ki verjamejo v prihodnost podjetja in ocenjujejo, da je trenutna vrednost delnice prenizka. Po mnenju strokovnjakov tako množično delničarstvo ne bo ostalo, zato bodo v prihodnosti delničarji samo tisti, ki se jim naložba v vrednostne papirje zdi razumna oblika varčevanja, od katere pričakujejo dividende in porast vrednosti. Po predvidevanjih naj bi v bodoče še prihajalo do koncentracije lastništva, vendar bo ta vse šibkejša.

MATEJ ANKO, Borznoposredniška hiša Ilirika

Podjetje	St. delničarjev ob izdaji delnic	St. delničarjev 1.11.97	Odstotna sprememba
PS Mercator	63020	31727	-49.7%
Lek Ljubljana	46305	27116	-41.4%
Petrol Ljubljana	95443	78255	-18.0%
Krka Novo mesto	90734	74921	-17.4%
Grosist Gorica	947	956	+1.0%
Intertrade ITA	129	133	+3.1%
Marina Portorož	774	814	+5.2%

Vir: KDD

BORZNI KOMENTAR

Prvi pidi na borzi

Nekajdnevno povečano kupovanje in zato naraščanje tečajev delnic se je kmalu umirilo. Promet je zamrl (pod 100 milijonov tolarjev na dan), cene so se postopoma vrnila na izhodišče, kratkoročni investitorji pa se spet ne morejo odločiti, ali je boljše kupovati še naprej ali morda že prodajati.

Zadnji rast tečajev je povzročila optimistična napoved banke Daiwa, vendar je odgovor predstavnikov Banke Slovenije kmalu umiril nakupovalne strasti, saj so sporočili, da narodna banka še ne razmišlja o sproščanju tujih naložb. Bolj svoboden pretok mednarodnega kapitala naj bi bil predviden šele po letu 2000.

Državlani, ki so svoje lastninske certifikate vložili v PO-OBLAŠČENE INVESTICIJSKE DRUŽBE (pide), si bodo lahko prvo približno predstavilo o njihovi borzni vrednosti ustvarili v naslednjih tednih. Ljubljanska borza je v kotacijo na OTC trg namreč sprejela delnice prvih dveh pidov, in sicer Kompas sklad 1 in Kompas

sklad 2 (datum pričetka trgovanja bo sporočen naknadno). Kot je razvidno iz prospekta za uvrstitev v organizirano trgovanje, je naložbena struktura prvega sklada na dan 30. novembra 1997 naslednja: 27 odst. premoženja je naloženega v delnicah, 1 odst. v nepremičninah in kar 71 odst. premoženja je še v neopredeljenih certifikatih, ki jih bo sklad v bodoče šele moral porabiti za nadaljnje nakupe privatizacijskih delnic. Knjigovodska vrednost njegovih delnic ob upoštevanju neizkoriščenih certifikatov znaša 1756, brez njih pa le 505 tolarjev. Podatki za drugi sklad so še nekoliko slabši. V delnicah je doslej 20 odst. vrednosti sklada, v depozitih 1 odst. in v še neizkoriščenih certifikatih kar 79 odst. Knjižna vrednost delnice z neizkoriščenimi certifikati je 1.785 in brez njih 365 tolarjev.

IZTOK PLUT
Dolenjska borznoposredniška družba, d.o.o.
Novo mesto.
Tel.: (068) 3718-221, 3718-228
Fax: (068) 323-552

Tuji delavci so nuja in ne politika

Država se je z dodatnimi administrativnimi postopki spravila nad zaposlovanje tujcev - V podjetjih ocenjujejo novost bolj kot strošek in dodatno delo - Ob meji bodo še zaposlovali tujce

NOVO MESTO - Država je očitno sklenila omejiti zaposlovanje tujcev, in to tako, da je zaostriela administrativne postopke pri pridobivanju delovnih dovoljenj za tujce. Nekdo v tej državi je prepričan, da bi z določenimi ukrepi lahko pritisnili na podjetja, da bi zaposlovala domače delavce. V podjetjih - tako je pokazala tudi naša anketa - ne verjamejo, da bo zaostritev prinesla rezultate. V novosti vidijo zgolj dodatne stroške za svoja podjetja, ki bodo tujce še vedno prisiljena zaposlovati, ker domačih ljudi, še posebej na področju gradbeništva, kmetijstva pa tudi konfekcionarstva ne dobijo.

Kot je povedal Marjaž Verbič iz novomeške območne enote Zavoda za zaposlovanje Slovenije, je ministrstvo še posebej zaostrielo pogoje pridobivanja delovnih dovoljenj za tujce v primerih nižjih stopenj izobrazbe, od 1. do 5., in to še posebej takrat, ko da vloga za dovoljenje delodajalec. V takih primerih je Zavod dolžan izdati dovoljenje, če v svoji evidenci nima primernih delavcev.

Podjetja morajo najmanj 8 dni pred vlogo za pridobitev delovnega dovoljenja za tujce prijaviti potrebo po delavcu. Podpisano pogodbo o zaposlitvi oz. pogodbo o delu morajo predložiti v petih izvodih. Priložiti morajo še dokazila o podjetju in registraciji ter obratovno dovoljenje (tega nekatere velike družbe sploh nimajo) in statistično razvrstitev po dejavnosti, ki pa je nimajo obrtniki in samostojni podjetniki. Natančno morajo obrazložiti potrebo po zaposlitvi tujca (ali so iskali domače, jih poskušali usposobiti itd.), priložiti potrdilo o poravnanih davč-

TEČAJI ZA TURISTIČNE VODNIKE

NOVO MESTO - Mariborska agencija Galileo 3000 organizira tečaje za turistične vodnike, saj Slovenija ne premore verificiranega šolanja za ta poklic. Organizatorji so prepričani, da mora slovenski turizem skladno z razvojem zaostale infrastrukture in s promocijo turistične ponudbe pravočasno vzgojiti tudi dobre turistične vodnike. Tečaji se bodo pričeli 16. februarja in bodo ob četrtkih in petkih. Bodoči vodniki se bodo seznanjali z zgodovino, geografijo, turističnimi deželami, etnografijo, religijo in umetnostno zgodovino, mnogo pa se bodo naučili tudi na področju govorniških sposobnosti, animacije, vodenja, se seznanili s predpisi v turizmu in se poskusili v praktičnem vodenju turistov. Prijaviti se je mogoče (ali vprašati o tečaju) na sedežu agencije Galileo 3000 v Mariboru ali pa v agenciji Emona Globtour v Novem mestu.

OD TET III ODVISNO 2000 DELOVNIH MEST

Aljoša Kink, direktor trboveljskega rudnika in eden vodilnih mož LDS v revirjih, se je lahko pohvalil, da je LDS v Trbovljah zmagala na lokalnih in državnoborznih volitvah, na bližnjih lokalnih volitvah pa imajo cilj, da pridejo še do svojega župana. Kink je opozoril na gospodarsko zelo degradirane revirje in na napade nasprotnikov nadomestne gradnje TET III, termoelektričnega objekta, od katerega je odvisno okrog 2000 delovnih mest.

ZA GOSPODARSKI NAPREDEK POLJANSKE DOLINE

PREDGRAD - KS Poljanska dolina se v sodelovanju z Agrarno skupnostjo Paka, Predgrad in Jelenja vas ter s strokovno službo Zavoda za gozdozvedstvo RS, območno enoto Kočevje, trudi za gospodarski napredek te kočevske doline. Lani jim je uspelo sofinancirati odsek poti v Lipje, betoniranje zidu v središču vasi, sanacija smetišča v Lipju, razširitev nekaterih kolovozov, izgradnja gozdne ceste na Debeli vrh, 2500 metrov gozdnih vlak na Planini, spodnjega ustroja kilometer gozdne ceste na Planino. Vodstvo KS si prizadeva, da bi se v te kraje vrnilo čimveč prebivalcev, meni pa tudi, da bi v tem smislu morala več storiti država. Gre predvsem za področje razdrobljene kmečke zemlje, ki je vedno bolj neizkoriščena in neobdelana.

V. D.

• Varčevalni ukrepi ali varčevalno molčenje - to je zdaj vprašanje. (Bradač)

nih obveznostih in dokazila o poslovanju v preteklem letu (BON 1, BON 2). Zadnja zahteva tudi pomeni, da dovoljenj za zaposlitev tujcev ne morejo dobiti podjetja, ki lani niso poslovala. Zavod mora po novem tako preverjati

• Brez istočasnih pristiskov na delojemalce verjetno vidnejših rezultatov ne bo. Podjetja, ki na območju Posavja, Bele krajine in Dolenjske največ zaposlujejo tujce, pravijo, da jih bodo morala zaposlovati še naprej, le ob večji administraciji in veliko večjih stroških. Ob tem velja še poudariti, da najkrajšo spet vleče večja podjetja, ki potrebujejo več tujcev in imajo vse zaposlitve evidentirane, medtem ko bodo v mnogih manjših kakega tujca ali dva še naprej imeli na črno. Slabo se piše predvsem podjetjem v kmetijstvu, ki potrebujejo celo množico sezonskih delavcev, pa morajo za vse pridobiti dovoljenja. Postopki in stroški so namreč enaki, če tujca zaposliš za celo leto ali le za mesec dni. Zato se ni čuditi, če so slovenski hmeljarji, sadjarji in vinogradniki že vložili petico na to temo.

kakovost poslovanja in če je ta slaba, ne izda dovoljenj.

In kaj morajo papirno urediti tujci? Prinesti morajo dokument o svoji identiteti, dokazilo o zahtevani izobrazbi, potrdilo o zdravstveni sposobnosti (če je iz tujine, mora biti uradno prevedeno in overjeno), pred zaposlitvijo morajo opraviti še pregled pri naši medicini dela, v primerih, ko je predpisano, pa prinesiti potrdilo o znanju slovenskega jezika. Če se sklepa pogodba o delu, mora tujec prinesiti potrdilo o zdravstvenem zavarovanju v svoji državi ali pa izjavo delodajalca, da bo tujca zavaroval v okviru posebnega paketa prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja.

Vsi ti dokumenti se nanašajo na leto 1997, zato je vprašljivo, če to, kdo bo sploh lahko papirje pravočasno spravil na kup. Zaostritev je nedvomno pritisnila na

podjetja, zato se več ne dogaja, tako so povedali na posvetu zavoda s kadrovskimi službami podjetij, da bi podjetja jemala dovoljenja za vsak primer.

V podjetjih so prepričani, da bi morali najprej ali vsaj sočasno narediti red pri brezposelnih in kar najbolj učinkovito preprečevati delo na črno. Morda bo kaj prinesel novi zakon, ki bo vsakakor skrčil socialne pravice na tem področju in razširil migracijski prostor delovne sile, tako da ne bo več upošteval različnih izgovorov, npr. o tem, da je delovno mesto predaleč.

B. DUŠIČ GORNIK

KAJ PRAVIJO V PODJETJIH?

"Brez tujcev ne moremo!"

Kot je povedal Franc Panjan, direktor Begrada iz Črnomlja, ima to podjetje med 230 zaposlenimi povprečno od 45 do 50 tujcev. "To so ljudje, ki so končali poklicno šolo v Ljubljani in so po starosti najboljša generacija za delo v gradbeništvo. Tu ne gre za politično odločitev, ampak za golo potrebo po kadrih, ki jih pri nas ne dobimo. Zidarski poklic je podcenjen, zato se zanj odločajo samo tisti, ki drugim ne morejo. V kratkem se nameravam o tem pogovoriti tudi z novomeško šolo, da bi videli, kaj se da narediti."

Še naprej bodo morali zaposlovati tujce tudi v krškem Evrosadu, čeprav bodo imeli s tem dodatne stroške. Branko Mlačkar, vodja sadjarstva v Evrosadu, poudarja, da potrebujejo sezonske delavce za obiranje sadja. Največ, od 200 do 250, jih zaposlijo jeseni za spravilo jabolk. "Domačih delavcev ne dobimo dovolj, mnogi niso primerni za tako delo ali niso zanesljivi. Po izkušnjah iz preteklih let se jih zelo malo odzove za sezonska dela, mi pa tudi čez neko ceno ne moremo iti. Lani smo imeli manj stroškov, saj so bile potrebne le delovne vize, zdaj je treba dati overjene fotokopije, dva prevoda, zdravniško spričevalo in vizum. Poleg tega so stroški enaki, če potrebuješ delavca za celo leto ali samo za 14 dni."

Tudi Vida Šegina Matkovič, direktorica splošnega sektorja v Beti Metliki, je potrdila, da na bližnjem trgu delovne sile nimajo primernih kadrov, zato tudi še v zadnjem času na novo zaposlujejo tujce, zlasti tiste, ki so nekdo že delali pri njih. Celo leto dela v Beti povprečno 250 tujcev, po novih papirnih zahtevah so stroški izredni. "Omejevanje zaposlitve tujcev je najbolj boleče ravno za obmejne občine. Navsezadnje nam je ceneje zaposliti tujca iz 3 km oddaljenega hrvaškega kraja kot našega od drugod," meni sogovornica.

"Ne verjamem, da bi ti ukrepi lahko razmere izboljšali," pravi Franc Papež, predsednik uprave družbe Pionir Standard Novo mesto. "Skoraj polovica vseh zaposlenih pri nas so tujci, večina ima stalna dovoljenja za delo, le kakih 10 odst. je tistih, ki dovoljenja iščejo vsako leto. Pred časom smo 28 ljudi iz borze vključili v priučitev za zidarja-tesarja. Po dveh mesecih so ostali še 4 in čez pol leta ni bilo nobenega več, čeprav smo jih že v času šole zaposlili." Osnovno vprašanje je, tako meni Papež, ali bodo Slovenci za ta dela prišli. "Nihče se noče učiti za zidarja, mojstre hitro izgubljam, zato bomo morali še dolgo graditi z delavci od drugod."

B. D. G.

Inles vstopa v elitni klub "RAL"

Prvi v Sloveniji z najvišjim nemških priznanjem za kakovost za proizvodnjo in montažo lesenih oken - Kvaliteta, ki jo bo potrebno potrjevati

RIBNICA - Prejšnjo sredo je v prostorih upravne stavbe Inlesa v Ribnici potekala svečana podelitev najvišjega nemškega priznanja za kakovost izdelkov, ki ga je ribniškemu Inlesu kot prvemu proizvajalcu stavbnega pohištva v Sloveniji podelila nemška institucija RAL za zagotavljanje kakovosti za proizvodnjo in montažo lesenih oken. S tem uglednim priznanjem, ki zahteva nenehno potrjevanje dosežene kakovosti, Inles vstopa v elitni klub evropskih proizvajalcev visokokakovostnih lesenih oken.

Nemška institucija RAL za zagotavljanje kakovosti je krovná organizacija, ki trenutno šteje 150 RAL Združenj za kakovost različnih gospodarskih panog. V pannonem združenju proizvajalcev stavbnega pohištva je poleg nemških podjetij, med katerimi se od okoli 10.000 proizvajalcev stavbnega pohištva v Nemčiji z znakom RAL ponaša le 600, tudi 17 članov proizvajalcev iz drugih evropskih držav. Med njimi ima trenutno znak RAL samo 12 podjetij, med katerimi pa je slovenski dobitnik odličja družba Inles, d.d., posebnost, saj je edino podjetje v Združenju, v katerem Nemci nimajo svojega kapitalnega ali upravljalškega deleža. Lastniki delniške družbe Inles, d.d., ki je nastala kot naslednica delniških družb Inles Ribnica, Inles Hrast in Inles Holding in danes zaposluje 670 delavcev, so namreč delavci, oba državna sklada, Slovenska razvojna družba ter PID-i Atena, Arkada in Triglav.

Uspeh družbe Inles, d.d., ki skupaj z delniškima družbama Inles SDR iz Sodražice in Inles Trgovino tvori sistem podjetij In-

les z 900 zaposlenimi, je pomemben za celotni sistem. Prejeti znak RAL namreč cenijo predvsem na nemško govorečih trgih, kamor Inles izvozi kar 85 odstotkov celotne svoje proizvodnje. Sicer pa je Inles z 90-odstotnim izvozom

največji slovenski izvoznik oken in vrat pa tudi največji izvoznik slovenske lesne industrije nasploh. Kljub temu da so že lani od celotne prodaje v vrednosti 75 milijonov mark v izvozu iztržili kar 68 milijonov mark, pa nameravajo, kot je na svečanosti ob prevzemu elitnega priznanja RAL povedal predsednik družbe Janez Lesar, v naslednjih dveh letih izvoz še povečati za okoli 15 odstotkov.

M. LESKOVŠEK-SVETE

INLES DOBITNIK ZNAKA RAL - Ugledno nemško odličje RAL - znak za kakovost je predsedniku uprave Inlesa Janezu Lesarju izročil direktor nemškega združenja RAL za kakovost oken in vrat Karl Heinz Herbert. (Foto: M. L.-S.)

Kaj se je in bo dogajalo z mlekom

Ze dolgo ni nobena "bagatela" tako razburkala slovenske javnosti kot kravje mleko

Mleko ni zgolj običajen pridelek, je pomembnejše, kot znaša njegova vrednost. Je najbolj zanesljiv in stabilen vir dohodka, in če zataji, zelo prizadene kmetovo družino in poslabša njen položaj. Po mleku sodeč, gre malemu slovenskemu rejcu vse slabše. Še leta 1975 je oddajalo v Sloveniji mlekarnam mleko 49.509 kmetij, leta 1990 še 43.613, predlanskim pa le še 27.356. Hkrati se je povečala količina odkupljenega mleka, kar dokazuje, da se pridelava koncentrirana na večje rejce in da mali neusmiljeno odpadajo in propadajo. Vključitev v Evropsko zvezo bo ta proces še pospešila, zlasti še če nanj Slovenija ne bo pripravljena.

Po sprejetju znanega Metelkovega amandmaja (inž. Alojz Metelko, župan Trebnjega) je država dolžna pokriti z odkupno ceno pridelovalne stroške mleka na osnovi popravljenega modelne kalkulacije Kmetijskega inštituta Slovenije, ki upošteva najboljše

• PREVEČ MLEKARN? - Hud konkurenčni boj in veliko prizadevanje za zmanjšanje stroškov čaka slovenske mlekarne že sedaj, še bolj pa po vključitvi v Evropsko zvezo. Avstrijski primer opozarja, da se zagotovo ne bo obdržalo vseh 14 slovenskih mlekarn in da bodo slabše neizbežno propadle. Časa za prilagoditev ni več veliko in tega se morajo zavedati tudi kmetje, ki ne smejo postavljati nerazumno velikih zahtev glede svojega mleka, upoštevajoč, da je veliko vreden že državno zajamčen odkup, saj je vse tržno tveganje na ramenih končnih prodajalcev, to je mlekarn.

rejce, primerljive evropskim. Slovenska vlada je sredi decembra lani sklenila z novim letom povečati odkupno ceno kravjega mleka (s 3,15 odst. beljakovin in 3,7-odstotno toliščo) od prejšnjih 46 na 50,15 tolarja za liter, torej za 9 odstotkov. Ker pa je večina slovenskih kmetov po uvedbi ostrijšega pravilnika za kakovost mleka, ki predvideva za dobro mleko tudi dodatne nagrade, nepričakovano hitro izboljšala oddano mleko, je dejanska odkupna cena še nekoliko večja. Razveseljivo je zlasti, da je zdaj kar dve tretjini in več vsega odkupljenega mleka tako imenovane ekstra kakovosti, torej z manj kot 50.000 mikroorganizmi v mililitru mleka, kar je izjemen strokovni uspeh.

Ob povečanju odkupne cene so svoj piskrček (maloprodajno ceno

konzumnega mleka so zvečali celo do 27 odst.) pristavili tudi mlekarji in jih je k zmernosti prisililo šele kmetijsko ministrstvo, ki mora skrbeti za ravnovesje v pridelovalni verigi. V zameno za znižanje maloprodajnih cen je ministrstvo obljubilo večje izvozne premije, saj mora Slovenija od približno 390 milijonov litrov na leto odkupljenega mleka izvoziti skoraj sto milijonov, in to na trge, kjer je mleko cenejše kot pri nas (Hrvaška). Sprejet je bil tudi dogovor, da za zdaj v Sloveniji ne bodo spreminjali pravilnika o kvaliteti, namesto tega pa bodo raje čimprej pripravili tržni red, ki bo rejcem molznic zagotovil osnovne cene.

M. LEGAN

OCENILI SREMIŠKA VINA - Pred praznikom vina Sremič 98 - osrednje prireditve bodo 22., 23., in 24. januarja v krškem kulturnem domu in hotelu Sremič - je 21 enologov in poznavalcev vina iz vse Slovenije, razdeljenih v tri skupine, ki so jih vodili dr. Dušan Terčelj, dr. Mojmir Wondra in mag. Tone Vodovnik, v hotelu Sremič pokusilo in ocenilo 406 vzorcev vin, ki so jih pridelali vinogradniki z območja sremiškega društva vinogradnikov. Med vzorci je bilo 23 različnih sortnih in zvrst vin ter 25 predikatnih vin. Še največ je bilo vzorcev sremiškega rdečega in sremiškega belega vina. Najboljšega rdečega sremičana je pridelala Tončka Romih z Blance, za najboljšega belega sremičana pa so ocenili vino Ferda Pinteriča iz Sromelj. Razumljivo je, da so najvišje ocene dobila predikatna vina. (Foto: M. Vesel)

Naravno gnojilo

VIŠNJA GORA - Inovator Zoran Simič je pred dvema letoma za izum čistega organskega gnojila v Bruslju prejel veliko zlato medaljo za najboljši izum leta. Gnoj, ki se strokovno imenuje organski humus OH-10 in nadomešča umetno gnojilo, zaradi visoke vsebnosti organskih

Stefan Horvat

snovi in svoje mikrobiološke aktivnosti vnaša tudi v osirošana in mrtva tla humusno osnovo, gnojilo pa je primerno predvsem za tla, izčrpana zaradi dolgoletne in pretirane uporabe mineralnih gnojil.

Kot strokovni sodelavec se je pri ustanovitvi podjetja Biocikel, ki proizvaja OH-10V (grob organski humus za vrtove) in OH-10L (fin organski humus za lončnice) vključil tudi višnjegorski inovator Stefan Horvat, ki kot ekolog pomaga pri njegovi promociji in prodaji. "Gre za proizvodnjo organskega gnojila OG 10, organskega humusa OH 10, organskega tekočega gnojila OTJ 19, kar je koncentrat, ki se redči z vodo v razmerju ena proti tristo. Prednosti uporabe organskega humusa OH-10 je veliko, ni pa primeren za direktno sajenje, ker je prebog s hranili," je razložil Horvat in dodal: "Simič je patentiral bakterije, ki zdržijo 110° Celzija. Postopek, ki v naravi poteka leto dni, opravijo v tednu dni."

L. MURN

• Hrana naj vam bo zdravilo, zdravilo naj vam bo hrana. (Hipokrat)

Udarec klanju na črno

Pravilnik, ki bo povzročil še dosti hude krvi

Lahko si samo mislimo, v kakšen ostr je dregnila Republiška veterinarska uprava, ko je pripravila pravilnik o klanju domačih živali na domu in s tem posegla ne le v vse bolj razširjeno prakso klanja goveda na črno, temveč tudi v tradicijo domačih praznikov kolin. Veterinarji poudarjajo, da pomeni klanje na domu in prodaja mesa na črno stalno nevarnost širjenja nalezljivih boleznih pa tudi onesnaževanje okolja, zato naj bi mu postopoma naredili konec. Lastniki živali naj bi se namesto za klanje "pod kozolcem" odločili raje za zakol v registrirani klavnici pod nadzorstvom veterinarske stroke, kar pa je povezano tudi z dodatnimi stroški.

Predlog pravilnika je zato že izzval razumljivo nasprotovanje kmetov in drugih lastnikov živali pa tudi pomisleke strokovnjakov in klavničarjev. Slednji se borijo za svoj "kruh", zato nasprotujejo pre-

veliki ohlapnosti in radodarnosti pravilnika, ki, denimo, predvideva, da sme lastnik živali za domačo porabo zadržati 100 kg govejega mesa letno na družinskega člana, kar je nekajkrat več, kot znaša poraba v Sloveniji. Spomnih je še več drugih določil, nejasno je tudi, kako bo s klanjem prašičev, kar mora biti tudi sistemsko vključeno v uporaben celovit pravilnik, ki si ga ne bo mogel vsakdo razlagati po svoje. Vsekakor bo preteklo še veliko vode, preden bo Slovenija imela red na tem področju in postala, kot temu rečemo, evropska. - n

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Banane, pečene in kuhane

Banane obirajo nezrele in jih nato brez težav dozoriijo v klimatiziranih skladiščih. Uporabljamo jih kot sveže sadje, ocvrte, kuhane v marmeladi, v sadnih kupah, v tortah in raznih sladicah. V 100 g banan je 19 g ogljikovih hidratov, 1 mg natrija, 1 g beljakovin in 81 kcal. Banane kuhamo in pečemo brez sladkorja, saj med peko postanejo še slajše in bolj aromatične. Okus banan se zelo dobro ujema z okusom slanine, s čebulo, raznimi likerji, rumom, cimetom, jogurtom, rdečo papriko in kislo smetano.

Za PEČENE BANANE vlijemo v ponev dovolj olja (kot za panirana živila) in ga segrejemo. Banane narežemo po dolžini ali na kolesca in jih položimo na vroče olje. Na obeh straneh jih rumeno zapečemo, preložimo na krožnik, potresemo s cimetom in takoj ponudimo. Okusen nadev za palačinke pa napravimo iz pretlačenih banan, ki jih zdušimo na surovem maslu. Gospodinjam je manj znana

nem sodu je ravno tako važno za ohranitev zdravega soda kot odstranjevanje ali preprečevanje plesni na dogah. Kan, ki se razvije na površini vina, zaide v lesne pore in ga težko odstranimo. Vsako plesenje ali kanove glivice puščajo sodu nezaželjene nevinke vonjave in sode se navzame vonja po sodu". Tudi zunanost sode mora biti čista. Sod je vsekakor težje vzdrževati zdrav kot cisterne, ki so olajsale kletarjenje. Ali bodo nerjaveče cisterne sode popolnoma izrinile iz vinarstva? Zagotovo ne! Pa ne samo zaradi vtisa, ki se nam vzbudi ob pogledu na lepe sode, vino namreč nikoli ne more razviti take kakovosti v cisterni kot v sodu. Za namizna in deželna vina zadostuje cisterna, za kakovostna vina, predvsem vrhunska, je sod nujno potreben.

Na stopnjo higijene v zidnicah vplivajo tudi stroji, ki jih uporabljamo v kletarstvu. Čiščenje strojev mora biti čim enostavnejše. Enostavnejše čiščimo recimo membranske črpalke kot centrifugalne. Dvoali tropotni ventili iz nerjavega jekla so z vidika higijene ustrežni. Tudi krogljčne in ploščne pipe so primerne. Pri pretokih in čiščenjih vin se v pipah in ventilih ob nepazljivosti lahko zadržijo nekaj droži, ki so zelo nevarne za higieno, saj je v njih veliko mikroorganizmov.

Pogosto v kletih vidimo in vonjamo nečistočo. Čistoče vajeni kletarji si lahko z majhnimi in rednimi čiščenji prihrani težave. Sprotno čiščenje je gotovo bolj uspešno kot pa uporaba raznih ekološko spornih čistilnih sredstev. S čistočo posode in kletarske opreme tudi uspešneje kletarimo z nižjo količino žvepla.

dr. JULIJ NEMANIČ

OBVEZNO OZNAČEVANJE PSOV

LJUBLJANA - Z letošnjim letom je začela veljati odredba kmetijskega ministrstva o obveznem označevanju in registraciji psov. Vsi psi morajo po novem biti označeni z značko najkasneje ob cepljenju proti steklini, vpisani morajo biti v register psov, ki ga vodi veterinarska organizacija, in imeti identifikacijski dokument v obliki knjižice, v kateri bodo vsi potrebni podatki. Značka in knjižica sta trajna in spremljata žival od vpisa do smrti. Stroške prijave, označevanja in vpisa v register je dolžan plačati lastnik psa.

DOLENJSKI LIST

KAJ PIŠEJO DRUGI Kmetijstva ni več

Huda kriza v Pomurju

Pomurska živinoreja je v najhujši krizi doslej, ugotavlja v svoji študiji, v kateri je obdelal pojav mastitisa po uvedbi evropske omejitve števila somatskih celic v mleku, veterinar Slavko Svenda. Dolgoletno slabšanje donosnosti živinoreje je pripomogla, da je ta panoga tako rekoč pred klavnim koncem. Na hektar obdelovalne površine pride le še 0,27 goveda (GVŽ), kar dokazuje, kako daleč je Pomurje od proizvodnega optimuma, kaj šele od toliko opevanega ekološkega modela razvoja kmetijstva. Rušenje proizvodnega, ekonomskega in ekološkega ravnotežja ter trganje reprodukcijskega kroga se ne more dobro končati in utegne imeti dolgoročne posledice, četudi se bo položaj kmetijstva še kdaj izboljšal, piše Vestnik iz Murske Sobotne v članku z naslovom "Kmetijstva ni več".

Z NOVOMESKE TRZNICE

V ponedeljek so branjevke prinesle na trg najrazličnejšo zelenjavo. Kislo zelje in repo so prodajale po 200 tolarjev kilogram, koren, kolerabo in redkev po 150 do 200, repo po 150, rdečo peso po 200, cvetačo po 300, fižol po 400 do 500, čebulo po 200, česen po 500, brstični ohrovit po 500, radič po 1000, hren po 400, rdečo peso po 200, špinačo po 250 merico, liter in pol jabolčnega kisa po 200, ajdovo moko po 400, jabolka po 60 do 90, hruške po 150, med po 800 do 900, stekleničko propolisa po 300, orehe po 1000 tolarjev kilogram in šopke teloha po 200.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 125 prašičev, starih do 3 mesece, 35 v starosti 3 do 5 mesece in 30 starejših. Prvih so prodali 95 po 470 do 510, drugih 20 po 290 do 320, tretjih pa 15 po 250 do 270 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Samodejno ogrevanje z lesom

Ogrevanje bivalnih prostorov s kurjenjem lesa je začasno izgubilo tekmo. Olje in plin sta pač primernejša za avtomatsko centralno kurjavo, povrh vsega pa trenutno še cenejša. Toda, ali to velja tudi za podeželje in kmečko okolje, kjer je na pretek odpadlega, manj vrednega lesa, ki ga je z narodnogospodarskega stališča gotovo bolj pametno uporabiti za ogrevanje kot pa pustiti nekoriščno propadati, ob tem pa v tujni za devize kupovati kurilno olje ali zemeljski plin? Žal se zasebni račun in narodnogospodarska splošna korist v tem primeru razhajata, kako dolgo se bosta še, pa je odvisno od dolgoročnosti naše energetske politike, ki vendarle mora računati z našim edinim obnovljivim virom energije - lesom.

Bolj razvite dežele so to že uvidele, denimo sosednja Avstrija, kjer so z izdatno denarno pomočjo države začeli na veliko vgrajevati sodobne sisteme za kurjenje z lesnimi sekanci, ki v svoji najboljši izvedbi omogočajo celo avtomatsko kurjenje, kar se bo komu kaj čudno slišalo.

Olje in plin omogočata samodejno kurjenje, kar je izjemno velika pridobitev. Les in druga biomasa tega doslej nista dovoljevala, redno nalaganje peči in odstranjevanje pepela je bilo neobhodno potrebno. Izboljšana kurilna tehnika je omogočila, da je bilo potrebno le enkratno kurjenje in nalaganje drv v peč, vendar tehnologov tudi še to ni zadovoljilo. Da bi povečali udobje pri kurjenju in ga izenačili s kurjenjem z oljem ali plinom, so razvili avtomatizirano kurjenje z lesnimi sekanci, to je z do 8 cm dolgimi kosi lesa, ki so primerne za mehanski transport s polži. Za sekkanje pa je potreben poseben stroj, ki seveda ni poceni. Prav dražja oprema je kriva, da ogrevanje z lesom ni konkurenčno in da je potrebna denarna spodbuda.

Tu je mesto za poseg države, ki mora upoštevati narodnogospodarski vidik. Avstrija pa tudi nekatere druge države Evropske zveze pokrijejo lastniku do polovice stroškov investicije v sodobni sistem za kurjenje z lesnimi sekanci in prav nič presenetljivo ni, da naši sosedi vgradijo že po 2500 takih kurilnih naprav na leto. Pri nas s tem nismo tako rekoč še niti začeli.

Inž. M. L.

Kambičeve umetnine v Ljubljani

V Kulturno-informacijskem centru Križanke so odprli razstavo slik belokranjskega slikarja Mihaela Kambiča - Slikarjevo darilo Belokranjskemu muzeju

LJUBLJANA - Belokranjski muzej iz Metlike je v sodelovanju z Mestnim muzejem Ljubljana pripravil prvo svojo razstavo v slovenski prestolnici, in sicer so za to priložnost izbrali predstavitev del likovnega ustvarjalca Mihaela Kambiča, belokranjskega rojaka, doma iz Dragovanje vasi pri Črnomlju. Razstavo, ki so jo sicer načrtovali že lansko leto v počastitev 110. obletnice Kambičevega rojstva, so z nekaj zamude, a zato nič manj slovesno odprli v četrtek, 15. januarja, v galerijskih prostorih Kulturno-informacijskega centra Križanke.

Kot je v svojem nagovoru povedala direktorica Belokranjskega Muzeja Andreja Brancelj, odločitev, da se muzej predstavi prav s Kambičevimi deli, ni naključna, saj je Kambič Belokranjec po rodu, a je večino svojega življenja po končanem študiju v Pragi in triletnem bivanju na Tirolskem preživel v Ljubljani, kjer je kot likovni pedagog poučeval vse do upokojitve na Poljanski gimnaziji in honorarno na Akademiji za likovno umetnost. Zadnjih šest let življenja je živel pri sorodnikih v rodni Dragovanji vasi, kjer je v 92. letu starosti umrl. Kot umet-

nik je ostal do konca zvest realističnemu slikarstvu, motivno so ga enako močno privlačili človeška figura, predvsem akt, portret in krajina, tehnično pa se je najraje posluževal oljnatih barv. Kot ustvarjalec ni v celoti razvil vseh svojih sposobnosti in znanja, se je pa na področju metodike in pedagogike likovne vzgoje podajal na pionirski poti, tovrstni njegov prispevek slovenski pedagogiki pa je žal še prezrt. Kambič je bil med drugim zagovornik zamisli, da bi morali imeti tudi manjši muzeji na deželi svoje galerije in naj bi opravljali

razstavno dejavnost. To zamisel je podprl z lastnim zgledom, ko je Belokranjskemu muzeju podaril več svojih umetnin, zdaj razstavljenih v Križankah.

Razstavo je odprl metliški župan Branko Matkovič, nekaj besed je o slikarju povedal njegov znanec Mirko Kambič, Vinska klet Metlika in Društvo kmečkih žena pa sta poskrbela za prijetno vzdušje pri ogledu razstave z zlahtno belokranjsko kapljico in belokranjskimi dobrotami.

M. MARKELJ

RAZSTAVA POVEZALA MESTI - Otvoritev razstave se je udeležilo več gostov, med njimi (na sliki z leve proti desni) metliški župan Branko Matkovič, direktorica Belokranjskega muzeja Andreja Brancelj, ljubljanski podžupan Anton Colarič in direktorica Mestnega muzeja Ljubljana Taja Čepič. (Foto: MiM)

Neža Maurer na predstavitvi svoje najnovejše pesniške zbirke v Valvasorjevi knjižnici

Metulj na snegu

Pesnica Neža Maurer v Valvasorjevi knjižnici v Krškem

KRŠKO - Valvasorjeva knjižnica je minuli četrtek, 15. januarja, zvečer v zadovoljstvo številnih obiskovalcev pripravila prijeten pesniški večer s ta čas verjetno najbolj plodovito slovensko pesnico Nežo Maurer, ki v svoji bibliografiji beleži že blizu trideset knjig pesmi in proze za otroke in odrasle. Samo lani so izšle kar tri njene nove knjige, med njimi pri založbi Karantanija pesniška zbirka Metulj na snegu, ki so jo predstavili na pesniškem večeru v Valvasorjevi knjižnici.

Ravnateljica knjižnice Ida Merhar je za uvod orisala življenje in delo Neže Maurer, medtem ko sta izbor njenih pesmi podala Ana in Gordana Rostohar. S pesnico, ki je prav tako občuteno prebrala nekaj svojih pesmi, se je nato pogovorila Jožica Vogrinc. V razgovoru je Maurerjeva sproščeno spregovorila o svojih pogledih na življenje, na ljubezen, na vsem nam usojeno minevanje in na literarno ustvarjanje, ki mu je že dolgo tesno zavezana. Pesnjenje je zanjo velika notranja nuja, svoja doživljanja, naj bodo polna muk ali presijana s srečo, mora izpovedovati, zato ji verzi vrejo na papir v vsakem prostem trenutku. V javnosti je sicer najbolj poznana po svoji ljubezenski, čustveno neposredni liriki, vendar pa to ni edina tema, ki jo upesnjuje. Pravzaprav tem za svoje pesmi sploh ne išče, ampak jo z življenjem, ki ga živi, teme poiščejo same, kot je povedala. Uravnana po svojem osnovnem življenjskem vodilu "Največ, kar je mogoče!", ostaja čustveno in ustvarjalno vitalna, v največje zadovoljstvo pa ji je, da ljudje njene pesmi radi bero ter jih sprejemajo za svoje. Pesniški večer so glasbeno popestrili učenci krške glasbene šole.

MiM

MAKEDONCI PRI FRANČIŠKANIH - Makedonski veleposlanik v Sloveniji dr. Dimitar Mirčev si je v spremstvu organizatorja razstav p. Felicijana Pevca in slikarja Goceta Kalajdzinskega med prvimi ogledal razstavo ikon in mineralov. (Foto: MiM)

Minerali duha in narave

Razstava ikon makedonskega slikarja Goceta Kalajdzinskega in mineralov iz Makedonije pri novomeških frančiškanih

NOVO MESTO - Prvi letošnji kulturni dogodek pri novomeških frančiškanih je bil minulo soboto, 17. januarja, zvečer makedonsko obarvan in v znamenju povezav med Slovenijo in Makedonijo. Na razstavi, ki so jo pripravili v svojem razstavišču ob knjižnici, se je predstavil v Sloveniji bivajoči makedonski slikar Goce Kalajdzinski s svojimi na izročilu starih makedonskih ikon zasnovanimi likovnimi stvaritvami, slikarsko razstavo je pospremila zbirka mineralov, ki jih je na makedonskih najdiščih zbral slovenski geolog Miha Jeršek, lepoto makedonske glasbe so pričarali člani ansamb-

la Strune iz Ljubljane, razstavo pa je z nagovorom, v katerem je poudaril dobre odnose med obema državama, odprl makedonski veleposlanik v Sloveniji dr. Dimitar Mirčev. O slikarju in njegovem delu je govoril publicist Drago Medved, o razstavi mineralov pa njen avtor Miha Jeršek.

Osrednja pozornost seveda velja ikonam Goceta Kalajdzinskega. Na profane lesene podlage, naslikane ikone so svojevrstno ustvarjalno dejanje in zanimiv poskus "izoblikovanja svoje lastne pisave na temelju stare abecede", kot je slikarjevo prizadevanje označil Drago Medved. Goce Kalajdzinski se namreč likovno ustvarjalno izraža v polju strogo kanoniziranega kulturnega izročila izpred stoletij, njegove ikone so, vsebinsko gledano, prečiščena, posodobljena in v današnji čas prestavljena izrazna pravila ikone, ki pa jih avtor kompozicijsko in barvno ter seveda tudi sporočilno nadgrajuje v sodoben likovni izraz.

MiM

Prečenčani spet na odru

PREČNA - V Prečni, kjer amaterska gledališka skupina dobrih sedemdeset let neprekinjeno pripravlja igre, so zagnani igralci tudi letos pod vodstvom režiserja Franca Pluta izbrali komedijo ruskega pisca Valentina Katajeva Dan oddiha. "Prav izbira teksta je težko delo, saj dobrih in primerih besedil primanjkuje. Letošnja igra je zelo izzivalna za igralce, saj se moramo v njej - dvanajst nas je - obnašati čim bolj naravno, to pa je najtežje", je povedal Plut.

Pridno vadijo že vsi zimo, saj premiero načrtujejo v februarju, sami skrbijo za kostume in sceno. Načrtujejo gostovanja v različnih dolenskih krajih. Pluta najbolj skrbi, kakšna bo usoda domačega kulturnega doma, ki je pred denacionalizacijo, hoče pa ga Cerkev. "V Prečni lahko kulturniki ostanejo brez svojega prostora, novogradnja pa je čista utopijska. Nasploje se stanje kulturnih domov pri nas porazno, potrebni so obnove, ureditve statusa, marsikje pa jih sploh nimajo," je povedal Plut, ki je tudi predsednik ZKD Novo mesto. Sicer pa se za nadaljevanje gledališke tradicije v Prečni ni bati: mladi, ki zelo rada nastopajo na raznih prireditvah kot pevci in recitatorji, si najbolj želijo ustanovitve otroške gledališke skupine.

L. M.

Podobe podeželja Franc Železnik razstavlja v Dolenjskih Toplicah

DOLENJSKE TOPLICE - V zdraviliškem razstaviščnem prostoru so v torek, 20. januarja, zvečer odprli slikarsko razstavo novejših del likovnega ustvarjalca Franca Železnika, ki ima sicer svoj stalni atelje v Avstriji, se pa pogosto zadržuje pri nas in zelo rada prenaša na platno lepote našega podeželja. V Dolenjskih Toplicah je star znanec, saj je tu postavil že pet svojih razstav, gostoval pa je tudi na razstavah po številnih drugih krajih.

V zdraviliški galeriji je na ogled in za prodajo 14 Železnikovih olj, na katerih prevladujejo realistično upodobljene krajine in motivi z ljudsko stavbno dediščino dolenskega in belokranjskega podeželja, na nekaj platnih pa se Železnik dokazuje tudi kot ustvarjalec barvo pestrih abstraktno zasnovanih kompozicij z močnim dekorativnim učinkom.

V ZAHVALO REŽUNOVA KNJIŽNICE Celicija Žibert - Trklja je pisatelj Novaku v zahvalo za prijeten večer izročila knjigo domačega pisatelja Franceta Režuna V objemu letnih časov.

Najljubša Puščava Literarni večer z Bogdanom Novakom

TREBNJE - Knjižnica Pavla Golie je v petek, 16. januarja, zvečer gostila znanega slovenskega pisatelja in publicista Bogdana Novaka, ki velja za našega najbolj branega mladinskega pisatelja. Na literarnem večeru, ki ga je kot sponsor omogočila Založba Mladinska knjiga, je pisatelj na kratko predstavil svoj literarni opus.

Povedal je, da se mu osebno zdi njegovo najboljšo defo Puščava, največ pa je govoril o bralcem zelo priljubljenem delu, prvi slovenski sagi Lipa zelenela je. Poleg šestih knjig jih bo do leta 2000 napisal še šest. "Gre za najobširnejše delo, v katerem prikazujem zgodovino svoje prekmurske družine in družine moje žene s Primorskega. Gre pa mi predvsem za to, da bi skozi zgodbo prikazal 120 let slovenske zgodovine," je povedal Novak. V prijetnem klepetu z obiskovalci knjižnice, ki so radi zastavljali vprašanja, je razkril še marsikaj zanimivega iz svojega pisateljevanja, urednikovanja pri Pavlihi, dopisništva v Sarajevu ter iz svojega otroštva in mladosti, kjer dobiva največ idej za pisanje. "Kaj hočemo, pisatelji smo tatovi zgodb," pravi Novak.

L. M.

Knjige natrpane od tal do stropa

Letos konec hudih prostorskih težav Knjižnice Kočevje? - Po izposoji v slovenskem vrhu, po prostorski opremljenosti na repu - Novi prostori v Zidarjevem samskem domu

KOČEVJE - Tukajšnja splošnoizobraževalna knjižnica se že vrsto let leta sooča z vse hujšimi prostorskimi težavami, hkrati ko doživlja pravi razcvet pri izposoji in številu obiskovalcev. Če je po številu izposojenih knjig na strokovnega delavca v slovenskem vrhu, pa je po doseganju prostorskih normativov prav na repu. Vendar zaposlene v kočevski knjižnici preveva optimizem, saj se jim letos kočno le obeta preselitev v nove prostore.

V 22 letih, kolikor jih knjižnica že šteje od naselitve v sedanje prostore na Ljubljanski cesti v središču mesta, je njena osnovna knjižna zaloga rasla, povečevala sta se obisk in število izposojenih knjig, nekdanj skoraj da idealni prostori pa so postajali vse tesnejši in vse bolj neprimerni za delovanje knjižnice. Ob nalogah in zahtevah, ki se dandaneš postavljajo pred sodobno knjižnico v njeni prenovi v občinsko informativno središče, opremljeno tudi s sodobnimi računalniškimi komunikacijskimi možnostmi, so prostorske razmere že kar kata-

Ravnateljica Ema Štrumbelj

strofalne. S knjigami je dobesedno natrpano od tal do stropa, ob koncu tedna segajo vrste čakajočih ven na ulico, prireditveni prostor, kjer se zbirajo otroci na priljubljenih urah pravljic in odrasli na občasnih kulturnih dogodkih, pa je veliko premajhen.

"Že 14 let se trudimo, da bi pridobili dodatne prostore," pravi ravnateljica knjižnice Ema Štrumbelj. "Izdelanih je bilo že šest projektov, a so vsi po vrsti padli v vodo. Po normativih bi potrebovali metrov okrog 700 do 800 kvadratnih metrov uporabnih površin, imamo pa jih vsega 210, kar nas že vrsto let uvršča povsem na rep lestvice slovenskih osrednjih

knjižnic. Ko smo se pred 22 leti preselili v sedanje prostore, smo imeli 18.000 knjig, zdaj jih je preko 55.000 in nimamo jih več kam postaviti. Tudi računalnika, ki bi bil na razpolago obiskovalcem, nimamo kam postaviti. Ob vsem tem ugotavljamo, da se obisk izredno povečuje. Lani se je izposoja knjig na dom povečala za 60.000 enot, saj smo jih izposodili kar 173.000. Ta številka pove tudi to, da so naše knjižničarke preobremenjene z izposojami in jim zmanjkuje časa za ostalo potrebno delo, da o njihovi svetovalni vlogi pri izbiri knjig sploh ne govorimo. Po normativih bi morali zaposliti vsaj pet novih delavcev, pa so nam še prošnja za zaposlitev dveh zavrnila, ker je zaposlovanje novih delavcev v javnih ustanovah pač zamrznjeno."

Kar se prostorske stiske tiče, se kaže kot primerna rešitev adaptacija dela nekdanjega Zidarjevega samskega doma. Od Ministrstva za kulturo so konec anskega leta že dobili za te namene 13 milijonov tolarjev, iz letošnjega proračuna pa naj bi dobili še 40 milijonov, kar bi ob ustreznem deležu občine zadoščalo za ureditev novih prostorov in selitev knjižnice. "Upamo, da nam bo župan Janko Veber stal še naprej ob strani kot doslej in se bomo letos jeseni ali najkasneje prihodnje pomlad lahko preselili," pravi ravnateljica Štrumbelj. Tega se veselijo tako zaposleni v knjižnici kot njeni vse številnejši uporabniki.

M. MARKELJ

Mavrični most dveh slikark

V avli Kulturnega doma v Krškem odprli razstavo del ljubiteljskih slikark Aste Lazar in Taje Albolena

KRŠKO - Društvo likovnikov Oko postaja vse bolj opazni del krškega kulturnega utripa, saj redno skrbi za predstavitev likovnih stvaritev svojih članov. Tako so minuli petek, 16. januarja, v avli Kulturnega doma odprli likovno razstavo z naslovom Mavrični most. Na nji sta se predstavili domači ljubiteljski slikarki Asta Lazar in Taja Albolena. Otvoritev so popestrili s kulturnim programom, v katerem so ljudski pevci Roženkrt zapeli nekaj pesmi iz slovenskega ljudskega izročila, Slavica Jurkovič je prebrala svojo pesem, mala Tjaška Lazar pa je na klavir zaigrala skladbico. Razstavo je s krajšim nagovorom pospremil še krški župan Danilo Siter.

O obeh slikarkah in o njunem delu je govorila mentorica društva likovnikov Oko akademska slikarka Lučka Lamai, ki je tudi opravila izbor slik za razstavo. Asta La-

Asta Lazar in Taja Albolena na otvoritvi skupne razstave v krškem Kulturnem domu

zar, ki se ukvarja s slikanjem že 12 let, se na razstavi predstavlja z oljnimi slikami, na katerih sta prevladujoča motiva tihožitje (rože v vazah) in krajina, oboje naslikano umirjeno in z diskrentnimi barvami, Taja Albolena pa razstavlja slike na svilo z izrazitimi mavričnimi barvami in pravilno motiviko. Posebnost njenih stvaritev je bolj ali manj izrazito reliefno oblikovanje svilene podlage in uporaba bleščic, suhega cvetja in poldragim kamnov, s čimer doseže zanimiv preplet barv in senc.

MiM

POTA IN STRAN POT

dežurni poročajo

TAT IMEL LAHKO DELO - V petek, 9. januarja, je nekdo na parkirišču v Ulici Mirana Jarca v Novem mestu iz odklenjenega osebnega avta ukradel avtoradio Panasonic. Lastnika M. H. iz Lokev je oškodoval za 30 tisočakov.

NA TRAVNIKU NAŠEL BOMBO - Pred dnevi je občan iz Jezera pri Trebnjem obvestil policiste, da je njegov sin na travnatem pobočju pri Jezeru našel bombo. Pirotehnik, ki je ugotovil, da gre za bombo iz 2. svetovne vojne, jo je uničil.

SAMOKRES V ZIDANICI - V ponedeljek, 12. januarja, so policisti pri F. S. s Cikave v njegovi zidnici zasegli samokres, nekaj gramov smodnika, škaflo z vnetilkami za lovske naboje in nekaj šiber. Policisti bodo napisali predlog sodniku za prekrške.

Kdo se je izživljal nad mavzolejem?

Škoda še ni znana

KRŠKO - V torek, 13. januarja, nekaj pred drugo uro popoldne so policisti dobili obvestilo, da gori kontejner pri vrtcu v Bohoričevi ulici v Krškem. Takoj so odšli na kraj in ugotovili, da se iz mavzoleja, v katerem je grobnica, kadil gost dim, na kraju požara pa so že bili krški gasilci. Gornji prostor mavzoleja je zasnovan kot kapela, sredi katere je kamnit pokrov grobnice. Pod kapelo je grobnica.

Ker ima objekt pomembno kulturno in zgodovinsko vrednost, sta prišla na kraj požara tudi predstavnik občine Krško in referent za kulturo, ki sta se o gašenju posvetovala z ljubljanskim regionalnim zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine ter republiko upravo za kulturno dediščino. Gasilci so ogenj oziroma tlenje pogasili, pri pregledu okolice pa so bili najdeni ostanki petard. Ogleda v sami grobnici zaradi nedostopnosti ni bilo mogoče opraviti niti še ni ocenjena škoda, pa tudi vzrok požara še ni znan. Grobnico naj bi po besedah referentke za kulturo odprli še v januarju. Obstaja sum, da so bili na delu vandali, ki so se igrali s petardami in jih očitno metali tudi v mavzolej.

OGLEDA ŠE NI BILO - Grobnico pod mavzolejem naj bi kmalu odprli in šele takrat bo možno oceniti škodo zaradi požara v tem kulturno in zgodovinsko pomembnem objektu v Krškem. Vzrok požara še ni znan. (Foto: T. G.)

Prav v Posavju največ samomorov

S 4,44 samomora na 10.000 prebivalcev se Posavje po samomorilnosti uvršča v sam slovenski vrh - Lani se je v primerjavi z letom prej število samomorov podvojilo

KRŠKO - V Sloveniji si življenje vzame več ljudi, kot jih zahtevajo prometne nesreče, čeprav tudi s to številko, ki se zadnja leta sicer zmanjšuje, zavzemamo najvišje mesto v evropski statistiki. In žal je tako, da v slovenski statistiki samomorov najbolj žalostno mesto zavzema prav Posavje.

Tako si je lani v Posavju vzelo življenje 32 ljudi - med njimi sta le dve ženski, obe starejši, medtem ko je leto prej samomor naredilo 17 oseb. Številka glede na skupno število samomorov v Sloveniji, lani jih je bilo 541, sicer ni

Sašo Jejič

velika, vendar preračunano na 10 tisoč prebivalcev, kaže, da je Posavje s 4,44 samomora na 10 tisoč ljudi s samomori najbolj obremenjeno. Dolenjska in Bela krajina sta s 2,42 samomora na 10 tisoč prebivalcev pod slovenskim povprečjem.

Težko je reči, kaj ljudi žene v to, da si vzamejo življenje. Gre namreč za splet okoliščin. "Največkrat gre za alkoholizem in bolezen," pravi Sašo Jejič, načelnik uprave kriminalistične službe pri UNZ Krško. Kriminalisti namreč, zato da izločijo možnost tuje krivde za smrt, sodelujejo pri ogledu kraja dejanja. Kar dve tretjini samomorov se je zgodilo z obeshanjem, štiri osebe so se ustrelile, pet se jih je zastrupilo (celo s škropivom in disolvom), po enkrat pa se pojavlja rezanje žil in utopitev. Največ samomorilcev je bilo starih med 34 in 64 let, med njimi pa je bil tudi 18-letnik, ki si je življenje vzel zaradi slabega učnega uspeha in zdravstvenega stanja.

"Več mladih le poskuša narediti samomor, med njimi je tudi precej mladoletnih, ki obupajo zaradi učnega uspeha, nesrečne ljubezni in podobnih najstniških težav," pravi Jejič. Sicer pa je bilo lani med najmlajšimi 14-let-

Vzroke za visoko stopnjo slovenske samomorilnosti gre iskati tudi v narodnem značaju. Iz zaprtosti vase, depresivnosti in potrtosti ljudje pogosto ne najdejo izhoda, k temu pa svoje prispeva tudi slabo gnotno stanje. Ali pa je dejstvo, da je samomorilnost najvišja prav v slovenjegraški in posavski regiji, ki imajo tudi najnižjo povprečno plačo v Sloveniji, zgolj naključje?

no dekline, ki si je poskušalo prerezati žile zaradi ljubezenskih težav.

T. GAZVODA

Jože Zaletelj

Priprave na 70-letnico

Predsednik še naprej Jože Zaletelj

ŽUŽEMBERK - Prosto-voljni gasilci iz Šmihela pri Žužemberku so na sobotnem občnem zboru z zadovoljstvom ugotovili, da so lani izpolnili večino zadanih nalog. Nabavili so kar nekaj opreme, polepsali okolico doma in sodelovali na raznih tekmovanjih.

Zbrance gasilce in gasilce sta pozdravila tudi sektorski poveljnik Franc Škufca in poveljnik GZ Novo mesto Tine Filip, mladi gasilci in gasilke pod vodstvom mentorice Silve Papež pa so pripravili lep uvodni program. Gasilci so tudi volili nove organe društva. Predsednik bo še naprej Jože Zaletelj, poveljnik pa Jože Hrovat. Sicer pa bo letošnje leto jubilejno, saj bodo praznovali 70 let nepretirganega plodnega dela.

S. MIRTIC

po dolenski deželi

Prejšnji petek nekaj čez polnoč so policisti v Brestanici videli, da ob cesti stoji poškodovan avto. Ko so hoteli ugotoviti, kaj se je dogajalo z njim, je iz avta skočil 23-letni O. M., ki je ležal na prednjih sedežih. Fanta je vmešavanje mož v modrem tako razjezilo, da je hotel enega udariti. Ker niti opozorila, naj se umiri, niso zalegla, so morali uporabiti silo. To je mladeniča še bolj razjezilo, postal je vse bolj napadalen, zato si je zaslužil nočitev na policijski postaji. Brez zajrka.

Spet je bila polna luna, torej čas, ko po naših cestah vozi več vinjenih kot običajno. Tudi na Vrhečju je bilo tako. M. K., ki je sicer doma iz Dolenjih Ponikev, je bolj kot po desnem vozil po levem pasu, usoda pa je nanesla, da je pri tem z levim ogledalom zadel avto, ki ga je nasproti pripeljal M. G. iz Biške vasi. M. K. je odpeljal, a ker je nezgodo oškodovanec prijavil policistom, so ga kmalu izsledili. Vzrok za negotovo vožnjo je pokazal alkoholi: K. M. je namreč napihal kar 2,45 promila alkohola.

NEPOOBLAŠČENO POBIRANJE POVRAČIL ZA UPORABO CEST

LJUBLJANA - Direkcija Republike Slovenije za ceste obvešča javnost, da preključuje pooblastilo, dano družbi Pionir Avtohiša Novo mesto. Servisno-prodajni center Novo mesto, d.o.o., Pod Trško goro 83, za pobiranje povračil za uporabo cest. Navedena družba od 1.12.1997 dalje ni več pooblaščen za to storitev in tako pri njej ni več možno vplačati povračila za uporabo cest ob registraciji vozil.

Javnost prav tako obveščamo, da družba Avto Krka, d.o.o., Pišce 13, Pišce, ki pobira povračilo za uporabo cest, s strani Direkcije Republike Slovenije za ceste, za to nima nikakršnega pooblastila. Zato so vsa vplačila povračil za uporabo cest pri tej družbi neveljavna in jih je potrebno plačati po splošni položnici na bankah ali pošlah.

VILI ŽAVRLAN, dipl. inž. Direktor Direkcije Republike Slovenije za ceste

TUDI TO SE ZGODI Traktor divjal s 106 km na uro

Za Guinnessovo knjigo

Živemu človeku se lahko pripeti marsikaj, toda to, kar je doletelo Belokranjca v zgodnjem popoldnevu prvo januarja nedeljo, je res redkost. Ženo se je v petki vračal z obiska na Gorenjskem in pod višnjegorskim klancem ga je ujel radar.

Policist je zahteval vozniško in prometno dovoljenje in ga trikrat vprašal, kako se piše. Voznik mu je odgovoril, da vse piše v dokumentih. Ko je videl, da bo moral plačati kazen, je policistu predlagal, naj mu napiše položnico, vendar mu je slednji svetoval, naj raje plača v gotovini, saj bo imel popust. Tako se je tudi zgodilo.

Naš Belokranjec v desetletni sofoverski karieri še ni bil kaznovan, zato ga je zanimalo, kaj piše na potrdilu o kazni. Z grozo je ugotovil, da na njem ni napisana registrska številka avtomobila, temveč številka njegovega traktorja. Toda kako naj bi policist vedel zanj, saj menda ni sposoben videti na desetine kilometrov daleč v belokranjsko vas? Ko je pobrskal po žepih, je ugotovil, da policistu ni pokazal prometnega dovoljenja za petko, ampak za traktor, kar je v dovoljenju zapisano z velikimi tiskanimi črkami.

Tako je Belokranjec plačal 1.500 tolarjev kazni za vožnjo 106 kilometrov na uro po magistralni cesti s traktorjem, starih kar 41 let. Sedaj se lahko pohvali, da ima v tej starostni skupini gotovo najhitrejši traktor ne le v Sloveniji, ampak tudi na svetu. Potrdilo o kazni bo skrbno spravil, saj mu bo morda prišlo še prav, ko se bo s svojestrnim rekordom želel vpisati v Guinnessovo knjigo rekordov.

M. BEZEK-JAKŠE

POŽAR ZARADI DOTRAJANEGA DIMNIKA

BRESTANICA - V sredo, 14. januarja, ponoči je v Brestanici zagorelo v kuhinji stanovanja, ki je last C. D. Policisti so ugotovili, da je zaradi dotrajanega dimnika začel tleti leseni tram, ki se dotika zunanje stene dimnika in poteka skozi kuhinjo. Zaradi tlenja trama so se vžgala lesena tla, a se požar na srečo ni razširil. Ogenj je namreč še pravočasno zaznal lastnik stanovanja in ga tudi pogasil, pri tem pa si je opek prste in podlabet.

Delavci G7 opozarjajo na nepravilnosti

V pismu delavci vodstvu očitajo kup nepravilnosti, katere vodstvo vse zavrača - Večina delavcev po mnenju vodstva sploh ni vedela, kaj podpisuje, ali pa so morali to storiti pod prisilo - "Poslušamo v skladu z zakoni in stroko"

NOVO MESTO - Pred dnevi je v uredništvo Dolenjskega lista prispelo pismo delavcev podjetja G7 sektor Dolenjska, kateremu je bil priložen list s podpisani 20 delavcev. Ti v zahtevah opozarjajo na slabe medsebojne odnose, neustrezne oziroma nevzdržne pogoje dela in na neustrezno nagrajevanje za delo, zaradi česar naj bi se po njihovem prepričanju v treh letih celoten kolektiv zamenjal najmanj trikrat. Vodstvo podjetja takšne obtožbe, ki so po njihovem plod enega ali dveh delavcev, prste pa naj bi imela vmes celo konkurenčna firma, zanika, pri tem pa se naslanja tudi na dokumentacijo podjetja, ki dokazuje prav nasprotno, in na zakonodajo.

Delavci so že 22. decembra na vodstvo podjetja G7 v Ljubljani - ta skupno združuje okoli 600 zaposlenih - naslovili 9 zahtev, v katerih opozarjajo na razmere v podjetju, grozijo, da se bodo združili v sindikat, da bodo napovedali stavko in podjetje prijavili inšpekciji. V G7 pravijo, da delavci iz Ljubljane resda niso dobili odgovora, saj so tam smatrali, da ni smotno odgovarjati na zahteve z grožnjami, da pa naj težave rešijo v Novem mestu.

Ker torej iz Ljubljane odgovora ni bilo, v časopisju so se pojavljali tudi nekateri pozitivni prispevki o podjetju, s čimer se delavci ne strinjajo, po poslanih zahtevah pa naj bi bili nekateri podpisniki G7 deležni mučnih zaslišanj in celo takojšnjega odpusča-

nja, je pismo z zahtevami in priloženimi podpisi prišlo v javnost.

"Opravili smo razgovor z vsemi, ki so podpisani, ni pa slo za zaslisanja in kar 95 odstotkov jih z zahtevami sploh ni bila seznanjena. Nekaterim so pobiralci podpisov celo grozili (nekateri delavci so pri vodstvu podpisali tudi izjave, da so morali pismo z zahtevami podpisati pod prisilo), pri zapisanih zahtevah pa sta vtrajala le dva zaposlena. Sicer pa je iz zahtev in navedenih težav jasno, da se nanašajo le na nekaj ljudi iz podjetja, ne pa na vse podpisnike," pravijo v vodstvu podjetja, kjer za nekatere delavce, ki so s tem huje kršili delovno disciplino in škodili ugledu podjetja, že razmišljajo o posledicah.

Da je v podjetju vse tako, kot

mora biti, so, kot pravijo vodilni, ugotovili tudi kriminalisti in inšpektorji, ki so v decembru opravili temeljit pregled poslovanja, na ministrstvu za notranje zadeve pa so dobili informacijo, da v tako velikem obsegu ne na Dolenjskem ne v Sloveniji še ni bila kontrolirana nobena družba za varovanje. V Novem mestu menijo, da tudi zaradi dopisov konkurenčnega podjetja, ki jih hranijo na MNZ-ju. Medtem ko delavci zahtevajo ustrezno zaščito za opravljanje nevarnih del, kot so na primer varovanje na prireditvah, prevoz vrednostnih papirjev ali denarja, v G7 odgovarjajo, da so njihovi ljudje zaščiteni, tako kot zahteva zakon, za varnostnika pa da ni potrebno, da je oboženo, če zakon tega ne zahteva, sicer pa ima v Novem mestu dvakrat toliko zaposlenih pooblastila za nosenje orožja, kot je dejanskih potreb po tem; takšno pooblastilo pa naj bi kmalu dobili vsi zaposleni.

V G7 zavračajo obtožbe, da so po poslanem dopisu v Ljubljani kogarkoli odpustili ali da je moral kdo podpisati prisilno odpoved, kot to pišejo delavci v dru-

gem pismu, v katerem navajajo tudi, da imajo "vsi delavci ponarejene službene izkaznice, da so delavci neoboroženi tudi pri intervencijah na objektih, kjer se aktivira alarm, da so morali med rednim opravljanjem službe po službenem nalogu na nezakonit način vdirati v stanovanja, in sicer z vrtnjem ključavnic ali vdiranjem vrat, s pojasnilom, da bo v primeru pritožbe občana vodstvo podjetja to že uredilo na policiji." V G7 pojasnjujejo, da izkaznice niso ponarejene, da imajo nekateri (začasne) interne izkaznice, v stanovanja pa grede le, če to naroči lastnik ali po nalogu sodišča.

Vse te obtožbe v vodstvu zanikajo, pisci bodo morali za takšne trditve odgovarjati: "Poslušamo namreč v skladu z zakonodajo in po pravih strokah." Kar pa se plač tiče - delavci namreč zahtevajo višje dohodke - v podjetju s plačilnimi listami dokazujejo, da so te bistveno višje kot po kolektivni pogodbi. Sicer pa v podjetju nikogar, ki bi si želel boljše plače druge, ne zadržujejo.

T. GAZVODA

MLADA TENISAČICA SAMO DO DRUGEGA KROGA

LJUBLJANA - Na odprtem prvenstvu Slovenije v tenisu za dekleta do 18 let je barve Novega mesta zastopala 14-letna Aleša Šantelj, ki se je po zmagi nad Ljubljankom Špelo Ingolič prebila v 2. krog. Bolj izkušena Domžalčanka Ani Svovljak je bila boljša in je zmagala s 6/1, 6/1.

PORAZ ČRNOMALJSKEGA RUDARJA

ČRNOMELJ - Na kegljišču v Kanižarici se je nadaljevalo prvenstvo 2. državne lige. Domači Rudar je visoko s 7:1 izgubil proti Šoštanjju. V naslednjem kolu Rudar gostuje v Litiji.

ZVONKO MESOJEDEC DOBIL TURNIR

SEVNICA - Prvi letošnji hitropotezni šahovski turnir, ki ga je organiziral ŠK Milan Mjacen, je dobil Zvonko Mesojevec. Mesojevec je bil najboljši med devetnajstimi šahisti. Vrstni red: 1. Mesojevec 9,5, 2. Kolman 9, 3. Kranjec 8, 4. Grilc 7, 5. Janez Blas 7 točk itd.

BRUNER PODRL 895 KEGLJEV

NOVO MESTO - Na novomeškem kegljišču pri Vodnjaku so sklenili društveno prvenstvo dvojic. Med štirinajstimi pari sta zmagala Miklavčič - Blažič, ki sta skupaj podrla 1719 kegljev. Posebno se je izkazal Vlado Bruner, ki je podrl 895 kegljev ter se tako približal rekordu kegljišča za vsega tri kegle. Drugo mesto je zasedla dvojica Bruner - Đankovič (1640), tretje pa Miletič - Istenič (1632).

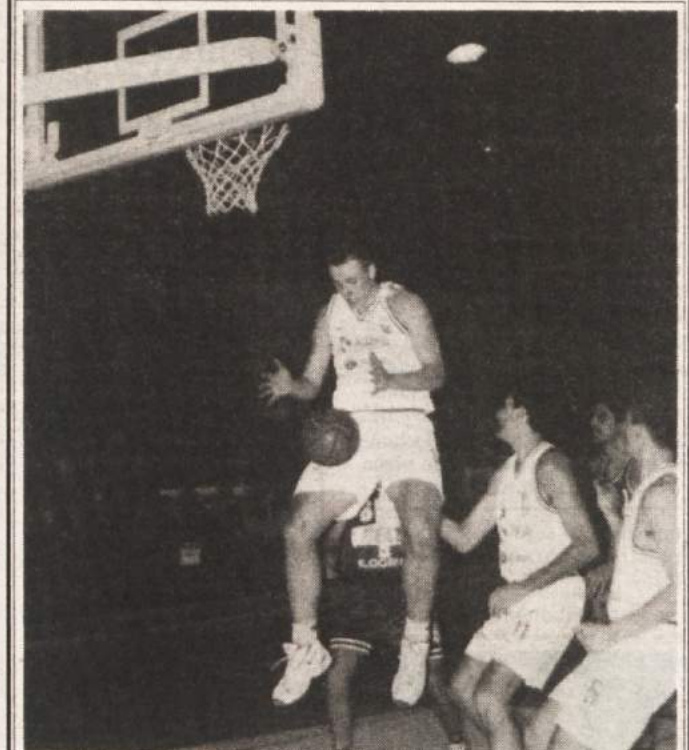
Ali se bo ponovilo plodno lansko leto?

Simon Bele je lani s konjem Perijem Lobellom dosegel kar osem zmag

NOVO MESTO - Osemnajstletni dijak novomeške gimnazije Simon Bele je lani z dedovim konjem Perijem Lobellom (ded je Jože Darovec iz Straže) presenetil vse slovenske rejce kasaških konj. Nihče ni pričakoval, da bo mladi tekmovalac ugnal tako dobre tekmovalce, kot jih imajo Ljutomer, Ljubljana in Brdo. Med drugim je v Ljutomeru osvojil s konjem Perijem Lobellom državno prvenstvo za triletne konje, kar je krona njegovega lanskega tekmovalca.

• Kako bo letos? Ali boste tekmovali v enaki kategoriji ali boste "presedlali" na kaj drugega?
"Ostal bom 'zvest' kategoriji 600 supersport in sploh ne razmišljam, da bi šel v katero drugo kategorijo."
• Kdaj se pričnejo tekmovalna in kje štartate?

• Katera je za vas najvažnejša tekma?
"Važno je dobro tekrovati doma, to je v Šentjerneju, kjer je veliko ljubiteljev konj. Najpomembnejši pa bo slovenski kasaški derby, ki bo letos v Ljutomeru."
• Kako je z dedovo podporo?
"Če te ne bi bilo, potem tudi Lobellovih uspehov ne bi bilo. Imam občutek, da je vedno večja, ker so moje zmage tudi dedovi uspehi."
• Kakšne so vaše želje v tem letu?
"Da bi se uspešno vpisal na medicinsko fakulteto v Ljubljani in da bi s Perijem Lobellom dosegla čimveč zmag."

POD KOŠEM - Pod košem gostov iz Krškega je bilo v soboto zelo vroče, saj so gostje prejeli kar 112 košev. Matjaž Smodiš (z žogo) je dosegel kar 32 košev. (Foto: S. Dokl)

Krka zlahka do novih točk

NOVO MESTO - Dolenjski košarkarski derby je minil v veliki premoči košarkarjev Krke, ki so z lahkotno, vendar zavzetno igro do tal potolkli košarkarje iz Krškega. Končni rezultat 112:60 pove vse. Domača peterka, ki je na začetku nastopila nekoliko spremenjena, si je že v nekaj minutah priprala prednost desetih košev in jo potem od minute do minute povečevala. Ob koncu prvega polčasa je bil rezultat 50:28, kar pomeni prednost 22 košev. V drugem polčasu je trener Ljubojevič začel tekmo s prvo

peterko, ki si je že v nekaj minutah priprala prednost 30 košev. Razigral se je Matjaž Smodiš, ki je bil velika uganka za goste. Brez večjih naporov je polnil koš gostov, pridno pa sta mu pomagala tudi Simon Petrov in Matjaž Samar. "Ostrostrelec" Samo Plevnik je stopil na igrišče v drugem polčasu; zadeli je dve trojki, kaj več pa ni bilo potrebno, ker so svoje delo drugi igralci opravili stoodstotno; Krško, ki je na repu prvenstvene razpredelnice, Krka pa je četrti, je bilo preslab naprotnik za razigrane domače košarkarje, ki so si z dobro igro utrdili mesto v samem vrhu razpredelnice, kjer bodo kot kaže ostali tudi do konca prvenstva. S. DOKL

Žužemberk še vedno brez zmage

Odbojkarji Žužemberka, ki igrajo v I. državni ligi, so še vedno brez zmage in dobljenega niza

NOVO MESTO - Odbojkarji Žužemberka so v soboto gostovali v Ljubljani, kjer so se srečali z Olimpijo. Tekmo so izgubili s 3:0 (11,14,12), zbrali pa so kar 37 točk, kar pomeni, da so se gostitelji morali kar dobro zbrati, da so nadigrali borbene goste.

V vseh treh nizih so Ljubljanci, kjer se je najbolj odlikoval živahni

Pleško, povedli s 5:0, nato pa so jih Žužemberčani dohiteli, niso pa imeli moči niti športne sreče, da bi osvojili saj en niz. Tako bodo morali odbojkarji Žužemberka, ki so še vedno brez dobljene igre in tudi niza, iskati priložnost kje drugje. Serijo težkih nasprotnikov so v glavnem opravili (v soboto bodo doma igrali s Fuzinarjem), zdaj jih čakajo lažji tekme, kjer bo tudi kaj "kruha" za borbene žužemberške odbojkarje.

Odbojkarice TPV Novo mesto tokrat niso igrale, z Ljutomerom so se pomerile včeraj.

Odbojkarji Krke, ki so pristali v II. republiški ligi, še naprej igrajo dobro in grede proti prvi ligi. Tokrat so gostovali na Brezovici, kjer so tamkajšnje moštvo premagali s 3:1 (3, -10,5,4), lahko pa bi bilo gladko 3:0. S tretjo zaporedno zmago z razliko v nizih (9:1) so se krepko zasedli v vrhu, kjer jim je edini tekmelec Granit iz Slovenske Bistrice.

DVAINDVAJSET NOVIH SODNIKOV

NOVO MESTO - Strokovna komisija pri OKS je organizirala tečaj za kegljaške sodnike. Sodniška organizacija na Dolenjskem je bogatejša za enajst novih sodnikov I. kategorije in enajst še II. kategorije. Sodniki I. kategorije so: Gusti Markovič, Alenka Miklavčič, Dušana Škedelj, Stefa Koklič, Marjan Klevišar, Maja Modrinjak, Alojz Jamnik, Janez Gornik, Suad Muslimović, Uroš Brulc in Stefan Može. Sodniki druge kategorije pa so: Milena Veber, Edvard Klepec, Jože Ivanovič, Sonja Prosen, Vlado Bruner, Stanko Blažič, Miro Miklavčič, Stojan Bartolj in Jože Birkelbach. Sodniški izpit sta pridobila tudi Dušan Modrinjak in Zeljko Goleš. N. G.

GREMO NA ČEMŠENIŠKO PLANINO

NOVO MESTO - Mladinski odsek planinskega društva Novo mesto vabi ljubitelje planin, da se jim pridružijo na enodnevnem pohodu na Čemšeniško planino, ki bo v soboto, 14. februarja. Prijave sprejemajo pri PD Novo mesto do 10. februarja.

DOLENJSKI LIST

Po jutru se dan pozna

V Škocjanu raste mladi rod rokometarjev, ki veliko obeta

ŠKOCJAN - Komaj bosta minili dve leti, odkar so se v Škocjanu odločili za ženski rokomet. Na čelu kluba, ki ga vodi predsednik Jernej Klemenc, direktor Bramaca, je vrsta prizadevnih športnih delavcev. Pred dnevi smo se pogovarjali s sekretarjem rokometnega kluba Slavkom Mikličem, tajnico Mileno Hrstar, trenerjem Jožetom Mitagom in igralkami Mojco Zorko, Alenko Hrstar in Zinko Kosec.

tekme v Šentjerneju ali Novem mestu pa je zelo težko dobiti. Z uvrstitvijo so zadovoljni in bodo veseli, če bodo ob koncu tekmovalja v samem vrhu. Kakšnih večjih ambicij nimajo. Nič pa ne bi imeli, če bi se slučajno uvrstili v I. državno ligo, za kar pa bi v Škocjanu potrebovali športno dvorano, na kar se danes nihče ne upa misliti.

V klubu imajo 45 deklet, lani pa se jim je pridružila še znana novomeška rokometarica Nataša Veselič, ki je tudi pomočnica trenerja Mitaga. Zanimanje za rokomet v Škocjanu je pri dekletih in starših veliko, tako da morajo delati kar selekcijo. Po prvem delu tekmovalja so najboljša dolejska ekipa, v enotni II. republiški ligi, kjer igrajo še rokometarice Novega mesta in Šentjerneja. Trenutno so na 4. mestu, kar je več, kot so pričakovali. Kajti možnosti za delo v domači preozki in prekratki šolski telovadnici je malo. Termine za treninge in

V Škocjanu je tudi nekaj perspektivnih igralok, saj sta državni reprezentantki Alenka Hrstar pri starejših deklicah in Zinka Kosec pri kadetinjah. Na testiranju mladih rokometarjev pa sta bili Irena Kočvar in Tjaša Nadu.

Rokometarice Škocjana imajo veliko oporo pri škocjanskem županu Janezu Povšiču, potem pri novomeški tovarni zdravil Krka in domačih podjetjih Bramac in Strešnik, pomagajo pa tudi domači obrtniki.

Z veliko nestrpnostjo čakajo 31. januar, ko bo v športni dvorani Šentjerneje veliki derby Škocjan : Šentjerneje.

Matej Dulc štarta maja na Grobniku

Motociklist Matej Dulc iz Stranj pri Škocjanu, član ŠD Hrast, bo 2. maja štartal v Grobniku na Hrvaškem - Veliko pričakuje od letošnje sezone

NOVO MESTO - Pred pričetkom tekmovalne sezone v motociklizmu, ki se bo začela 2. maja v Grobniku (Hrvaška), smo se pogovarjali s članom ŠD Hrast, mladim Matejem Dulcem iz Stranj pri Škocjanu, ki je bil lani na državnem prvenstvu v razredu 600 supersport tretji.

• Kako bo letos? Ali boste tekmovali v enaki kategoriji ali boste "presedlali" na kaj drugega?
"Ostal bom 'zvest' kategoriji 600 supersport in sploh ne razmišljam, da bi šel v katero drugo kategorijo."
• Kdaj se pričnejo tekmovalna in kje štartate?
"Štartamo 2. maja na Grobniku. Potem pa me čaka še osem dirk za državno prvenstvo in tekmovalje za Pokal Alpe-Adria."
• Katera dirka je za vas napomembnejša?
"V letošnji tekmovalni sezoni napovedujejo tudi dirko na domačem terenu, ki naj bi bila 21. junija na mariborskem letališču. Ker bo ta

pred domačimi ljubitelji motociklizma, se mi zdi najpomembnejša."
• Kako ste zadovoljni s statusom športnika v okviru ŠD Hrast?
"Sodelovanje je odlično, mislim, da bo tako tudi vnaprej."
• Kaj vas najbolj jezi?

• LOVRO MERVAR ZAKLJUČIL KARIERO - Motociklist Lovro Mervar, član ŠD Hrast, ki je uspešno nastopal na državnem prvenstvu kot tudi na tekmah za pokal Alpe-Adria, je ob koncu lanskega leta sklenil svojo dolgoletno tekmovalno kariero. Zdaj se bo bolj posvetil obrtniški poklicu.

"Športna poročanja z naših prireditelj, ki jih spremlja veliko gledalcev. Navadno novinarji objavijo samo prvaka, pozabijo pa na druge tekmovalce; videti je tako, kot bi na teh množičnih športnih prireditvah tekmoval samo en tekmovalec." S. D.

BAN IN VUKŠINIČEVA

LJUBLJANA - Na državnem teniškem prvenstvu za igralce do 12 let sta v Ljubljani nastopila tudi Igor Ban in Kaja Vukšinič. Igor je bil zelo uspešen, uvrstil se je v polfinale, kjer je klonil proti prvemu nosilcu Podkrajšku iz Zalca, Kaja pa je po dveh zmagah v kvalifikacijah izgubila v I. krogu glavnega turnirja. V. T.

DVAKRAT ZMAGALA MIRNA PEČ

MIRNA PEČ - Na osnovnošolskem prvenstvu v šahu, ki je bilo v Mirni Peči, so prednost domačega terena dobro izkoristili mladi šahisti iz Mirne Peči, ki so pobrali dve zmagi, po ena pa je šla v Novo mesto in Šmihel. Rezultati - mlajši dečki: 1. Novo mesto Center I, 2. Mirna Peč I, 3. Šmarjeta I; mlajše deklice: 1. Mirna Peč I, 2. Mirna Peč II, 3. Šmarjeta I; starejši dečki: 1. Šmihel, 2. Novo mesto Center, 3. Grm; starejše deklice: 1. Mirna Peč I, 2. Mirna Peč II, 3. Šmarjeta. ROBERT RUDMAN

KOMAJ ČAKAJO - Rokometarice Škocjana se z veliko vnemo pripravljajo na nadaljevanje tekmovalja v II. republiški ligi, ki se prične 31. januarja.

DEVETO MESTO ZA IGORJA STAREŠINIČA

LITJA - Državno prvenstvo za mladinke in mladince v kegljanju je končano. Prijetno so presenetili mladinci Črnomaljskega Rudarja, ki so bili peti, Igor Starešinič pa se je zadovoljil z devetim mestom. Rezultati ekipno: 1. Brest 10.531, 5. Rudar 9943 itd. Posamezniki: 1. Založnik (Brest), 9. Starešinič (Rudar) itd. N. G.

AVTO ZA SMUČARJA - V okviru dolgoročnega pokroviteljstva slovenske alpske smučarske reprezentance so se pri Revozu odločili, da bodo dva tekmovalca še posebej podprli. Tako so Špeli Pretinar predali v uporabo model Megane Scenic 1,6 RT, Andreju Miklavcu pa je ključne lagune break 2,0 RXE osebno predal Bruno Kintzinger, novi direktor komercialne divizije Revoza. Hkrati je Kintzinger Miklavcu obljubil, da mu bodo podarili ekstremni športni avtomobil Renault sport spider, če na bližnjih zimskih olimpijskih igrah osvoji zlato medaljo.

PRED FINALNIM NASTOPOM

TREBNJE - Na 15. odprtem kegljaškem prvenstvu Trebnjega, ki so ga odigrali minuli torek, vodi Bernarda Zvikart (Balmico) s 498 podrtimi keglji, sledijo Marija Zupančič (391), Angelca Žafran (390), Magda Dobnikar (386), Darja Majerle (386), Slavka Kožar (384), Andreja Rifelj (383), Martina Žvab (382), Milena Veber (380), Darinka Verhovnik (378), Majda Rapenšek (375) in Rozi Flisar (375). N. G.

NIKOLA MALJKOVIČ DO ČETRTRIFINALA

LJUBLJANA - Na teniškem prvenstvu Slovenije za kategorijo tenisačev do 18. leta so v Ljubljani nastopili trije člani TK Krka. Tomaž Budja in Maj Jožef sta izpadla v kvalifikacijah, dobro pa se je odrezal novi član Krke Brežičan Nikola Maljkovič, ki si je pripral četrtfinale, čeprav je malo manjkalo, da bi postal polfinalist. Odločilno tekmo z Ljubljancem Jovanovičem je dobro začel, vodil je s 7/6 in 4/2, vendar mu je v odločilnem trenutku padla koncentracija in lepa priložnost je šla po vodi. V. T.

Dosegli več, kot pričakovali

Nogometarji Elana so dosegli v II. ligi peto mesto, kar je bilo prvovrstno presenečenje

NOVO MESTO - Naš sogoovornik je tokrat marljiv in zasluzni predsednik nogometnega kluba Elan Marjan Mihelčič.

Predsednik Elana Marjan Mihelčič je gonilna sila tega športnega kolektiva.

• Kaj pomeni lanski uspeh?
"Da smo v klubu dobro delali ob strokovni podpori trenerja Sivka. Povedati moram, da lani na domačem igrišču nismo doživeli poraza, precej točk pa smo prinesli z gostovanj."
• Kdaj se prične nova nogometna sezona?
"Štartamo 15. marca, kmalu nato pa bomo igrali tudi tekmo leta, to je 8. aprila v Portovalu z odlično ekipo Primorja iz Ajdovščine. Strokovnjaki nam ne dajejo nobenih možnosti, vendar moram ponoviti, da smo pred tem 'vzeli skalp' Slaviji iz Vevč, Potrošniku iz Beltincev in Publikumu iz Celja."
• Kako je z ekipo?
"Kot kaže, bomo ostali v enaki sestavi, okreplili pa bomo napad in obrambo. K nam bosta prišla Mario Podrebarac iz Podzemlja in Matjaž Kramar, ki ga ljubitelji nogometa dobro poznajo. Na vrata prve ekipe pa že kar resno trkata mladina Simon Prudič in Robert Baznik."
• Kako je z igriščem?

"Trenirali bomo v Šmarjških Toplicah, igrali pa seveda doma. Do prvenstva moramo postaviti tudi tribuno za petsto gledalcev, kot piše v propozicijah Nogometne zveze Slovenije."
• Kdo vam največ pomaga?
"Največ podpore imamo od tovarne zdravil Krke in Obrtne za druge Hrast, veliko pa nam pomagajo tudi nekateri obrtniki, ki pa bi jih težko vse našeli." S. DOKL

Osem plodnih teniških let

Končuje se osemletno obdobje, ki je spravilo na površje vrsto mladih in nadarjenih tenisačev

NOVO MESTO - V teniškem klubu Krka so z lansko tekmovalno sezono zelo zadovoljni. Kljub temu da se ženska kot moška ekipa nista uvrstili v I. državno ligo, so rezultati nekaterih zavidanja vredni.

Izkazale so se zlasti mlajše kategorije tekmovalcev (od 12 do 18 let). Mladi tekmovalci Türk, Kastelec, Maljkovič, Pucelj, Jožef, Ban in Župevec ter tenisačice Janžekovičeva, Zupančičeva in Šantljeva so se uvrščali v četrtfinale, polfinale, pa tudi zmagovali so. Seveda ne gre pozabiti tudi na uspehe starejših članov, kjer sta med najboljšimi Slovenci Iztok Božič in Gregor Krušič.

Tenisači Krke se kar 36-krat pojavljajo na vseh mogočih lestvicah Teniške zveze Slovenije, kar potrjuje ugotovitev, da se v klubu zelo dobro dela. V Sloveniji imamo preko sto teniških klubov, novomeški je na odličnem šestem mestu, tako da se lahko celo kosa z mariborskim Branikom, ljubljanskim Slovanom in Triglavom iz Kranja, ki imajo več kot petdesetletno tradicijo.

V nadaljnjih tekmovanjih bodo v glavnem nastopali mladi igralci, ki so jih vzgojili v klubu. Ob koncu lanskega leta pa sta se jim pridružila še nadarjena tenisača Katja Škof iz Metlike in Nikola Maljkovič iz Brežic. Vzgoja mladih tenisačev ali, kot temu pravijo, nadgradnja pa je zaupana češkemu teniskemu strokovnjaku mag. Vladimirju Voleyniku.

V letošnji tekmovalni sezoni bodo glavne "vlečne lokomotive" Iztok Božič, Gregor Krušič in Nina Janžekovič, ki sodijo med najboljše v Sloveniji. Vsi ti tekmovalci bodo za zgled mladi generaciji, ki si ob njih nabira izkušnje.

V. TURK

ZMAGAL BISTRO ŠKORPIJON

TREBNJE - Športna zveza Trebnje in tamkajšnji zbor nogometnih sodnikov sta pripravila turnir v malem nogometu, kjer je sodelovalo 29 ekip. Zmagala je ekipa Bistro Škorpijon in Novega mesta. Končni vrstni red: 1. Bistro Škorpijon (N. mesto), 2. Medvedki (Črnomelj), 3. Salamonov glasnik (Ljubljana), 4. Izviri (Krka) itd. Vse tekme sta sodila dolenjska nogometna sodnika B. Vujasin in B. Gliha.

B. V.

FRANC DERSTVENŠEK ZMAGAL V SEVNICI

SEVNICA - Šahovski klub Milan Majcen iz Sevnice je lani vsak drugi teden organiziral turnirje v pospešenem šahu. Vse leto je tekmovalo 27 šahistov, največ točk pa je zbral Franc Derstvenšek, ki je tako postal tudi zmagovalec za leto 1997. Vrstni red: 1. Derstvenšek 163, 2. Glavač 134, 3. Mesojedec 104, 4. Lazič 103, 5. Cvirn 97, 6. Marton 82, 7. Šibilj 75, 8. Janez Blas 58, 9. Bogolin 42, 10. Šoper 37 točk itd.

J. BLAS

V METLIKI KOBE

METLIKA - Na tretjem turnirju dolenjsko-belokranjske kadetske šahovske lige je na osnovni šoli Metlika zmagal Tadej Kobe iz Starega trga ob Kolpi, drugi je bil Jernej Udovč in tretji Milan Radomir (oba Novo mesto).

VODI KROKAR

METLIKA - Nogometna metliške občinske nogometne lige so v soboto igrali osmo kolo, v katerem so bili doseženi naslednji izidi: Metlika II : Polcija 0:3, Suhor : Grabrovec 2:1, Mladina : Big Boss 1:0, Krokar : Slamna vas 4:2, Metlika 5 : Radovica 2:2, Rosalnice : Lokvice 4:2. Vodi Krokar z 20 točkami, na drugem mestu pa so s 16 točkami Grabrovec, Polcija in Mladina.

USPELI PLESNI TEČAJ

ŽUŽEMBERK - Učenci osnovne šole Žužemberk in njene podružnične šole Dvor so uspešno zaključili plesni tečaj, ki ga je vodil Aleš Čavlovič. Svoje plesno znanje so učenci pred kratkim predstavili v telovadnici žužemberške osnovne šole pred številnimi starši. Nastopilo je več kot dvajset parov, najboljši pa so dobili medalje. Med starejšimi pari so zasedli najboljša mesta učenci in učenke iz Šmihela pri Žužemberku.

S. M.

KRAČEVANJE V ŽUŽEMBERKU - Po maši v cerkvi sv. Roka v Žužemberku, v kateri se je zbrala v soboto, 17. januarja, na dan sv. Antona, množica vernikov, je bila v kmečkem turizmu Pucelj, po domače pri Palezovih, tradicionalna licitacija krač. Stari licitatorji Franc Longar, Franc Rojč in Janez Gliha so tokrat že tretjič pripravili prodajo teh mesnih dobrot. Izkupiček licitacije (preko 70.000 tolarjev) je namenjen za dolgove cerkve sv. Mohorja in Fortunata v Žužemberku. Licitacije sta se udeležila tudi predsednik Turističnega društva Suha krajina Vlado Kostevc in dekan Franc Povirk. Na sliki: licitatorji Franc Longar, Janez Gliha in Franc Rojč. (Foto: S. Mirtič)

"Z ROKO V ROKI" - Prireditev s tem naslovom je pretekli ponedeljek pripravil v trebanjskem kulturnem domu Vzgojno-varstveni zavod (VVZ) Trebnje, da bi se zahvalili donatorjem, ki so vrtcu podali roko, ko mu je bilo najtežje. Tokrat je bilo denarja komaj za najnujnejše, kaj šele za opremo in pripomočke za delo v prostoru v Kidričevi ulici, ki ga je septembra 1996 VVZ dobil v uporabo z odredbo župana za potrebe individualnega dela specialne pedagoginje z otroki s posebnimi potrebami. O donatorjih in dogodku več prihodnjč. Na posnetku: ravnateljica VVZ Marija Bizjak in nekateri izmed donatorjev. Župan Lojze Metelko je čestital vzgojiteljicam za izjemno uspešno prireditev, zlasti še, ker so v svoje delo vključili tudi Romčke. (Foto: P. Perc)

STAREJŠIM PRIPRAVILI KONCERT - 23. decembra so Dom starejših občanov Črnomelj obiskali učenci OŠ Žužemberk in priredili prvi božično-novoletni koncert. Nastopili so učenci dodatnega pouka angleškega jezika, dramski krožek, otroški in mladinski pevski zbor. Tako so tudi oskrbovancem in delavcem doma pričarali nekaj lepega prazničnega vzdušja. V upanju, da se bodo taka srečanja ponavljala tudi v prihodnje, se učencem in njihovim mentorjem najlepše zahvaljujemo in jim želimo veliko uspeha v letu 1998. (Direktor Doma starejših občanov Črnomelj Milan Krajnc)

STRAŠKE GOSPODINJE PEKLE - Turistično društvo Straža je minuli petek za pridne gospodinjice, ki za vsakoletno tradicionalno prireditev Straška jesen spečejo domače dobrote, v zahvalo pripravilo tečaj iz peke slaštic, ki ga je vodila Reza Rižnar iz novomeške Srednje šole za gostinstvo in turizem. Povabilu se je odzvalo več kot 30 gospodinj, ki so bile nad tečajem navdušene in so ob pokušnji spečenih potic in peciv ob koncu povedale, da si želijo še več podobnih srečanj, na katerih bi si izmenjale izkušnje in se tudi kaj novega naučile. (Foto: D. Zagar)

ZMAGALA JE JAPONKA - Smučarsko društvo Krka - Rog je v petek, 16. januarja, v Kranjski Gori organiziralo žensko tekmo v veleslalomu za nagrado Krke. V konkurenci 44 smučark iz šestih držav so v odsotnosti Urške Hrovat in Špele Pretnar slavile Japonke, saj je zmagala smučarka Yamakawa. Vrstni red: 1. Yamakawa, 2. Kashiwagi (obe Japonska), 3. Dovžan, 4. Bokal, 5. Breznik, 6. Šmalc (vse Slovenija). Minulo nedeljo je na Soriški planini bila druga tekma SKI OPEN, kjer je bila Humekova sedma, medtem ko je v kategoriji smučark letnika 1989 zmagala Vanja Brodnik. Na sliki: zmagovalke ženske FIS tekme, ki jo vsako leto pripravijo marljivi dolenjski smučarski delavci.

Lastniški zaplet

Kajakaški center Stari Malni si lastita občina Osilnica in Projekt inženiring LJ

OSILNICA - V prejšnji številki našega lista smo poročali s seje občinskega sveta Osilnica, da je po zagotovitvi Zemljiške knjige Kočevje Kajakaški center Stari malni vključen kot lastna občina Osilnica. V ponedeljek, 19. januarja, dopoldne sem dobil po pošti kopijo dopisa, ki ga je Projekt inženiring Ljubljana (PI) poslal 8. januarja letos Občini Osilnica. Dopis je podpisal Rade Kovačević, direktor Projekt inženiringa, d.o.o., Ljubljana, s katerim skuša direktor Kovačević dokazati, da je ta turistično-športni in rekreativni center last Projekt inženiringa, ki je bil investitor objekta in lastnik parcele, kar je tudi plačal že leta 1994.

Dodaja tudi, da je PI nameraval že lani objekt dokončati, za kar je dobil tudi 7 milijonov tolarjev posojila sklada za regionalni razvoj, vendar posojila PI ni mogel izkoristiti "zaradi neurčenega izkaza v Zemljiški knjigi" in da se bo PI prizadeval, da bo objekt dokončal z denarjem iz drugih virov letos. PI svari tudi občino, naj se vzdrži vsakršnih protipravnih dejanj.

Pri občini Osilnica pa smo zvedeli, da bodo pač oni že popoldne (ponedeljek, 19. januar) objekt komisiji prevezli, saj so po ugotovitvah Zemljiške knjige oni, Občina Osilnica, lastnik objekta in zemljišča. Če pa kdo meni, da je lastnik on, bo moral lastniško pravico iztožiti.

J. P.

DOLENJSKI PRVAKI

NOVO MESTO - Na dolenjskem prvenstvu v šahu za osnovnošolce v Mirni Peči in v Novem mestu so prva mesta osvojili: do 9. leta Marko Pucelj (Grm) in Natalija Kure (Stari trg ob Kolpi), do 11. leta Marjan Žitnik (Center) in Mateja Madronič (Stari trg), do 13. leta Mario Kapš in Mateja Špehar (oba Stari trg) ter do 15. leta Milan Radomir (Center) in Sonja Mukavec (Stari trg).

IGRA "V TOLMUNU" NA DVORU - Dramska skupina kulturnega društva Otočec je v soboto, 17. januarja, s komedijo Toneta Partliča "V tolmunu" gostovala na Dvoru. Igralci so pod vodstvom režiserja Franca Ivnika uprizorili res kvalitetno predstavo, zdaj pa imajo na programu že novo igro. Tudi na Dvoru se bodo počasi zaprla vrata kulturnega doma, ker se bo kmalu pričela gradnja novega kompleksa, v katerem bodo poleg trgovin, nove pošte in prostorov krajevne skupnosti tudi nova dvorana za kulturne prireditve. (Foto: S. Mirtič)

KRŠKI PLESALCI V LJUBLJANI

KRŠKO - Na kvalifikacijskem plesnem turnirju v Ljubljani so nastopili tudi trije plesni pari PPK Lukec iz Krškega. Mlajša pionirja kategorije D Luka Vodlan in Maja Bromšič sta bila prva v standardnih plesnih in druga v latinskoameriških. Mlajša mladinka kategorije C Peter Toporišič in Tina Strgar sta zasedla 5. mesto v SP in 7. v latinskoameriških. Sebastijan Vodlan in Maša Šalamon, ki sta nastopila v kategoriji starejših mladincev, sta v standardnih plesih zasedla 2. mesto.

LOŠKA ŠAHOVSKA LIGA

LOŠKI POTOK - Na novoletnem šahovskem turnirju je v Loškem Potoku zmagal Marjan Debeljak, drugi je bil Stane Vesel in tretji Mirko Mohar. Da je turnir lepo uspel, imata največ zaslug poštvovalni organizator Mirko Mohar in gostinec Lado Mohar. V Loškem Potoku načrtujejo ustanoviti občinsko šahovsko ligo, v kateri bodo tekmovali ekipe posameznih vaških skupnosti. Prvi turnir naj bi bil že ta mesec. (A. K.)

Šport iz Kočevja in Ribnice

• VELENJE - Rokometna ekipa Gramiza, tako se od novega leta imenuje kočevska ekipa, je pričakovano premagala Vegrad v Velenju z 19:16. Kočevke so od začetka narekemale svojo igro, v kateri sta se izkazali zlasti najboljši strelki tekme Anda Vuk in Darja Kersnič, ki sta skupaj dosegli kar 15 zadetkov. Gostiteljice je večjega poraza rešila vratarica Grdunova, ki je ubranila neverjetnih 26 žog. Po desetem krogu je ekipa Gramiza na sedmem mestu, v prihodnjem krogu v Kočevju gosti zadnjevrščen Mlinotest iz Ajdovščine.

• LJUBLJANA - Košarkaši Snežnika so v tekmi 2. lige v Ljubljani vnovič izgubili proti Parmalat Parklom z 82:76. Snežnik je pokazal dobro igro, a to ni zadostovalo za zmago. Tekma je bila borbena in negotova, ves čas pa so gostitelji vodili in ob koncu zasluženo zmagali.

• KOČEVJE - V tekmi 2. kegljaške lige je Kočevje premagalo Gradis 6:2 v izredno pomembni igri za obstanek v ligi. Najboljši igralec tekme je bil Bojan Drobnič, ki je podrl 895 kegljev. Kegljariče Kočevja so v tekmi druge lige premagale drugovrščeni Brest iz Cerknice 7:1. Kočevka Vera Janež je bila najboljša igralca tekme.

• RIBNICA - Damjan Kromar, član triatlon kluba Ribnica, je na drugi tekmi evropskega zimskega triatlonskega pokala med 76 tekmovalci v Avstriji zasedel 17. mesto. Damjan je bil najboljši slovenski tekmovalac v kolesarjenju na 20 kilometrov, v teku v naravi in teku na smučeh na desetkilometrski progi.

• LJUBLJANA - Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so se v organizaciji plesne šole Urška začeli letošnji kvalifikacijski turnirji v standardnih in latinskoameriških plesih. Na prvem turnirju je nastopilo 160 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške. Zelo uspešni so bili predstavniki plesnega kluba Kočevje. V kategoriji mlajših mladincev sta Blaž Bižal in Jasmina Arko v standardnih plesih zasedla 9. mesto, v latinskoameriških plesih pa sta se uvrstila v polfinale in osvojila 8. mesto. Med starejšimi mladinci sta Miloš Švegel in Maja Mihelič v obeh plesih dosegla 6. mesto. Med člani C sta nastopila dva para: Aleksej Arko in Jasna Golob in sta v latinskoameriških plesih dosegla tretje mesto, Tilen Bižal in Darja Klarič pa sta v latinskoameriških plesih osvojila 5. mesto.

• KOČEVJE - Na 1. letošnjem hitropoteznem šahovskem turnirju je vnovič zmagal Malnar, pred Mestkom, Bajem in Podkoritnikom. Naslednji hitropotezni turnir bo 6. februarja. Na prvem šahovskem turnirju v pospešenem tempu je zmagal Mestek nad Volfom, Mikličem, Dulminom in Ivičem.

M. GLAVONJIC

JUBILEJ KATARINE RAUH - Katarina Rauh se je kot deseti otrok rodila v Rožnem Dolu pri Semiču in je 11. januarja praznovala 90 let. Do pred devet leti je živela v Srednji vasi pri Črmošnjicah, rodila šest otrok, od katerih je še pet živečih. Pri enem od sinov Katarina domuje v Šmihelu pri Novem mestu. Ob visokem jubileju so jo obiskale aktivistke KORK Šmihel in s se zelo vitalno devetdesetletnico pokramljale o njeni težki življenjski poti in najlepšem obdobju, ki ga preživlja v zadnjem času pri sinu.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interesi. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Večanje kmetij pri nas je politični problem

Dol. list št. 2, 15. januarja

Posedna struktura in razparčenost obdelovalnih kmetijskih zemljišč je tako obsežen in pereč problem, da ne more biti le političen. Zložba kmetijskih zemljišč je strokovna zadeva, ki naj bi bila sestavni del prizadevanj za doseg čimboljših proizvodnih uspehov v kmetijstvu. Posebno od leta 1981 se je posvečala skrb zložbam - komasacijam kmetijskih zemljišč. Žal praksa kaže, da navzlic vsem prizadevanjem - v zadnjih letih je teh bilo manj - niso bili doseženi zastavljeni cilji.

Upoštevat je potrebno, da imamo pri izvajanju zložb opraviti z vrsto različnih lastnikov in solastnikov, ki so podjetniško, čustveno ali kako drugače navezani na svojo lastnino. Razgovori in praksa kažejo, da si številni lastniki želijo zložbo kmetijskih zemljišč. Ne verjamem navedbi, na 9. strani Dolenjskega lista, da nobena od političnih strank ne želi dregnuti za večanje površin kmetij, ker bi pomenilo izgubo volilnih glasov. Menim, da bi morale tudi politične stranke vlagati vse napore, da se to pereče vprašanje prične čimprej razreševati v prid večanja posestne strukture kmetij.

Prepričan sem, da bi morali pristojni državni organi mnogo več storiti, da bi pripravili in izdali take enostavne predpise, ki bi omogočali zložbo kmetijskih zemljišč brez velikih stroškov, davkov, taks in ostalih izdatkov. Opraviti je treba nepotrebna odpiranja vrat raznih uradov in podobno, kar se sedaj dogaja. Ukiniti razne pisne vloge in dokazila, ki že nekaj časa močno ovirajo zložbo kmetijskih zemljišč, zlasti pa po nedavno novem zakonu o kmetijskih zemljiščih. Poenostaviti bi morali postopek za prodajo kmetijskih zemljišč, ki so izvedene z namenom zložbe.

Mislím, da bi v pogledu zložb moralo več storiti ministrstvo za kmetijstvo, uprava za pospeševanje kmetijstva preko svetovalne in pospeševalne službe kakor tudi upravne enote, sodišča, občine in geodetsko-katastrska služba. Vsa njihova delovna praksa bi morala bolj težiti za izvedbo zložbe kmetijskih zemljišč. Pomembno vlogo pri zložbi bi moral imeti že v letu 1993 ustanovljeni Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

VIKTOR DRAGOŠ
Kočevo

Polzeljani za Krko ravno pravšnji

Dol. list št. 2, 15. januarja

Redno vas prebiramo, zato vas imamo tudi med našimi povezavami. Opombo, ki se zdalec ni zlonamerna in ne sodi med soljenje pameti, kar bi se zgodilo tudi nam, če bi pisali o krajanih katerega izmed dolenjskih krajev, ki so nam manj znani, Polzelani in ne Polzeljani.

Republikanci Slovenije

PRIPIS UREDNIŠTVA - Žal vas moramo podučiti, da je pravilno ime prebivalcev Polzele Polzeljani (glej Slovenska krajevna imena, Cankarjeva založba, 1985).

MIRJAM BEZEK-JAKŠE
Dolenjski list

Halo, tukaj je bralec Dolenjca

Dol. list št. 2, 15. januarja

V imenu Knjižnice Mirana Jarca se opravičujem bralki in študentki Mojci iz Novega mesta, če je imela neprijetne izkušnje z zaposlenimi v knjižnici. V zagovor pa bi rada navedla nekaj dejstev.

Količina uporabnikov in izposojenega gradiva, ki je po normativih in standardih za knjižničarstvo predvidena na enega strokovnega delavca, je v Knjižnici Mirana Jarca presežena, zato so zaposleni preobremenjeni in namenjajo manj časa posameznemu uporabniku. Zaradi stiske s prostorom in velike količine gradiva (457.868 enot na dan 31.12.1996) pa se seveda zgodi, da je posamezno gradivo založeno, izgubljeno ali nepravilno izločeno. V letu 1996 smo postregli 191.448 uporabnikov, za leto 1997 pa statistike še niso izdelane.

Uporabnikom smo omogočili, da lahko tudi po telefonu podaljšujejo čas izposoje gradiva ali iščejo informacije, zato je večina pogovorov službenih in se nam zdi krivično, da študentka Mojca kritizira kar na splošno vse knjižničarje. Vsi izposojevalci nosijo pripombe z imenom in priimkom, zato lahko svoje pritožbe konkretizirajo z imenom in priimkom v pritožni knjigi, ki je na voljo uporabnikom, ali pa se osebnostno zglasijo pri ravnateljici. Prizadeati se čutimo vsi, ki vlagamo toliko truda, naporov in dobre volje, da knjižnica sploh lahko posluje v sedanjih pogojih. Če so med nami posamezniki, ki mečejo slabo luč na ostale, pa želimo ukreniti vse potrebno, da se to ne bo več dogajalo.

Za konec pa tole: študentka Mojca najbrž ve iz lastnih izkušenj, da v NUK-u v Ljubljani čaka na zaželjeno knjigo eno do dve uri po naročilu, kar pa v Knjižnici Mirana Jarca ni praksa. Trudimo se, da bi pri nas uporabniki izgubili čim manj časa, zato skušamo vsako naročilo takoj realizirati. Ni pa naša krivda, če nimamo dvigal za gradivo ali osebe, prostega pristopa do gradiva in ostalih pripomočkov, ki bi nam olajšali delo. Gradivo pa je shranjeno kar na štirih etažah, od kletnih prostorov, prtiličja in prvega nadstropja do podstrešja. To pot opravi izposojevalec, ko gre po naročeno gradivo, in to je čas, ko uporabnik čaka nanj.

Želimo si obojestranskih prijaznih, korektnih odnosov:

V. d. ravnateljice:
ANDREJA PLENIČAR

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Dol. list št. 2, 15. januarja

Res je, da novinarji marsikaj doživimo na lastni koži, večino stvari pa zapišemo po pripovedovanju ljudi. Navadno je iz novinarskih prispevkov razvidno, kdo je vir informacij. Tako je bilo navedeno tudi v komentarju Policisti kot pešci, ob katerem se je v zadnjem Halo, tukaj je bralec Dolenjca obregnila (meni) neznana stanovalka Mestnega trga, da je eden izmed občinskih svetnikov predlagal, naj policisti po Mestnem trgu hodijo peš. Na to so ga, kot je sam dejal, opozorili prav ljudje, ki živijo v metliškem starem mestnem jedru in torej ideja ni zrasla na njegovem, še manj pa na mojem zelniku.

Ob tem velja omeniti, da je svetnik na problem vožnje policistov po metliških trgih v lanskem letu na sejah sveta opozoril kar nekajkrat, kar je razvidno tudi iz - po zaslugi natančnega sekretarja občinskega sveta Milana Travnikarja - tako rekoč dobesedno povzetih zapisnikov sej sveta. Zaradi prostorske stiske naj citiram le del zapisnika, ki se nanaša na to temo, s seje občinskega sveta, ki je bila 28. avgusta lani: "Jože Marko Matkovič je ponovno protestiral, ker se policisti po trgih v starem delu mesta v večernih urah vozijo s službenimi vozili in vznemirjajo starejše ljudi in jih strašijo, zato naj bi takoj ukrepali pri policiji. Policisti naj bi vozila parkirali pri hotelu in peš nadzorovali ta del mesta. Župan je obljubil, da se bo o problemu pogovoril s komandirjem policijske postaje."

Da pa me ne bo zopet kdo razumel napačno, naj še dodam, da nikakor ne zagovarjam tistih, ki po starem delu Metlike kalijo nočni mir. Na ta problem sem namreč že sama nekajkrat opozorila.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE
Dolenjski list

Dolenjkin posluš za upokojeince

Dol. list št. 2, 15. januarja

V prejšnji številki Dolenjskega lista je v odmevu na prispevek Dolenjkin posluš za upokojeince prišlo do tiskarskega škrtata. Kupnina Dolenjke za 507 kv. metrov namreč ni znašala 79 milijonov dinarjev, pač pa 792.027 dinarjev (to pomeni, da jih je 1 kv. meter stal le 1.563 dinarjev!), kar je razvidno tudi iz dopisa občinske skupščine v Črnomlju 9. 2. 1983. V tem aktu omenjena "revalorizirana vrednost prvotno izplačane odškodnine" so mišljene "odškodnine", ki so bile določene bivšim lastnikom ob nacionalizaciji. Za primerjavo: meni je bila določena odškodnina v znesku 99.120 dinarjev ali približno vrednost treh takratnih mesečnih plač. Za vzdrževanje skupne hiše v času nacionalizacije ne s strani upravljalca ne s strani najemnika ni bil porabljen niti en družbeni dinar.

Zaradi protustavne in protizakone nacionalizacije sem upravičen tudi do povračila občutnih sodnih in odvetniških stroškov. Toda do danes mi kljub mojim prizadevanjem ni uspelo dobiti potrditve, da sem do povračila upravičen, še manj pa sporočila, kdo mi je dolžan povrniti stroške. Na teh vprašanjih bom vztrajal. Če ne bom uspel v domovini, v kateri se mi je zgodila krivica, se bom prisiljen obrniti na mednarodni organ za varstvo človekovih pravic.

JANKO VRANEŠIČ

DOBROTA JE RES SIROTA

PODPLANINA - O katastrofalnem stanju republiške ceste v dolžini 5 km od Trave do mejnega prehoda Podplanina je bilo že veliko napisanega. Ker je zaprta za ves tovrstni promet, še dodatno greni življenje ljudem ob meji. Temu je predvsem kriv plazovit teren. So pa graditelji končali sanacijo velikega plazu tik mejnega prehoda. Toda vse kaže, da zgodba s tem še ni čisto končana. Občina je preteklo leto v vasi Podplanina položila kakšnih 800 m asfalta in se po prvi varianti izognila poti mimo hiše podžupana občine in vaškega predsednika. Kdo je tako odločil, je moč le ugibati. Ko je vaški predsednik Milan Žagar zagrozil, da zaradi tega ne bo dovolil posega v njegovo zemljo tam, kjer je bila potrebna sanacija plazov, so le položili še nekaj metrov asfalta, s tem pa naj bi bila narejena zamenjava za praj omenjeno sanacijo republiške ceste. Žagar za odstopljeno zemljo ni dobil niti zahvale, pač pa izredno velik račun za asfalt. Pa naj še kdo reče, da ne drži znani rek, da je dobrota vedno sirota!

A. K.

ZAHVALA KRVODAJALCEM

Območno združenje Rdečega križa Metlika je pripravilo v torek, 13. januarja, v metliškem zdravstvenem domu krvodajalsko akcijo, in sicer od 7. do 13. ure. Vabilu so se odzvali vsi, ki jim pomoč sočloveku ni prazna beseda. OO RK Metlika se zahvaljuje: vsem 229 krvodajalcem, ki bodo z darovano krvjo marsikomu rešile življenje, to enkratno in neponovljivo vrednoto, zdravstvenemu domu Metlika za prostoro, da je akcija nemoteno potekala, PMP za mize, Ikebani Brinc za darovano ikebano, g. Niku Tomašiču za napise na skodelicah in vsem aktivistom RK, ki so pomagali pri krvodajalski akciji.

JANA GAŠPERIČ
sekretarka OZ RK Metlika

Država, namesto da bi žrtev posilstva zaščitila, jo vedno znova pušča na cedilu

Z novomeškim primerom želimo pokazati, kako ministrstvu za šolstvo in šport ter za socialne zadeve, s tem pa tudi država, (ne) pomagajo žrtvam posilstva. 8. januarja so starši zlorabljenke deklice (posilstvo se je zgodilo že 26. februarja lani na OŠ Šmihel v Novem mestu) od ministrstva za šolstvo oziroma od skupine, ki je določena za reševanje tega problema, dobili še zadnjo, popolnoma neprimerno "ponudbo".

Do sedaj so na ministrstvu za šolstvo ponudili prizadeti družini naslednje predloge:

1. Deset mesecev po zlorabi so ponudili družinsko terapijo v Ljubljani. Starši so jo kljub vsemu sprejeli, obsegala pa je dva obiska pri psihologinji v Ljubljani in nasvet, naj deklica še naprej hodi k psihologinji v Novem mestu. Pa taka terapija!

2. Nasvet oziroma mnenje, naj deklico prešolajo deklico. Na ta način bi deček, posiljevalec lahko nemoteno dokončal osnovno šolo. Krasna država, ki jo bolj skrbijo storilci kot žrtve in prinaša še lepše sporočila storilcu: "Delaj, kar hočeš (tudi posiljuj), nič se ti ne bo zgodilo, bomo že žrtve poslali stran!" Zelo vzgojno!

3. Ko deklica ni imela več moči vsakodnevno prenašati srečanja s svojim posiljevalcem in je 20. decembra lani ostala doma, je z ministrstva za šolstvo prišel predlog, da se deklici omogoči šolanje na domu. Na ta način jo prikrajšujejo za vse pravice, ki storilcu ostanejo.

4. Določili so tudi poseben, individualen nadzor nad storilcem. Ob tem pozabljajo, da bi ga deklica kljub vsemu videvala vsak dan, saj hodita na isto šolo. Vsa srečanja z njim pa odpira še vedno nezacepljene rane otroške duše.

Vsi ti predlogi kažejo na samo eno dejstvo: storilec ostaja nekažnovan, žrtev pa čaka na kazni na vsakem koraku. Že pred meseci smo na vprašanje, kako bodo zaščitili deklico v šoli, z ministrstva dobili odgovor: "Kaj si pa predstavljate, ne moremo ji vsak dan dati varnostnika!" Vsi, ki rešujejo ta problem, se zelo čudno obnašajo. Kot da bi bilo posilstvo samo neprimerna otroška igra, nekaj nepomembnega. A to je bilo POSILSTVO! Fant, samo po letih še otrok, je brutalno posilil takrat 11-letno deklico in jo s tem zaznamoval za vse življenje. In kot da to še ni dovolj, jo sedaj na brezobziren način pod krinko človečnosti zlorabljuje uradne institucije, ki bi jo morale zaščititi, a jo sedaj znova in znova puščajo na cedilu.

PLETENICE ZA MAMICE NOVOROJENČKOV - Marija Tomše, po domače pa Martinova Micka iz Glubočič pri Brežicah, je znana pripravljalka dobrot iz kmečke kuhinje. Ena izmed njenih posebnosti so pletene struce, ki jih Mici z vsvo skrbnostjo pripravi in speče, saj so po starem običaju največkrat namenjene mamicam novorojenčkov. Sicer pa se Tomšetova domačija ta čas preusmerja v turistično kmetijo. (Foto: M. Vesel)

To ni primer le ene deklice. To je boj za vse bodoče žrtve. Kakor se bo rešil ta primer, tako se bo godilo vsem tistim, ki žrtve še bodo. Ne slepimo se, na žalost jih bo še veliko. Zato je ta boj postal vseslovesni boj za pravice vseh, ki se jim godijo podobne krivice. Ne bomo odnehali, dokler ne zmaga pravica!

Za iniciativni odbor staršev
OLGA DERNOVŠČEK
Novo mesto

Izstopamo iz strankarske koalicije

Izjava SKD za javnost

Izjemno prizadeti in zaskrbljeni ugotavljamo, da si že dolgo časa vodilna stranka koalicije strank v občinskem svetu Brežice Liberalna demokracija Slovenije (odbor Brežice) navkljub opozorilom ne prizadeva za izvedbo pomembnih projektov in nalog za občino Brežice in da je veliko njenega početja v bistvu jalovega za občane Brežic, gre pa v korist posameznikom. Ne glede na takšno ravnanje LDS je naša stranka delovala na vseh področjih tvorno in kooperativno z vsemi v korist razvoja občine, kar je znano vsem dobronamernim.

Namesto da bi se stanje spremenilo in da bi LDS začela delovati drugače, se problemi zaostrujejo, kar nas kot stranko v občinskem svetu občine Brežice sili v še edini možni korak, da izstopimo iz koalicije. S tem korakom želimo preprečiti blokiranje delovanja občinskega sveta občine Brežice in omogočiti vsem pozitivnim silam v svetu, da se s skupnimi močmi začnemo ukvarjati z bistvenimi problemi občine Brežice in njenim nadaljnjim razvojem, kar je v tem trenutku najpomembnejše.

Občinski odbor
SKD Brežice

Duh je močan, meso bo pa vedno šibkejš

Božji grob na Grmu v Novem mestu je bil nekoč to, kar kraj s takim imenom zasluži: zelenica pravega božjega miru. Kdo ve, zakaj se je stari vedno posečilo, da so grajeno okolje skladno združevali z naravnim. Morda zato, ker niso imeli preveč izbire, ki je preskusni kamen dobrega okusa in gospodarnosti. Obilje denarja in siromaštvo okusa sta najhujše zlo, ki danes spremlja nastajanje grajenega okolja.

Človek, ki mu je dano izbirati, odpre, če si ne more priznati, da vse ni združljivo z vsem. Dandanašnje svobodnjaško razmišljanje daje razmah vsemu in se ni pripravljeno odpovedati ničemu. Tovrstno vladanje vseh, tudi nespametnih, je še posebej pogubno za sožitje grajenega okolja z naravnim. Kanček ideologije, ki svet neizprosno spreminja v igrišče človekovih absurdnih "potreb", je oplazil tudi Božji grob na Grmu.

Nekoč je do kapele ob Krajčevi hiši vodila peščena pot, z obeh strani obdana z gabrovo živo mejo. Lep uvod v srečanje z vero in bogom. Potem so prišli IMV-jevi urbanisti in odščipnili zadnjo vzpetino, preko katere se je Trdinova cesta prevesila proti Gotni vasi. Na začetku steze proti kapele je zazijala skalna stena, ki jo je bilo mogoče premagati samo s petintridesetimi betonskimi stopnicami, obdanimi z neprijetno industrijsko železno ograjo. Na poti navzgor je zadnje spremeni-jevalce Božjega groba zmotila tudi gabrova živa meja, ki je bila tam, odkar ljudje pomnijo. Odstranili so jo in nadomestili z okrasnim grmičjem. Svetilke, ki

so zrastle ob poti, so standardni pocinkani valjasti drogovi z bučami iz mlečnega stekla na vrhu. Drugi časi, drugačna estetika. Ali je prava, je veliko vprašanje.

Zadnje klopote pa so Božjemu grobu z asfaltno cesto in parkirniščem prav na vrhu vzpetine prisolili njegovi zdajšnji uporabniki. Namesto da bi rob umetnega prepada, ki so ga pred dobrimi dvajsetimi leti naredili IMV-jevi surovi graditelji, spremenili v zelen park, ki bi dušil hrup in zastiral pogled na največji urbanistični anahronizem Novega mesta, so si po načelu "z avtom do vsakih vrat" zgradili asfaltno cesto in jo zaključili s parkiriščem samo za slab lučaj od vrat kapele. Nedeljski pogled na nekaj deset avtomobilov, razvrščenih do mogočne lipe na dnu parkirišča, ki bi moral biti park, je res vreden božjega usmiljenja.

Od Revozovega parkirišča pod Božjim grobom do vrat v kapelo je petintrideset stopnic in šestdeset korakov. Teh slabih sto korakov bi lahko bilo karkoli - pravna na obred, prevetritev glave, krepitev nog ali pač samo preprosto izraz spoštovanja do kraja, kjer naj bi vladal sveti mir. Tistih, ki se z avtom vozijo na Božji grob, sto korakov hoje ne bi niti brezmejno izčrpalo niti jim kako drugače škodilo. Vendar so bili pripravljeno zato, da imajo od avta do cerkve namesto sto samo petdeset korakov, kraj razvrednotiti in ga narediti precej plehkega.

Pa je nekaj: nekoč je gradnja asfaltno ceste in parkirišča na Božjem grobu odobril. To pa ni več samo zgodba o šibkem mesu, temveč tudi duha.

JANEZ PENČA

BOŽJI GROB - Tako ga je, kot toliko drugih stvari, oplazila absurdna sedanost.

Natisnjeni prvi pesmi Katice Lipovec

Druge še čakajo

LOŠKI POTOK - V septembrski številki Dolenjskega lista smo objavili obširen zapis ljudski pesnici Katice Lipovec. Ko je nastal omenjeni članek, še niso bila znana nekatera dejstva ne nam in ne njenim sorodnikom. Takrat smo zapisali, da je bila njena pesnitev dana v presojo Inštitutu za slovensko narodopisje že pred dobrimi desetimi leti, a niso nikoli dobili odgovora. Ze po objavi članka v Dolenjskem listu in v lokalnem časopisu Odmevi pa je njena hčerka Marija Funda iz Grahovega prejela knjigo Slovensko pesništvo upora, ki je nastala v Znanstvenem inštitutu za filozofske fakultete in je izšla pri Dolenjski založbi. V tej obširni knjigi velikega formata sta objavljena dve večji pesnitvi Katice Lipovec. Prva pesem nosi naslov Zelja dekleta in je bila napisana 25. aprila 1945, druga Ljubezen do zemlje pa 23. marca 1945. Tipkopis prve pesmi hrani Muzej v Kočevju.

Če smo v prejšnjem članku napisali, da njeno pesniško delo sega še v njena rosna leta, pa njena hči meni, da začetki resnega pisanja njene mame segajo v leto 1942, ko se je ona in še nekaj vaščanov po srečnem naključju rešilo italijanske soldateske. Objava teh prvih dveh obširnih pesnitev vsekakor pomeni veliko priznanje že davno pokojni Katice Lipovec in hkrati zadoščenje potomcem. Upamo, da bomo lahko kmalu spoznali njeno izredno obširno delo, ki je trenutno še vedno v rokopisu.

A. KOŠMERL

BALONČKI ZARES Z OKTOBERFESTA

KLOŠTER - Oktobra lani je Dolenjski list pisal o Miru Pavlihi iz Kloštra pri Gradcu v Beli krajini, ki je v domačem kraju našel balončke, za katere je domneval, da jih je na priloženem listku podpisana Izabell poslala z Oktobrefesta. Po poizvedovanju je dognal, da je bila njegova domneva pravilna, saj je balončke na omenjeni prireditvi spustila v zrak devetletna deklica iz okolice Münchna. Z njo in njeno družino je Pavliha navezal prijateljske stike, še vedno pa zagovarja idejo, ki se mu je ob tem porodila, da bi tudi na metliški Vinski vigradi ljudje spuščali v zrak balončke in na ta način morda navezali tudi nova prijateljstva.

PRISPEVKI ZA OBDARITEV OTROK

V času od 6. januarja do 19. januarja so na račun Občinske zveze prijateljev mladine Novo mesto št. 52100-678-80209 za Veseli december prispevali: Zdravstveni dom 30.000 tolarjev, Ključevničarstvo Cveto Šmajdek 40.000; SKB Banka 25.000; Zarko Pepic, Brod 32, NM, 10.000; Martin Gazdova - mizarstvo, 25.000; Dolenjske lekarne, Novo mesto, 35.000; Sitotisk Auerperger, Muhaber 79, 5.000; Gostišče Vovko 5.000; Vulkanizatorstvo Mestnik 5.000; Sindikat podjetja Krka, p.o., 20.000; Kovinotehna MKI, d.o.o., 30.000; Sodnik za prekrške 15.000; Malkom, d.o.o., 50.000; Telekom Slovenije 30.000. Dolej je zbranih 9.950.682 tolarjev.

V delu in materialu so pomagali: Festival Novo mesto, Gramat Gril, Elektromehanika Brane Gregorič, Mirna; Društvo novomeških študentov in njegov študentski servis.

HVALA VSEM!

NAGRADNI VPRAŠANJI RADIA LOGATEC

LOGATEC - Notranjski radio Logatec ta teden zastavlja dvojne nagradni vprašanja: Količino je število prodajnih izdelkov v programu verige STOP 300 Tolarjev Shop? (Nagrada deset izdelkov.) - Kdo je proizvajalec ter kakšno oznako imajo Lego igrače? (Nagrada Lego - votlina z morskim psom.) Odgovore je treba do sobote, 24. januarja, poslati na naslov: Daša Košir - za NTR Logatec, Tržaška 12/b, Logatec, za oddajo "99 minut za obešanje, 81 minut za grde, umazane, zle". Nagradjenca prejšnjega tedna sta Uroš Vidmar iz Domžal in Tanja Pajnič iz Kočevja.

DOLENJSKI LIST vaša četrtkov prijatelj

MODNI KOTIČEK

Prilagodba za sneg

Pravilna oprema je nepogrešljiva tako pri smučanju kot pri deskanju na snegu in pri pohodništvu. Najpomembnejše je suho spodnje perilo, kratke in dolge majice in hlače. Specializirane prodajalne s športno opremo vam nudijo celo spodnje perilo, ki ni mokro, saj je izdelano iz posebnih vlaken, ki puščajo vlogo navzven in zadržujejo toploto navznoter. Vedno pa imejte rezervno perilo.

Vrhnja oblačila sestavljajo bombažni ali iz posebnih tkanin smučarski puliji na zadrgo in toplejši puloverji. Povrhu je obvezna zimska, nepremočljiva jakna ali vetrovka s kapuco, najboljši material je Gore-tex. Če ste med bolj "zmrznjenimi", oblecite dodatne volnene žabe in obvezno nepremočljive hlače iz podobnih materialov, kot so zgornja oblačila. Vsa vrhnja oblačila pa lahko nadomestite tudi s kakovostnimi kombinacijami. To so enodelna oblačila iz hlače in bluže z dolgimi rokavi in številnimi žepi. Zapenjajo se od pasu do vratu z gumbi ali zadrgo.

Ne pozabite na dodatke, brez katerih vam bo dogajanje na snegu neprijetno. Zaščitite roke s toplimi, nepremočljivimi rokavicami (vedno imejte še rezervne), ušesa in glavo s kapami, in oči s primernimi očali proti UV sevanju. Naj vam bo zima v užitek, še posebej v teh časih, ko narava z njo ni pretirano radodarna.

JERCA LEGAN

ZA VESELI DECEMBER

METLIKA - Od 16. decembra do 12. januarja so za Veseli december bodisi nakazali na ziro račun občinske Zveze prijateljev mladine Metlika št. 52130-678-84260, poravnali račune ali opravili storitve naslednji sponzorji: občina Metlika, Jovo Malič, Metlika; Jože Kapušin, Metlika; Center za socialno delo Metlika; Upravna enota Metlika, Dolenjska banka Novo mesto-enota Metlika; Integrat Črnomelj; Dom počitka Metlika; GTM-hotel Bela krajina, Metlika; Isa Jusufi, Metlika; Jožica Sturm, Metlika; Dolenjske lekarne Novo mesto-enota Metlika; Mercator Dolenjska, Metlika; Kmetijska zadruga Metlika; Franc Štefanič, Metlika; Branka Humljan, Metlika; dr. Anton Šuklje, Metlika in Krokra, Metlika. OZPM Metlika se vsem darovalcem najlepše zahvaljuje, saj so s pomočjo prispevkov pripravili 32 prireditve. Pri pripravi programa so sodelovali občinska zveza prijateljev mladine Metlika, društva prijateljev mladine Metlika, Gradac in Suhor, ljudska knjižnica, otroški vrtec, osnovni šoli Podzemelj in Metlika s suhorsko podružnico, srednja tekstilna šola in železniška postaja Metlika. O prireditvah so sproti obveščali Dolenjski list, Vaš kanal, Studio D, Srako in Krko. Vsem skupaj, tudi prostovoljcem, iskrena hvala in srečno novo leto!

OZPM Metlika

POJASNILO

V minuli številki Dolenjskega lista smo poročali o požaru v Novolesu. Zaradi podobnosti fotografij smo po pomoti objavili fotografijo požara izpred nekaj let, prav tako v Novolesu. Kot takrat so tudi tokrat požar pogasili Novolesovi in gasilci Dolenjske Straže.

Uredništvo

Junija srečanje z medvojnimi zavezniki

Ob 55-letnici prihoda prve zavezniške vojaške misije na osvobojeno ozemlje

Po lanskem junijskem vselovenskem partizanskem srečanju v Prečni pri Novem mestu in uspešni vsedržavni proslavi 50-letnice združite Primorske s Slovenijo sta Glavni odbor Zveze združenih borcev in udeležencev NOB Slovenije ter Zveza društev vojnih invalidov Slovenije (ZDVIŠ) v minulem decembru sprejela zasnovano o slavnostnem naznamovanju sodelovanja narodnoosvobodilnega gibanja z zavezniki. Poleg 55-letnice Kočevskega zboru odposlancev slovenskega naroda se letos pojavlja tudi 55-letnica prihoda prve zavezniške vojaške misije na osvobojeno ozemlje Slovenije, kar se je zgodilo 27. junija 1943. Takrat je prišla v Glavni štab NOV in partizanskih odredov Slovenije prva skupina zahodnih zaveznikov. Sodelovanje enot slovenske partizanske vojske se je po tem dogodku v skupnih bojih proti nacifašizmu izredno okrepilo.

Še bolj kot prej je vodstvo NOV posredovalo zaveznikom obveščevalne podatke o okupatorjevih silah ter o njegovem delovanju in namerah na slovenskem ozemlju. Usklajeno je bilo delovanje pri rušenju prometnih zvez, dostavi orožja, opreme, razstreliva in sanitetnega materiala za potrebe naše osvobodilne vojske. Reševanje zavezniških ujetnikov in sestreljenih letalcev je postalo eno izmed nepozabnih dejanj skupnih bojev za uničenje okupatorja. Iz Slovenije je odšlo z letali nekaj več kot 300 rešenih zavezniških

letalcev in 800 vojnih ujetnikov, ki so se vrnili v svoje domovine. Od septembra 1944 do maja 1945 so z zavezniškimi letali evakuirali iz Slovenije, predvsem iz Bele krajine, pribl. 2.070 ranjencev, v marcu 1945 pa so zavezniki odpeljali z letali s Krasinca pribl. 2.000 naših otrok in starcev v Dalmacijo.

Osrednja spominska prireditev teh dogodkov bo v nedeljo, 27. junija 1998, v bližini nekdanjih letališč Otok in Krasinec v občini Metlika na odprtem prostoru. Sodelovali bodo Slovenska vojska, Policija, Belokranjski muzej, kulturne skupine in druga društva iz Bele krajine, pričakujejo pa tudi obisk vojaških godb iz zavezniških držav. Prišli bodo tudi diplomatski predstavniki zavezniških držav - ZDA, Velike Britanije, Rusije, Francije, Kanade, Nove Zelandije in Hrvaške. Delegacije veteranskih organizacij in rešeni letalci bodo naši najljubši gostje, ki bodo obiskali kraje, kjer so bili med vojno rešeni pred smrtjo, ki jih je čakala v nacifašističnih in domobranskih vrstah.

Tuje delegacije bodo obiskale Kočevski Rog in tamkajšnje spominsko ploščo o sodelovanju zavezniških vojaških misij. V Podzemlju bodo odkrili ploščo ob sodelovanju zavezniške letalske misije. Spored predvideva še marsikaj, o čemer bomo poročali v prihodnjih tednih. Osrednji namen junijskega srečanja v Beli krajini je poudariti resnico o vseh medvojnih dogajanjih v NOB. Poudarjen bo zgodovinski pomen

skupnih bojev naše NOV z zavezniki, saj brez tega ne bi bilo današnje Slovenije, naše samostojne države.

Žal oblast v novi državi ne zna vedno in dovolj resno uveljaviti resnice o NOB in ugleda Slovenije, ki je reprezentativen mednarodnopravni naslednik članice velike zavezniške družbe in zmagovalke v drugi svetovni vojni. Junjsko srečanje z nekdanjimi zavezniki bo obudilo ter okrepilo spomin na to enkratno sodelovanje z zavezniki, ki je in ostaja naš zgodovinski ponos.

T. GOŠNIK

Jože Šinkovec

V soboto, 3. januarja, smo se na trebanjskem pokopališču v velikem številu še zadnjič poslovili od pokojnega Jožeta Šinkovca. Luč sveta je ugledal pred 73 leti v vasi Dole pri Škocjanu. Kot nezakonski sin je živel v reji pri stricu in preživljal težko mladost. Izučil se je za mizarja. Med vojno je bil ujet kot partizan in interniran v avstrijskem taborišču. Po vojni je delal kot policaj v Trbovljah, v Piranu pa, kjer se je poročil, je dobil delo kot tehnični risar v ladjedelnici; v Kopru je bil zaposlen v tovarni Tomos, leta 1982 pa se je upokojil in dobil stanovanje v Trebnjem. Rad je opravljal vrtnarska dela, raztegnil harmoniko, hodil na upokojenska srečanja in izlete, s petjem ga je spremljala žena, vendar mu je pred petimi leti umrla. Zadnjih nekaj let je zanj lepo skrbel gospodinja Angelca. Njegov ustvarjalni delež pri naših društvenih dosežkih ostaja neizbrisen, čeprav ga je v svoji skromnosti potiskal v ozadje. Ostal nam bo v lepem spominu.

M. B.-J.

R. M.

Tonček slavil z bršljanom

Ob 90. rojstnem dnevu Plutovega Tončka bo njegova družina pripravila dobrodelni koncert

Plutov Tonček z Mladice in bršljanov list

SEMIČ - Težko bi med Belokranjci našli koga, ki ne pozna Antona Pluta z Mladice pri Semiču, sicer bolj znanega pod ljubkovalnim imenom Plutov Tonček, ki je skupaj z nepogrešljivim bršljanovim listom legenda in prepoznavni simbol semiške občine. A ne le po igranju na nenačuden instrument, Tonček je v svojem bogatem življenju postal znan daleč naokoli tudi kot odlični pevec in amaterski igralec.

Kot fantič si je na paši krajšal čas s piskanjem na bršljanov list, sčasoma pa je postal v tem pravi mojster. Po vojni je začel javno nastopati skupaj s semiško folklorno skupino. Zanimivo je, da je bila glasba njegov vsakodnevni spremljevalec, kljub temu da je v rani mladosti po preboleli škrlatinki izgubil dobršen del sluha. Sicer pa se pri Plutovih ljubezen do glasbe in posluš prenašata iz roda v rod. Tončkova babica je čudovito pela, njegov stric je bil odlični muzikant, z muziko pa sta se začela zgodaj ukvarjati tudi njegova sinova Slavko in Tone ter vnuka Dušan in Andrejka. Zato bo tudi dobrodelni koncert, ki ga ob Tončkovem 90. rojstnem dnevu v soboto, 24. januarja, na predvečer jubileja, pripravlja družina Plut, izvenel predvsem v pesmi.

Prireditelji so koncertu, ki bo v semiškem kulturnem domu ob 15. in 18. uri, dali naslov "Hvala vam, ljudje v belem". Z njo se želijo na simboličen način zahvaliti vsem zdravstvenim delavcem, ki so pomagali Tončku, da kljub častitljivim letom še vedno nastopa z

• Nisem pričakoval toliko sovraštva in hudobije od politikov, ki imajo sicer polna usta strpnosti in spoštovanja človekovih pravic. (Pucko)

JOŽEFA TOMŠIČ OKTOBRA STO LET

Učila sta jo Medved in Finžgar

Jožefa Tomšič s Ponikev v Dobrepolju bo 24. oktobra dopolnila 100 let. Rodila se je v družini Kramarjevih v Turjaku, kjer je hodila tudi v šolo, grajskim pa je hodila pomagat prati in pri delu na marofu. V posebno lepem spominu ima duhovnika, učitelja in pesnika Antona Medveda, ki jo je učil verouk in petje. V nasprotju z drugimi, ki trdijo, da je Anton Medved rad pregloboko pogledal v kozarec, pravi Jožefa: "Ob večerih je res rad zahajal v gostilno k Prajerju, kjer se je najpogosteje pogovarjal z učiteljem in mojim očetom. Pijanec pa ni bil! Le v družbi je bil strašno rad. To pa je razumljivo, saj je stanoval sam v stolpu v gradu, v tistem desno od vhoda v grad in nasproti kapele.

Anton Medved je bil suh in droban, a zelo dober človek. Ko je umrl, me je nato učil verouk in petje pisatelj Fran Saleški Finžgar, ki je prihajal na Turjak iz Želimelja, kjer je imel svojo farno. Finžgar je bil strožji duhovnik in tudi večji. Že njegova velika postava je vplivala na nas, da smo bili pri pouku in pevskih vajah bolj mirni in nismo nagajali."

Jožefa se iz otroških dni spominja, kako so hodila grajska dekleta z vaškimi otroci tudi na pevске vaje in so pele na koro z njimi. Grajskim je hodila Jožefa pomagat na marof in tudi perilo jim je prala. O grajskih ječah mati ne ve nič, le po vojni je brala, da so zaporni

kom po vrvi spuščali v ječo hrano in če hrana ni bila pojedena, so vedeli, da je zapornik umrl.

O zadnjih Turjačanih pravi, da jih je bilo šest ali sedem, spomni pa se imen otrok. Bolj ko se je bližala druga svetovna vojna, bolj so bili grofje enakopravni s kmeti in tudi vedno bolj revni, se spominja mati Jožefa. Grajske gospodične so se družile s kmečkimi dekletimi in modrovale: "Lahko je vam, kmečkimi puncam, ki znate vse delati in si tudi lahko same izbirate može. Me pa ne znamo ničesar in še moze nam drugi izbirajo."

JOŽEFA TOMŠIČ, se je pred skoraj sto leti rodila v družini Kramar v Turjaku, danes pa živi v Ponikvah v Dobrepolju pri hčeri Tončki Perhaj in zetu.

Razpotje mladosti

I. Ob uri val preplavi pot do šole. Torbe polne knjig. Prihajajo od vsepovsod po rodu usojenih razlik. Na pot gre množica usod: bolj zelen je, bolj vleče čik, ne manjka onemu dobroto, že zdaj mu uide kakšen hik. Do kod bo kdo prišel, do kod? Na pot gre rod v svet razlik.

II. Na pot v svet pač krene vsak... Bolje kakor šolska znanja že obvladuješ cestni znak. Rezultat napredovanja: prevrnjen znak, okrog smetnjak. Da bo lažja pot do "znanja", povej, kje hočeš svoj smetnjak? Butaj, kar zdrži lobanja, da butec bo (p)stol bedak. Saj pot v svet si zbira vsak...

III. Vso to množico mladosti z razigrano domišljijo, vso zagnano za novosti, z neizmerno energijo, bo vkalupil svet norosti, ki odrasli ga živijo. Žal, izbire ni kaj dosti: čas upil bo fantazijo, mirno boš prevzel dolžnosti, ki jih milostno delijo. JANEZ JEŠTOVSKI, jan. 1998

ENIGMA, KI TO NI!

V zadnjem času se je na trgu pojavilo novo podjetje za varovanje-Enigma, ki se lažno predstavlja kot naslednik podjetja Enigma, ki se je pred letom dni pripojilo v G7, družbo za varovanje. Očitno skuša vodstvo nove Enigme zlorabiti sloves kvalitativnih storitev prejšnje Enigme. Novo podjetje si namreč z zavajajočimi dopisi poskuša pridobiti stranke G7. Tako ponujanje na trgu varnostnih storitev je vsekakor nedopustno, saj "nova Enigma" ne izpolnjuje niti najosnovnejših zakonskih pogojev za svoje delo. Tudi v evidenci Zbornice RS za zasebno varovanje ni sledi o njihovem članstvu, kaj šele o zakonsko potrebni licenci za varovanje.

G7, družba za varovanje, Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

Trzin

VARČEVANJE Z ENERGIJO

Ne ogrevajmo za sibirsko zimo!

Ali Slovenci kaj varčujemo z energijo? Prva stvar, ki nas sili k temu, so seveda cene, ki jih moramo plačati za potratno porabo elektrike, kurilnega olja, bencina, plina in podobno. Glede na to, da bodo cene vsak čas povsem evropske, naši prihodki pa to še zdaleč niso, bomo verjetno začeli razmišljati tudi o varčevanju. Nacionalni interes bo ostal nekje zadaj, še posebej ob informacijah o potratni porabi energije v nekaterih industrijskih gigantih. Kljub temu naj bi nas o nujnosti varčevanja prepričala posebni nacionalni projekt in mreža energetskih svetovalnih pisarn po vsej Sloveniji. Kakorkoli že, če želite zvedeti več o tem, kako bi prihranili kaj energije in s tem denarja v vašem domu, se obrnite na najbližjo svetovalno pisarno. Za prvo silo smo vam nekaj nasvetov Agencije RS za učinkovito rabo energije pripravili tudi mi.

Kdor gradi, načrtuje prostore tako in drugače, vendar bi vsak od nas moral misliti tudi na to, kako bo privarčeval pri energiji. Razporeditev prostorov naj bo zato takšna, da bodo bivalni prostori, kjer potrebujemo višje temperature, obrnjeni k soncu in po možnosti v zgornjem nadstropju. Na severu in spodaj naj bodo pomožni prostori. Spalnica naj bo obrnjena proti vzhodu zaradi jutranjega sonca in kuhinja proti zahodu za popoldansko ogrevanje s soncem skozi okna. Velika okna je dobro namestiti na južni strani zgradbe, manjša pa na vzhodni in zahodni. Najbolje je, če se oknom na severni strani popolnoma izognemo.

Toplotna izolacija hiše pomeni zaščito lupine zgradbe: podstrešja ali strehe, zunanjih sten, oken, vrat in stropa nad kletjo, lahko bi rekli tudi vseh sten, tal in stropov, ki mejijo na katerikoli neogrevan prostor, garažo ali shrambo. Če hišo ali stanovanje že imate, pa ta na zunanji strani fasade nima izolacije, je priporočljivo in varč-

no namestiti toplotno izolacijo z refleksijsko folijo za radiatorji oziroma drugimi grelnimi telesi. Enostaven in hiter način prihranka energije nam omogoča tudi izolacija podstrešja. Poznavalci so izračunali, da se nam 100 milimetrov debela plast izolacije v povprečju izplača že v treh letih!

Stran s starimi kotli!

Če hočemo varčevati z energijo, tudi ni vseeno, kakšen sistem ogrevanja imamo. Agencija RS za učinkovito rabo energije svetuje,

- Po ugotovitvah Centra za energetsko učinkovitost pri Inštitutu Jožefa Stefana bi Slovenija z ustreznimi ukrepi in naložbami lahko za 20 odstotkov zmanjšala porabo energije v industriji in celo za 29 odstotkov v javnem sektorju in v gospodinjstvih. V industriji bi že samo s skrbnim ravnanjem (izklapljanje razsvetljave, strojev, preprečevanje puščanja pare ipd.) zmanjšali porabo za 10 odstotkov. Industrijska podjetja na leto porabijo za energijo 350 milijonov ekujev, če pa bi hotela zmanjšati porabo za omenjenih 20 odstotkov, bi morala investirati okrog 200 milijonov ekujev. Po mnenju strokovnjakov bi se jim naložbe povrnilo povprečno v petih letih.

da zgradimo sistem, ki bo zadoščalo za milejšje klimatske razmere. Tistih nekaj dni v ogrevalni sezoni, ko pritisne ostrejša zima, vključimo posamezne peči, s katerimi dodatno ogrejemo prostore. Tako pomoč nam v najhujši zimi lahko nudijo lončene peči ali kamini pa tudi štedilniki na trda goriva in drugo. Vse to lahko posebej s pridom uporabimo tudi v prehodnem obdobju, ko dnevne temperature še ne zahtevajo celodnevne ogrevanja vseh prostorov. Če je kotel za ogrevanje že precej izrabljen, če ima slab izkoristek ali je predimenzioniran, se je treba odločiti za zamenjavo s sodobnim. In še nekaj: ko grelna

telesa že imamo, moramo paziti, da jih ne zastiramo. Še posebej je slabo, če ogrevala (npr. radiatorje) zastremo na spodnji ali zgornji strani pa tudi, če prednje postavimo pohištvo, ki onemogoča razširjanje toplote.

Tudi potem, ko se že namestimo v opremljeno stanovanje in od peči toplo veje, lahko privarčujemo precej energije. Namesto da močno kurimo in se sprehajamo v poletnih oblačilih, se raje toplo oblečimo, temperaturo v stanovanju pa znižajmo za kakšno stopinjo. To ni samo varčno, ampak tudi zdravo. Strokovnjaki opozarjajo, da porabimo tudi do 6 odstotkov manj energije za ogrevanje že, če temperaturo v stanovanju znižamo samo za 1 stopinjo.

Za naše ugodje in za varčevanje z energijo je zelo pomembno, da imamo v različnih prostorih različne temperature. Če dnevno sobo segrevamo do 20 stopinj, so spalnice lahko hladnejše, okoli 18 stopinj. Energijo privarčujemo tudi pri prezračevanju. Tega se lotimo kakih trikrat na dan, ko v vsakem prostoru zapremo ventil na radiatorju in za nekaj minut na stečaj odpremo okno. Nikakor ne smemo zanemariti tudi nočne zaščite na oknih, od zaves do polken in zunanjih rolet.

Z energijo lahko varčujemo tudi pri gospodinskih opravilih in sploh pri dejavnosti družine doma. Začnemo lahko tako, da izključimo televizor, radio ali druge naprave, če jih ne uporabljamo. Z nekaj spremembami v življenjskih navadah lahko začnemo med pomivanjem posode, umivanjem ali čiščenjem zapirati vodo, morda za spremembo začnemo pripravljati sendvič pri zaprtem hladilniku ali kaj podobnega. Tudi perilo peremo v pralnem stroju šele takrat, ko ga je dovolj za poln stroj, sicer pa izberemo program za manjše količine perila ali kaj podrgnemo kar na roko.

Tudi vi radi odpirate pokrovice in vrata pečice, ko kuhate ali pečete? Tudi s tem zapravljate energijo, ki jo potem seveda drago plačate. Vrat pečice ni treba odpirati po nepotrebnem, ker s tem znižujete temperaturo v pečici in povečujete porabo energije. Prav tako ne bodimo preveč nestrpni pri kuhanju in ne dvigujmo kar naprej pokrovk. Kuhajmo pa obvezno v pokriti posodi s pokrovi, ki dobro tesnijo, in v čim manjši količini vode. Odločimo se za kuhhalno posodo, ki ima ravno dno in se ujema s kuhhalno ploščo ali poljem. Uporabljajmo tudi lonec na pritisk, predvsem za jedi, ki se dolgo kuhajo. Potem, ko spravljamo jedi v hladilnik ali zamrzovalno skrinjo, jih ne pozabimo prej ohladiti. Pozimi to lahko opravimo na hitro na okenski polici ali na balkonu.

Kaj je lepšega od namakanja v polni kadi vroče vode! Privoščite si ga od časa do časa, običajno pa raje uporabljajte prho, saj so natančni svetovalci za varčevanje z energijo izračunali, da v polno kad steče trikrat toliko vode, kot je porabimo pri petminutnem prhanju. Prenekateri liter hladne, še posebej pa dragocene tople vode bomo prihranili, če bomo redno vzdrževali vodovodne naprave in napeljave.

Ker tudi energija v avtomobilu oziroma bencin zanjo ni niti približno poceni, se ne obotavljajmo ugasniti motor avtomobila, ko čakamo pred spuščeni zapornicami, v prometnih zastojih ali pri kakšnem drugem daljšem čakanju. Izredno visoko porabo goriva v avtomobilu imamo lahko zaradi pretirane obtežitve, nepotrebnega prtljavnika na strehi ali prenzikega tlaka v pnevmatikah. Včasih že malenkostna pozornost prinese prihranke, na primer, če odstranimo polno rezervno posodo z gorivom iz avta ali nepotrebna ogledala na zunanji strani vozila.

BREDA DUŠIČ GORNIK

BREGARJEVA DRUŽINA - Oče Tomaž in mama Ana sta ponosna na svoja dekleta Kati, Tino, Nado, Nežo in Živo, saj so pridne v šoli, pa tudi pri delu na kmetiji so nepogrešljive. (Foto: L. M.)

BREGARJEVI PREJELI PRIZNANJE

Družina s petimi hčerami pridelala najboljše mleko

Ljubljanske mlekarne in Mercator Kmetijska zadruga Stična (M KZ) sta tudi za leto 1997 razglasila najuspešnejšo kmetijo z mlečno proizvodnjo v ivanški občini. Priznanje je prejela družina Bregar z Bojanjega Vrha. Na veliki kmetiji - od občinskega središča je oddaljena dva kilometra - se trudi zanimiva družina: oče Tomaž, mama Ana in njunih pet hčera: Katarina, Celestina, Nada, Neža in Živa.

Bregarjeva domačija na Bojanjem Vrhu je kot kraljestvo na Betajnovi. Skoraj deset najrazličnejših novih ali obnovljenih poslopij na kupu, vsa njihova, blizu nikogar, razen gozda, travnikov in njiv. Mir, ki ga zmoli le lajanje psov.

Na zvonjenje pri vratih se oglasi najmlajša hčerka Živa, ki je bila očitno preveč živahna pri rolanju, saj ima na roki mavec, oče Tomaž pa v veliki kmečki kuhinji pridno prebira staro Ognjišče. "Ne vem, če je zdaj pozimi bolj čas za kaj takega. Prelepo vreme človeka kar naprej sili h kakšnim opravilom. Pozimi je, če verjamete ali ne, največ dela s preoblačenjem. Ko je vroče, vržeš nase majico in hlače, pa si za ves dan v redu, zdaj se pa kar naprej nekaj oblačimo, a ni res?" se nasmeje gospodar in že izda svoj smisel za humor. Priznanja za kvaliteto mleko, ki ni prvo, saj je leta 1990 od M KZ Stična prejel lep kravji zvonec za uspešno dolgoletno sodelovanje v proizvodnji hrane, je vesel, čeprav takoj pove, da po količini pridelanega mleka niso med prvimi. "Imamo le okrog dvesto krav - sivih, ena je črnobela - in na dan oddajamo po dvesto litrov. Imamo svoj bazen in mlekar prihaja k nam vsako leto. Mleko vozijo v stiško mlekarno in v Ljubljanske mlekarne."

"Najtežje je jutranje vstajanje ob 5. uri, še posebej zdaj, ko je še prava tema," je povedala gospodinja Ana, ko je s svojimi še štirimi hčerami prihitela z obiska nedeljske maše in je hiša dobesedno zažvela. Punce so se posedle za mizo in prav rade sodelovale v pogovoru. "Mleko se mora ohladiti na štiri do šest stopinj, sicer ga ne vzamejo. Nasploh so se merila za odkup v zadnjih letih zelo poostrihla. Včasih so merili le tolišče, zdaj pa na primer vsako jutro vzamejo vzorec za vodo in vsebnost antibiotikov. No, naša živina je bila lani neverjetno zdrava, nobenega mastitisa ni bilo. Bog ve, kako bo letos," je pripovedovala Ana in vmes že pripovedovala o svoji kmetiji.

Ob ogledu domačije, ki jo poleg nove hiše tvorijo še hlev, kleti, svinjaki, garaže, silosi, kozolec in druge stavbe za shranjevanje strojev, Tomaž in Ana razmišljata o težkem kmečkem kruhu, čeprav je danes brez dvoma lažje kot včasih. "Ampak brez dela še vedno ni nič. Vse, kar kmet pridelava, se ne da prodati ali je prepoceni. Mleko so sicer nekaj podražili, toda kaj se bo pa to poznalo, če se podražijo tudi vse tisto, kar moramo kupiti! In dohodek od kmetije je treba vlagati nazaj: v gnojila, škropiva, stroje, sicer ni nič. Dandanes se mora kmet spoznati na vse, če hoče, da dobro gospodariti," je povedal Tomaž in pohvalil pomoč M KZ Stična ter njene direktorice Milene Vrhovec.

LIDIJA MURN

ZVONKA IZ PAPUE NOVE GVINEJE

Z misijonom v deželi kodrastih las

Danes 24-letna Zvonka Kopina iz Velike vasi pri Krškem je pred štirimi leti kot laična misijonarka zapustila domovino. Z Dunaja je v 24 urah preko Singapurja prispela v Oceanijo, v Papui na Novi Gvineji, oddolena, da bo tamkajšnji mladini prenesla to, kar se je naučila v svojem življenju. A odkrila je, da je od njih še več prejela, kot jim je dala, saj je z njihovo pomočjo odkrila tudi druge plati življenja.

Zvonka je povsem običajno dekle. Končala je srednjo gostinjsko šolo v Novem mestu, nato pa eno leto delala v kuhinji krškega podjetja. V Misijonskih obzorjih je spoznavala misijonarje, kasneje pa se je pridružila misijonarskemu krožku v Ljubljani in se enkrat mesečno udeleževala srečanj. Navezala je stike tudi z 78-letnim salezijancem Jožetom Kramarjem, ki že 17 let živi v Papui na Novi Gvineji.

V dveh letih, kolikor časa traja duhovna priprava za misijonsko pot laikov (po svetu je približno 10 slovenskih misijonarjev laikov, skupaj z duhovniki in redovniki pa jih je okoli 120), se je srečevala z duhovnimi voditelji, z misijonarji, opravila dodatni tečaj angleščine, ki je v Papui tudi uradni jezik, in podobno. "Časa za odločitve je bilo dovolj, da sem ugotovila, ali bo to avantura ali kaj več. Vedela sem, čemu se bom morala odpovedati, tam na primer ni bilo pitne vode ne elektrike. S tamkajšnjim življenjem so nas seznanili že na pripravah. Name je vplivalo tudi mnenje prijateljev in domačih, ki niso bili ravno navdušeni nad mojih odhodom. Tako je bila odločitev še bolj premišljena. Spoznala sem, da gre za božji klic," je dejala Zvonka, ki se je vrnila iz vročih krajev pred mesecem dni. Sicer pa se je v štirih letih v domačo deželo za dva meseca

vrnila pred letom dni.

Prvo leto je bila na otoku Nova Britanija, kjer je bilo življenje sicer bolj urejeno, kljub temu da so tiste kraje iz dneva v dan stresali potresi, ob izbruhu vulkana pa so šolo, v kateri je bila zaposlena, zaprli in vanjo naselili 300 beguncev. Zvonka je takrat delala v šolski kliniki, v kateri ni bilo prevega sanitetnega materiala ne zdravil, in pomagali so si, kakor so se znašli. Dva paketa pomoči za ranjene je dobila tudi od domačih. Zadnja tri leta je bila v salezijanski srednji šoli Aramiri v provinci Gulf, ki je najrevnejša provinca v državi.

Salezijanska srednja šola Aramiri stoji ob odprtem morju, ki sega vse do Avstralije, na drugi strani pa jo obdaja džungla. Ob šoli je tudi internat, kajti učenci gredo domov le med počitnicami. Sicer pa je šolsko naselje od najbližjih vasi 20 minut peš, nekateri imajo do doma celo dva ali tri dni pešačenja. Cest na otoku, ki še vedno niti ni povsem raziskan, namreč ni veliko, tako da je mogoče največ poti opraviti z vzdržljivim tovornjakom ali še bolje z letalom.

"V naši šoli je bilo na začetku, ko je bila ustanovljena, celo do 600 učencev, a število je vodstvo šole zadnja leta zmanjševalo, kajti vedelo se je, da bodo šolo zaprli. Lani so pouk zaključili še zadnji razredi, danes pa je v tistih prostorih pastoralni center. Primanjkuje namreč salezijancev, ki bi učili, hkrati pa morje odžira obalo, tako da so bile nekatere stavbe že močno ogrožene," pripoveduje Zvonka. Zanimanje za privatne šole (šolnina v tej je 600 dolarjev letno, veliko učencev pa je niti ne plača), kot je bila ta, je v Papui precejšnje, saj je znano, da so državne šole nekakovostne. Tako

Zvonka Kopina

se zgodi, da učenec, ko konča državno šolo, ne zna angleščine. "V državi namreč govorijo čez 700 jezikov, skoraj vsaka vas ima svojo govornico," pripoveduje Zvonka, ki je navdušena nad preprostostjo tamkajšnjega življenja, nad toplimi medčloveškimi odnosi, kjer ti človek za nasmeh vedno vrne prijazen pogled. "Ljudje imajo čas zate, za pogovor in pravi šok je bil zame, ko sem se vrnila domov, kjer in se vsem nekako mudi."

Zvonka je v srednji šoli učila tropsko kmetijstvo in gospodinstvo. Učni program je morala sestaviti sama iz kupa knjig, kajti učbenikov nimajo. Izbrala je pač tisto, kar je bilo za takmajšnje mladino koristnega in uporabnega. Gospodinstvo je bilo namenjeno večinoma dekletom, vključevalo pa je osnove higijene, priprave na zakon in materinstvo ter kuharstvo v teoriji in praksi in šiviljstvo. Hkrati se je iz hotelirstva in angleščine izobraževala tudi sama.

Zvonka je v štirih letih spozna-

la tudi pomen pitne vode, saj so za liter vode morali plačevati po dva dolarja. Sicer pa je tudi zaradi vode umrljivost med tamkajšnjimi prebivalci velika. Številne bolezni, tudi aids, močno redčijo prebivalstvo, a ljudje vzrok za bolezni iščejo v vračih in čarovnjah. Higiena je slaba, zaradi meduz in morskih psov tudi morje ni najboljši kraj za umivanje, elektriko pa dobivajo s pomočjo generatorja. Pokrajino, ki je zaradi velike vlažnosti in visokih temperatur skozi vse leto v zelenem, pogosto ogrožajo požari. A kljub vsemu tudi v to deželo, predvsem v mesta, prihajajo značilnosti razvitih: kriminalna je veliko, tudi drog in alkohola.

Štiri leta bivanja daleč od doma v krajih, ki se zaradi drugačnosti človeku za vedno vtisnejo v spomin, so bila dovolj, da je Zvonka spoznala, kaj želi delati: veseli jo delo z ljudmi, še vedno pa ni odločena, ali se bo spet vrnila v deželo, kjer je stala nešteto prijateljskih vezi, kjer je pustila del mladostne zagnanosti in kjer je uredila svojo veliko željo: pomagati sočloveku.

TANJA GAZVODA

MED PRIJATELJI - Zvonka med prijatelji v Papui na Novi Gvineji.

Prgišče misli

Ljudje najbolj cenijo ljudi, ki najbolj pripovedujejo o tem, kako drug pred drugim izgubljajo čast.

INGRID PUGANIGG

Človek, ki hoče ostati zvest idejam, zaradi katerih je stopil v politiko, pravzaprav ne bi smel v politiko.

MILOŠ MIKELN

Biti hudoben, grešen, nečist, v tem lahko leži prav takšna veličina kot ostati mil in nedolžen.

LOJZE KOVAČIČ

Lelica, Marko in Nešo Lativović

V MLINIHI BIROKRACIJE

Trnova pot do državljanstva

Na območju Upravne enote Črnomelj, ki obsega črnomeljsko in semiško občino, je še okrog 70 ljudi, ki imajo nerešene vloge za pridobitev slovenskega državljanstva. Pri nekaterih se postopki vlečejo že nekaj let, nekaj primerov pa je celo takšnih, da ljudje nimajo več nikakršnih veljavnihih dokumentov in torej po dokumentaciji sploh ne obstajajo.

Med tistimi, ki bi o pridobivanju slovenskega državljanstva lahko napisali debelo knjigo, je Nešo Lativović iz Semiča. Kot 25-leten fant je leta 1970 prišel v Slovenijo iz srbskega Aleksinca in se najprej zaposlil v gradbenem podjetju GOP na Mirni, pozneje pa v novomeškem Novogradu, kjer je delal kot strojnik. Leta 1979 je začel z gradbeno obrtjo, naslednje leto pa je iz okolice Aleksinca prišla v Slovenijo še njegova žena Lelica. "Ko se je Slovenija osamosvojila, so žena in otroci zaprosili za slovensko državljanstvo in ga tudi dobili, čeprav žena takrat sploh ni bila zaposlena. Sam za državljanstvo v začetku nisem mogel zaprositi, ker sem bil v Sloveniji prijavljen le začasno, saj sem si v Srbiji zgradil novo hišo. Ko pa sem lahko v Sloveniji zaprosil za državljanstvo, so mi dali zagotovilo, da ga bom dobil, če bom v dveh letih prinesel iz ZRJ izpis iz državljanstva," pripoveduje Lativović o kalvariji, ki se je takrat šele začela.

Ko je šla Lelica pred približno dvema letoma ob smrti svojega očeta v Srbijo, je želela podaljšati tudi možev potni list. Rekli so ji, da mora priti mož osebno, a ko se je vrnila v Slovenijo, je veljavnost potne listine že potekla. Ker nikakor ni mogel dobiti novega potnega lista, da bi lahko odšel v Srbijo po izpis iz državljanstva, se je obrnil po pomoč na jugoslovansko ambasado v Trstu. S pomočjo agencije Jatras, ki ureja osebne dokumente, je le dobil iz Srbije potrdilo o državljanstvu, vendar se je glasilo na priimek Ibric in ne Lativović. "Dokler me niso poklicali v vojsko, sem se namreč pisal Ibric. Takrat so mi spremenili priimek in rekli, da se zaradi tega ne morem pritožiti. Na ambasadi v Trstu so mi svetovali, da moram najprej urediti nespornost glede priimka, šele potem mi lahko urejajo dokumente. Zopet sem se po pomoč obrnil na Jatras in šele potem, ko so dokumenti za pridobitev potnega lista stali na jugoslovanski ambasadi že pol leta, so mi povedali, da tisti, ki sem jih dobil v Sloveniji, niso veljavni, ker ZRJ in Slovenija nimata diplomatskih odnosov," pripoveduje Nešo.

Potem je na Upravni enoti v Črnomlju le dobil potni list za tujce in upal je, da ima prosto pot v svojo nekdanjo domovino. A kako se je zmotil! Na mejnem prehodu v Dolgi vasi

ga Madžari niso pustili v državo, češ da nima tranzitnega vizuma. Pozneje je zvedel, da ga ne more dobiti, ker je veljavnost njegovega začasnega potnega lista manj kot pol leta. Tako sploh ni odšel v Srbijo, ob mojem obisku pri Lativovićevih sredi januarja pa mi je Nešo zatrdil, da mu bo prav tisti dan prijatelj iz ZRJ prinesel potni list, ki ga je, čeprav osebno ni mogel tja, s pomočjo znancev le uspelo dobiti. Tako bo, vsaj upa, končno lahko šel v Srbijo po izpis iz državljanstva, čeprav dvomi, da mu ga bo uspelo prinesiti do letošnjega 28. januarja, ko so mu v Sloveniji dali zadnji rok. Slišal je namreč, da bo moral, ko bo v ZRJ vložil prošnjo, na izpis čakati najmanj pol leta. "V Sloveniji so bili zelo uvideni in tudi zaradi te čakalne dobe so mi najbrž postavili dvoletni rok. Toda nihče, še najmanj pa sam, si nisem mogel misliti, da bom imel toliko težav. Bojim se, da bo po 28. januarja še težje dobiti slovensko državljanstvo, priznam pa, da si ga iz vsega srca želim. Nikoli nisem imel resnega namena, da bi se vrnil v Srbijo, kajti če bi mi bilo tam dobro, ne bi prišel v Slovenijo. In tudi hiše v Semiču ne bi začel graditi," pripoveduje Nešo v hiši, v katero so se - čeprav še ni dokončana - vselili predlani, potem ko so leta in leta preživeli v podnajemniških stanovanjih. A Nešo želi biti enakopraven ostalim slovenskim državljanom tako pri pravicah kot pri dolžnostih tudi zato, da bi lahko končno zopet registriral obrt, s katero je zaključil leta 1991. "Ne potrebujem nikakršnih ugodnosti, saj jih tudi prej nisem iskal. Vem pa, da bi imela Slovenija več od mene, če bi bil njen državljan, kot ima sedaj. Rad delam in mi ni težko ne delo dobiti ne opraviti. Toda gre za delo na črno, ki ga sam sicer ne odobravam. In če bi bil državljan Slovenije, bi lahko odprl obrt ter zaposlil ljudi, državi pa plačal davke," razmišlja Lativović.

V družini je že začelo ključati, kaj bo, če ne bo postal slovenski državljan. Da bi vsi skupaj odšli v Srbijo? Dobro vedo, da sinova, 17-letni Marijan, ki obiskuje 3. letnik gostinske šole v Novem mestu, in 13-letni šestošolec Marko, ki v Srbiji nikoli nista živela, tja zagotovo ne bi hotela. In kaj če očeta izženejo iz Slovenije, kar se po njegovem kaj lahko zgodi, če se bo postopek za pridobitev državljanstva vlekel še nekaj časa? Niti pomisliti si ne upajo, kaj bi bilo, če bi morala zaradi tega družina razpasti. A ob vseh prijetljajih v zadnjih letih, ko je vsem skupaj marsikdaj že popuščalo potrpljenje in ko so izgubili toliko življenjske moči, je razumljivo, da jih večkrat spreletavajo tudi takšne črne misli. "Ko bi bil ta trud vsaj nekoliko poplačan! A še vedno sem na začetku..." skrušeno pravi Lativović.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

IZDELKI IZ STAREGA MLINA

Rangusov mlin se ni nikoli ustavil

Včasih je bilo pri nas ob potokih in rekah zelo veliko mlinov. S pomočjo vode, ki je poganjala mlinske kamne, so mleli tudi po vojni, v 60. letih, z uveljavljanjem modernih valjčnih mlinov, pa so mnogi stari mlini za vedno utihnili. Ob potoku Kobila je bilo včasih 18 mlinov, danes sta le še dva. Eden je pri Rangusovih v Dolenjem Vrhpolju, kjer pravijo, da je njihov okrog 200 let stari mlin ves čas mlel, ustavila ga ni niti vojna.

V zgodovinskih zapisih piše, da so vodo za pogon mlinskih kamnov začeli izkoriščati že Rimljani. Najpogostejši so bili mlini z enim ali dvema paroma kamnov in brez stop, v večjih mlinih, ki so mleli z več kot dvema paroma kamnov in so imeli tudi stope za predelavo prosa v pšeno in ječmena v ješprenj, je lastnik oz. mlinar mlel tudi drugo z odplačilom za merico. Stalna cena za opravljeno mlinarsko delo pa je bila določena šele v času Marije Terezije, in sicer na eno šestnajstino pripeljane zmlatega žita. Kasneje je ta merica znašala navadno eno desetino. Mlinarji so moko, ki so jo zaslužili z merico, tudi prodajali.

Današnji časi stari mlinom niso naklonjeni, zato so že skoraj vsi nekdanji mogočni mlini, ki so krasili krajino, propadli. V trgovinah so police polne industrijske mlete moko najrazličnejših vrst. Predvsem starejše gospodinje pa dobro vedo, da se ta moka ne more primerjati s tisto, ki so jo zmleli stari mlinski kamni. Dobro ajdove ali koruzne žgance lahko gospodinja pripravi le, če ima dobro moko. In pri Rangusovih v Dolenjem Vrhpolju jo imejo, mnoge gospodinje, ki so kupile njihovo moko, jih zadovoljne pokličejo in pohvalijo.

Tone Rangus mlajši je mlin prevzel od očeta Toneta pred osmimi leti, že šest let pa ima registrirano tudi podjetje Rangus Mlinarstvo in trgovina. Potem ko je Tone s propadom Iskre Hipot zgubil zaposlitev, se je odločil, da bo delal doma in nadaljeval z mlinarsko tradicijo. Zato danes pri njih voda še vedno poganja mlinsko kolo in mlinska kamna meljeta moko. Poleg starega mlina pa je Tone zgradil nov valjčni mlin za mletje pšenice, vendar še ni povsem dokončan, računa pa, da bo z njim začel mleti še letos.

Pri Rangusovih je mlin mlel vedno, tudi takrat, ko so bili hudi

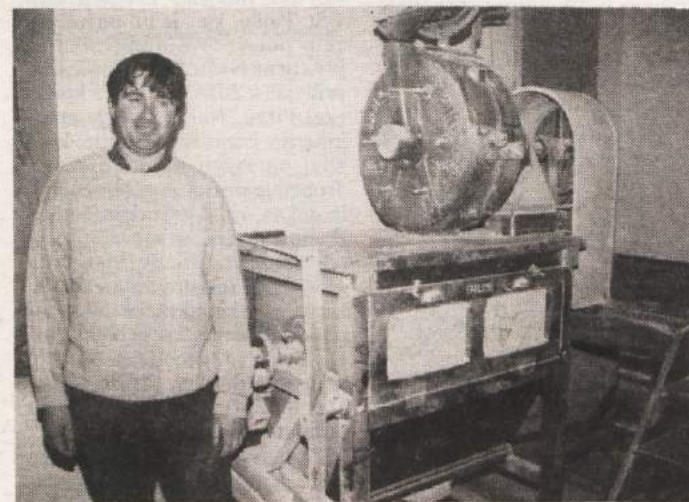
časi, ko je osem otrok že v rani mladosti izgubilo očeta in ko je bila vojna. Mlin je kupil Tonetov dedek v začetku stoletja, predtem pa je mlin prehajal iz rok v roke. Tonetov oče, ki ga je tudi naučil vsega v zvezi z mlinom in mletjem, in mu še vedno rad pomaga, je začel mleti s trinajstimi leti. Njegova mati je ostala brez moža v začetku tridesetih let, potlej je morala sama skrbeti za vseh osem otrok, ki so bili tedaj stari od 6 mesecev do 15 let, in za mlin. Naprej je mlela ona, pri tem pa so ji pomagali otroci. Sledila je druga svetovna vojna. "Kar štirje moji bratje so odšli v partizane, štirje mlajši otroci pa smo ostali z mamo in spominjam se, da sem takrat pri 13 letih začel mleti žito," pove Tonetov oče Tone, kateremu je mama kasneje zaupala mlin.

"Na Kobili je bilo včasih 18 mlinov, naš je bil četrti. Danes sta le še dva, naš in Jereletov, vsi drugi so se že davno podrli," pove oče Tone. Največ jih je propadlo v 60. letih, ko je prišel valjčni mlin. Pri Rangusovih sta oče in sin pred leti

sama obnovila in tudi malo posodobila stari mlin, še vedno pa meljejo po starem. Naredila sta novo kolo, vreteno, skratka za-

OČE TONE - Svojemu sinu Tonetu je mlin zaupal že pred osmimi leti in mu pomagal, da sta ga skupaj obnovila.

V STAREM MLINU - Tone Rangus mlajši ima trenutno na trgu pet izdelkov iz starega mlina, ko bo dokončan novi mlin, pa bo Tone mlel tudi pšenico.

menjala vse dotrajane lesene dele, in sklepala kamna. Sedaj imajo eno kolo, ki poganja par kamnov, oče pa se še spomni, ko so tri kolesa poganjala tri pare kamnov.

Pri Rangusovih so mlin posodobili in tako danes proizvajajo pet izdelkov iz starega mlina, ki jih lahko ljudje kupijo tudi v nekaterih trgovinah. Za zdaj ponujajo ajdovo in koruzno moko, koruzni zdrob, ješprenj in proseno kašo. Njihove izdelke prodajajo Dolenjki in novomeški Kmetijski zadrugi. "Ti izdelki se prodajajo bolj v jesensko-zimskem času, pšenico pa bomo lahko v valjčnem mlinu mleli skozi vse leto," pove Tone mlajši. Za mlin, ki ga je zgradil poleg starega, je dobil le nekaj posojil, za kaj več mlada slovenska država ni pokazala poslušna. Toneta pa je razočaral tudi odklonilni odnos nekaterih trgovcev do domačih izdelkov, medtem ko uvoženo blago zelo radi prodajajo. Stari mlin daje kruh bolj pozimi, poleti pa si Tone služi denar s prevozništvom. Ko bo začel delovati valjčni mlin, bo dela v mlinu čez celo leto dovolj. Tone se je pred petimi leti odločil za gradnjo novega mlina zato, ker v bližini in daljni okolici kmetje nimajo mlina za pšenico.

Tone pravi, da mu je najpomembnejša kvaliteta moke oz. izdelka, zato pazi že pri nakupu žita; v glavnem kupuje vse žito s certifikatom kakovosti, nekaj pa ga pridela tudi doma. Vsako leto poseje koruzo - doma imajo 4 ha obdelovalne zemlje, nekaj je vzame v najem - lani pa je posejal tudi ajdo, vendar je bila zelo slaba letina. Tone pravi, da se je sedaj tudi sam prepričal, kar govorijo stari ljudje, da ajda uspe le vsakih 7 ali celo 10 let. V starih rekih je skrito veliko modrosti, ki jih ni prezreti, tako kot ni vse staro za podreti. Rangusov mlin potrjuje prav to, čeprav je star, daje kruh tudi mladim.

JOŽICA DORNIŽ

JAKA PRIPOROČA:

že za 9.138,00 SIT

Ime mi je Jaka. Vedno kupujem le najboljše in najbolj ugodno. Želim, da tako kupujete tudi Vi.

JELOVICA

vratno krilo hrast FL

Lesna industrija, d.d., ŠKOFJA LOKA
tel.: (064) 61-30, faks: (064) 634-261

POTRJENA KAKOVOST - ISO 9001

Informacije na prodajnih mestih:

NOVO MESTO, tel./fax: 068/323-444
METLIKA, tel./fax: 068/58-716
BREŽICE, tel./fax: 0608/62-926
JAKAELEKTRO Radeče, BAVEX Trebnje,
KERA-TRADE Zagorje ob Savi, MK TRGOIMPEX Kočevje

APLAVZ NI OBVEZEN

Prebogati smo

Marsikateri otrok iz moje generacije, ki je pričela tlačiti Zemljo takoj po koncu 2. svetovne vojne, je reševal skromni družinski proračun z zbiranjem in prodajo odpadnega materiala: kosti, cunj, litega železa, bakra, pločevine in podobnega. Dandanašnji bruskarji po krajevnih odlagališčih le še Romi, pa še ti iščejo prej še uporabne predmete kot snovi za prodajo Dinosa. Še do pred kratkim so šolski otroci navdušeno zbirali star papir, a je vse manj tistih, ki bi tako prihajali do denarja za šolske potrebščine ali izlet. Da se ne izplača, je največkrat slišati.

Vražje bogati državljani bogate države smo. Zabojniki, ki so bili pred leti postavljeni za odmet steklenic, so izginili in nihče jih preveč ne pogreša. Slovenija se duši v odpadkih, po vsej (lepi) deželi je na stotine črnih odlagališč. V zahodnih (bogatih) državah zbirajo ločeno plastiko, steklo, akumulatorje, baterije, pač stvari, ki se dajo predelati in ponovno uporabiti. Glede tega smo pri nas še v kamni dobi. Redki osvobodenci so glas vpijočega v puščavi, zadeve bi se morala načrtno lotiti država, če ne že zaradi drugega, pač zato, da bodo prihajajoči rodovi lahko živeli v okolju, ki je bilo predhodnikom dano v uporabo in ne v trajno last.

TONI GAŠPERIČ

Z BARAGOVEGA SIMPOZIJA V TREBNJEM

Osem slovenskih škofov v Ameriki

Prof. dr. Marijanu Smoliku, ravnatelju ljubljanske semeniščne knjižnice, se je ideja za predavanje na Baragovem simpoziju v Trebnjem ob Baragi in drugih slovenskih škofih v Ameriki porodila ob člankih o škofu Jakobu Trobcu, ki so od avgusta do decembra 1996 izhajali v Družini. Ob Baragi so udeleženci spoznali še štiri škofe, ki so v Združene države Amerike prišli po Baragovi pobudi. Ob tem je bilo zanimivo spoznati še štiri (zdaj že tri žive) škofe slovenskega rodu, ki delujejo v Kanadi in ZDA. Mi se bomo podrobneje zadržali pri škofih, povezanih predvsem z Dolenjsko in Dolenjci. Prispevek ni avtoriziran.

Friderik Baraga je bil prvi, ki je 1853 dosegel škofovsko čast in je po 15 letih škofovanja v Ameriki tam tudi umrl leta 1868. Njegov grob v stolnici v Marquetteju je še zdaj cilj romanj in potovanj naših rojakov. Baragovo škofovanje je bilo seveda zelo različno od dela, ki ga zdaj opravljajo škofje. Po imenovanju in posvečenju 1. septembra 1853 je bil najprej apostolski vikar Gornjega Michigana, za sedež pa pa si je izbral kraj Sault Sainte Marie na vzhodnem koncu Gornjega jezera (Lake Superior), prav tam, kjer se voda preliva v Huronsko jezero in kjer je zdaj tudi meja med Kanado in ZDA. Leta 1857 je postal prvi redni škof nove škofije in 1866 je premestil sedež v večje mesto Marquette. Tam je posvetil Slovenca Vrtina za duhovnika, bilo je to prvo mašniško posvečenje v tem kraju, zaradi Baragove bolezni tudi njegovo zadnje. Seveda je tudi kot škof, tako kot prej, hodil na življenjsko nevarna misijonska pota med Indijance, in ko mu je pozimi 1863 zbolel strežnik, je bil škof, župnik, cerkovnik, kuhar in sluga obenem.

Kot škof se je moral udeleževati tudi škofovskih zborovanj v Cincinnatiju, kar mu je povzročalo še dodatna naporna potovanja. Na zadnjem še širše zasnovanem zborovanju v Baltimoru ni mogel več dejavno sodelovati, ker ga je 9. oktobra 1866 zadela kap.

Po škofovskem posvečenju je na potovanju v Evropi 1853/54 iskal sodelavcev in pomoči. Med rokaji, denimo tudi v Trebnjem 2. februarja 1854, je Baraga doživljal veličastne sprejeme. Za Indijance je 1853 napisal pastirsko pismo, ki je prva uradna tiskana cerkvena listina v očipjevskem jeziku. Tudi kot škof je pisal knjige zanje in v skrbno pisanem dnevniku ohranil spomin na svoje delo.

Njegov naslednik na marquetteškem škofovskem sedežu je bil

Slovenec Ignacij Mrak (1828 - 1901). Iz svojega rojstnega kraja Hotavlje v Poljanski dolini je prišel leta 1845 v Ameriko kot mlad duhovnik. Najprej je pomagal slovenskemu misijonarju Francu Pircu (1785 - 1880) prav v Baragovih nekdanjih postojankah Krivo drevo in La Croix. Baraga ga je 1859 imenoval za svojega namestnika, generalnega vikarja indijanskih misijonov v Dolnjem Michiganu, ki so sicer spadali upravno podškofijo Detroit. Tudi Mrak je šel v Evropo iskat mladih pomočnikov, a ni bil preveč uspešen, vendar je sam ostal misijonar. Po Baragovi smrti 1868 je zelo okleval, ko so ga predlagali za njegovega naslednika, vendar je končno privolil in bil 1869 posvečen za drugega marquetteškega škofa. V tej službi je vztrajal 10 let, nato je zaradi bolezni prosil za upokojitev. Ko se mu je zdravje izboljšalo, je šel misijonarit med Indijance, umrl pa je kot hišni duhovnik pri redovnicah 2. januarja 1901 in tako celo preživel svojega naslednika škofa Vrtina.

Tretji marquetteški škof je 1879 postal Janez Vrtin (1844 - 1899). Rodil se je 17. julija 1844 v Beli krajini, v Dobilčah pri Črnomlju. Njegov oče je bil nekaj časa delavec v ZDA, se vmes vrnil domov, ko pa je spet odšel na tuje iskat kruha, je 1863 poklical k sebi še ženo in otroke. Janez je tako postal Baragov bogoslovec in 1866 ga je posvetil za duhovnika. Za župnika ga je poslal kar v Houghton, kjer je živel Vrtinova družina in veliko katoličanov drugih narodnosti. Škof Mrak ga je prestavil v Nagaunee, povsod je moral po ameriški navadi tudi dobro gospodariti. Po Mrakovi odpovedi škofiji je privolil, da bo njegov naslednik, ko so ga škofje predlagali za to mesto. Škof Mrak ga je 14. septembra 1879 kar v domači cerkvi posvetil za škofa. Med slovenskimi duhovniki, ki so bili takrat navzoči, je bil tudi poznejši škof Stariha. Vrtin je prav tako kot njegova predhodnika šel v Evropo iskat sodelavcev in pomoči. Seveda so ga zlasti v Beli krajini in v Novem mestu, kjer je hodil v gimnazijo, zelo slovesno sprejeli. Tudi kot škof je svoje osebne dohodke in tudi darove takrat že bogatih sorodnikov, vzdaval v nove cerkve in druge cerkvene ustanove, zlasti šole. Z ljubeznivostjo in dobroto si je pridobil splošno spoštovanje in ugled. Pred smrtjo 26. februarja 1899 je bil še navzoč pri posvečenju škofa Trobca.

Vrtin je bil doslej zadnji slovenski naslednik škofa Barage. Vmes

Prof. dr. Marijan Smolik

pa je v Ameriko prišel bogoslovec Jakob Trobec (1838 - 1921), rojen v Dvoru pri Polhovem Gradcu. Za misijonski pogled se je odločil, ko je misijonar Franc Pirc obiskal ljubljansko semenišče. Odšel je z njim v Ameriko, kjer je hitro dokončal študij. Zelo je želel delovati med Indijanci, ker pa je škof v St. Paulu, kjer je bil posvečen, zelo potreboval duhovnika za priseljence Nemce, ki so množično prihajali v ZDA, je Trobec kmalu vzel Pircu. Nekaj časa je misijonaril v kraju Rich Prairie, ki se zdaj po Pircu imenuje Pierz. Trobec je postal uspešen župnik in dekan, zidal je cerkve, šole in druge cerkvene ustanove. 15 let je bil škof v St. Cloudu, kjer je bil 1897 tudi imenovan za škofa, hkrati pa je kot navaden duhovnik pomagal, kjer in kar je bilo treba. Do smrti 14. decembra 1921 je pomagal v dušnem pastirstvu, pokopan pa je na največjem slovenskem pokopališču v Brockwayju.

Zadnji škof iz te prve skupine je že omenjeni Janez Stariha (1845 - 1915), je že drugi Belokranjec. Rojen je bil 12. maja 1845 v Sodinji vasi pri Semiču. Njegova pot v ZDA je bil beg iz avstrijske vojske, potem ko je kot maturant novomeške gimnazije doživel znamenito bitko pri Custozij v Italiji. Uspelo mu je priti v Ameriko, vendar ni imel ustreznih papirjev in je le s pomočjo sošolca Vrtina končno le mogel postati duhovnik. Škof Mrak ga je 1869 posvetil in poslal med Irce in Francoze, čeprav teh jezikov še ni znal. Z vztrajno voljo je premagal tudi te težave. Zaradi bolehnosti je zamenjal škofijo, prišel v škofijo v St. Paulu, kjer je takrat živel misijonar Pirc. Postal je župnik, nato škofov generalni vikar. Na velik ugled, ki ga je imel, kaže to, da je bil imenovan za prvega škofa nove škofije v Južni Dakoti s sedežem v mestu Lead. V škofiji je imel tudi Indijance iz rodu Sioux, ki so živeli v rezervatih. Požrtvovalno jih je obiskoval in vzljubili so ga. Toda tudi njega je spodnesla bolezen, da se je 1909 odpovedal službi. Stariha je bil edini izmed naših škofov, ki se je vrnil v Slovenijo in v Ljubljani živel do smrti 27. novembra 1915. Počiva pri Sv. Križu, na njegovem nagrobniku nasproti groba Janeza Evangelista Kreka je reliefna podoba Dobrega pastirja...

Po tej prvi skupini slovenskih škofov v Ameriki, se je približno 100 let pozneje zgodilo, da so še štirje duhovniki slovenskega rodu postali škofje in celo nadškofje "onkraj luže". Prvi med njimi, sin slovenske matere James S. Rausch, je bil posvečen za škofa leta 1973. Njegova mati iz družine Oman je prišla ob koncu 19. stoletja iz Tržiča v St. Cloud, kjer je takrat škofoval Jakob Trobec. James se je tam rodil 4. septembra 1928. Njegov stric je bil znani slovenski duhovnik prelat John Oman. Rausch je postal duhovnik 1956, leta 1973 je bil imenovan za generalnega tajnika ameriške škofovske konference. S Slovenci je ostal povezan tudi kot škof, saj je kot slavnostni pridigar na Baragoven dan 1976 med drugim rekel "tudi jaz sem del te tradicije". Umrl je 1981 v Arizoni.

DOLENJSKI LIST

LEPO SPREJETA V ŠENTRUPERTU

Leta 1976 je bil za škofa škofije Helena v državi Montana s skoraj pol milijona prebivalci imenovan Elden Francis Curtiss, rojen slovenski materi Čadeževi. Tudi on je imel strica duhovnika, Viktorja Čadeža v Mekinjah. Novo mašo je imel 1958, v svoji škofiji pa je našel dva slovenska duhovnika in enega izmed njiju, Jožefa Mavsarja, iz znane mučeniške družine v Šentruperški fari, je imenoval za svojega generalnega vikarja. Škof Curtiss je bil kar nekaj let v mestu Helena, leta 1993 pa je bil povišan za nadškofa v Omahi (Nebraska) s 790.000 prebivalci. Tri ameriške univerze so ga počastile s častnim doktoratom, že od leta 1984 pa je tudi član papeškega Sveta za družino.

V "ameriški Ljubljani" - Clevelandu, je bil 16. aprila 1925 rojen Edward A. Pevec, ki je postal duhovnik leta 1950. Bil je profesor v malem semenišču v Wickliffu, župnik pri Sv. Vidu v Clevelandu (1975 - 1979) in nato rektor malega semenišča do leta 1982, ko je bil imenovan za pomožnega škofa velike clevelandске nadškofije z 2.795.000 prebivalci. Njegovega imenovanja so bili veseli tudi ameriški Slovenci, saj odlično obvlada slovensščino in se prišteva k Slovincem. Nadškof dr. Curtiss in pomožni škof Edward Pevec sta se nedavno mudila na obisku v Sloveniji, kjer sta obiskala tudi svoje sorodnike, veseli so ju bili tudi častilci in sorodniki v šentruperški fari, zato so jima pripravili prisrčen sprejem.

Za pomožnega škofa v kanadskem Torontu je bil 1976 posvečen Alojzij Matej Ambrožič, ki je od leta 1990 nadškof te velike nadškofije z nad 4 milijoni prebivalcev. Med njimi so mnogi priseljenci različnih narodnosti, ki se jim Ambrožič, edini v tej skupini škofov, rojen v Sloveniji (27. januarja 1930 v Gabrju pri Dobrovi), lahko bolj približa, ker je poliglot, z znanjem številnih jezikov. S starši vred se je 1945 umaknil na Koroško, kjer je študiral na begunski gimnaziji. Z družino se je preselil v Kanado, kjer je bil bogoslovec in je bil leta 1955 posvečen za duhovnika. Škof ga je poslal študirat Sveto pismo v Rim in Nemčijo, kjer je leta 1970 doktoriral pri znanem profesorju Rudolfu Schnakenburgu. Po vrnitvi v Kanado je bil najprej profesor bogoslovja v Torontu. Ves čas je imel tesne stike s teologi v Sloveniji, kjer je tudi občasno predaval.

• **PO 100 LETIH SPET SLOVENSKEGA KARDINALA** - Papež Janez Pavel II je dr. Ambrožiča 18. januarja imenoval za kardinala. Minilo je 100 let, od prvega kardinala slovenskega rodu Jakoba Misije in Ambrožič je šele drugi Slovenec, ki je imel čast postati tako visok cerkveni dostojanstvenik. Dr. Ambrožič, ki je še kot nadškof spremljal papeža med obiskom v Sloveniji, je ob razveljavi novici za slovensko televizijo izjavil, da je to osebna čast, predvsem pa čast za torontsko nadškofijo. Izrazil je skromno prepričanje, da je postal kardinal, predvsem zaradi dejstva, ker je bil nadškof zelo velike torontske nadškofije, v kateri živi pol-drug milijon katoličanov.

V "ameriški Ljubljani" - Clevelandu je bil 16. aprila 1925 rojen Edward A. Pevec, ki je postal duhovnik leta 1950, leta 1982 pa imenovan za pomožnega škofa velike clevelandске nadškofije z 2,8 milijona prebivalcev. Njegova imenovanja so bili veseli tudi ameriški Slovenci, saj odlično obvlada slovensščino in se prišteva k Slovincem.

Prof. dr. Marijan Smolik je svoje zanimivo predavanje na Baragovem simpoziju 9. januarja letos v Trebnjem zaključil z besedami: "Najbrž sem vam natrosil že preveč imen in datumov, toda osem slovenskih škofov v ZDA in Kanadi razodeva, da Slovenci nismo sejali božje besede samo doma, ampak tudi drugod!"

PAVEL PERC

S pridihom slovenskega

Takšni so okrasno-uporabni izdelki Andreja Malovrha

IVANČNA GORICA - Prav ob božično - novoletnih praznikih svoje bližnje pogosto razveselimo z drobnimi pozornostmi, kot so na primer razni spominki: šatuljice, zvončki, svečniki, dišavne lučke in podobno. Redkokdaj pomislimo, kdo in kako jih je izdelal. Zadnja leta se s tem zelo uspešno ukvarja diplomirani inženir metalurgije Andrej Malovrh iz Ivančne Gorice.

V izdelovanje okrasno-uporabnih predmetov iz keramike je bil kar nekako prisiljen, saj po opravljenem študiju ni dobil zaposlitve v svoji stroki. Ker je imel smisel za oblikovanje pa tudi njegovi ženi kot modni oblikovalki takšno delo ni bilo ravno tuje, je poskusil. Dve leti ima podjetje "Domača in umetnostna obrt Andrej Malovrh" in veliko slovenskih trgovin zalaga z izdelki, kot so različni zvončki (tudi z božičnimi motivi), angelčki, šatuljice različnih oblik, golobčki, dišavne lučke, stenske ure, luči, krožniki, podstavki za kozarce, hladilne posode za vino, okvirji za slike, rožni venci itd. "Izdelke sem v glavnem opremiljal z božičnimi motivi, sicer pa skrbim, da imajo pridih slovenskega. Največkrat gre za reliefne vzorce, pogost je nagelj," je povedal Malovrh.

Ulivanje keramike in izdelovanje omenjenih predmetov ni lahko delo in zahteva kar nekaj znanja, ki ga je Malovrh pridobil sam iz literature in s prakso, pa tudi vztrajnosti ne sme manjkati. Ustvarja doma, kjer ima delavni-

co in tudi peč za žganje. "Osnova vsega je model. Po njem iz gipsa naredim kalup. V glavnem uporabljam italijanske materiale. Ko je predmet žgan, dobi glazuro in nato ga dam še enkrat v peč," je razlagal postopek dela, ki je dolgotrajen. Dela tudi po naročilu, ravno zdaj ima na programu oljenko za stiški samostan, pa tudi stiški grb je njegov izdelek. Z zvončki se je dvakrat udeležil natečaja za turistični izdelek leta.

"V vsak izdelek je vložena veliko truda in časa. Prav gotovo je to delo, s katerim ne moreš obogateti, toda če te veseli, gre," pravi Andrej.

L. MURN

NASTAJA HLADILNA POSODA ZA VINO - V delavnici je Malovrh v kalup vlijal maso za hladilno posodo za vino. Do izdelka je še dolga pot.

V družbi košar in košev

Stanko Judež iz Velikega Orehka si zimski čas krajša s pletenjem košar, košev, izdelavo jarmičev

VELIKI OREHEK - V zimskem času marsikdo najde čas za stvari, za katere čez leto kar ni in ni priložnosti. Za Stanka Judeža iz Velikega Orehka je to pletenje košar, košev in podobnih stvari, kar dandanes zna le redkokdo. "Mlajše žal zanima vse kaj drugega kot dolgotrajno sedenje in pretikanje travok," je ugotovil Judež, ki te zimske dneve pridno izrablja za svoj hobi. Dobrovoljno pravi, da se v delavnico odpravi, kadar ga žena ne prenaša. "Potem pride pa takoj za mano pogledat, kaj delam. Tudi pomaga mi," ne pozabi dodati.

Ročnega pletenja ga je učil oče, veliko pa je naredila praksa. Seveda je najprej potrebno imeti pravi material, ki ga Judež nabere v bližnji okolici. Za pletenje košev in košar - dela tudi okrasne košarice - so najboljše beke. "Treba jih je skuhati v kotlu, da so mehke in kasneje bolj trdne, nato pa preklati na pol in narediti vitre. Včasih pletem tudi iz plastike ali pa kombiniram. Seveda ne gre brez ogrodka, oziroma t.i. lacaja, za kar je najboljši koštanjev les. Potrebno ga je uviti v peči. Ja, kar veliko dela je s pripravo materiala," je povedal. Pa tudi vztrajnosti ne sme

manjkati. Za srednje veliko košaro porabi približno en dan. V lanskem letu jih je naredil petintrideset, tudi košev veliko, najraje pa izdeluje gajbe - lani jih je kar sto. Tudi prodati mu jih je uspelo. "Včasih imam od dela kar otčene roke, predvsem prsti bolijo, ampak to spada zraven," je Stanko pokazal na svoje delovne roke. Upokojitev je dočkal v podjetju Pionir.

Med Judeževimi izdelki, ki jih ima lepo spravljene v svoji delavnici, pa se ne najdejo le uporabni predmeti, med katerimi so leseni ročaji za kose, motike in podobno orodje, pač pa tudi bolj okrasni. Poleg majhnih košaric so še posebej zanimivi "jarmiči", ki so jih včasih uporabljali za vprežno živino. Različne velikosti so in za marsikoga, ki se rad spominja starih časov in dela na kmetih, lahko domiselno darilo. "Ja, vse to je tudi napredaj in prav poceni. Delam iz čistega veselja in ne za denar, vesel pa sem kakšnega tolarja in da koga razveselim. Če kdo želi, ga teh spretnosti tudi naučim," je pojasnil Judež ata in postregel z litrom dobrega rdečega vina. Tako, kot se na kmetih spodobi.

L. MURN

ZDRAVNIŠKA RAZLAGA

prim. mag. dr. TATJANA GAZVODA

Gripa ogrožala človeštvo

Gripa, ki jo povzročajo virusi influence, je poznana že iz davnih časov, saj se je javljala v obliki epidemij v različnih delih sveta, občasno pa je imela celo širše razsežnosti (pandemije).

Zarišče influence je bilo običajno v Aziji. Tri zadnje pandemije so se pojavile: 1890. leta, 1918. leta je bila znana takoimenovana španska gripa in leta 1957 azijska gripa. Najtežja je bila pandemija gripe leta 1918. Potek influence je bil zelo težak in z visoko smrtnostjo, saj je povzročila okoli 20 milijonov ljudskih žrtev.

Z razcvetom bakteriologije konec prejšnjega stoletja se je pričelo intenzivno iskanje povzročitelja gripe. Opisanih je bilo niz različnih bakterij kot domnevnih povzročiteljev te bolezni. Šele v času pandemije 1918. leta so se pojavila prva razmišljanja o virusni etiologiji gripe. Leta 1933 so v Angliji izolirali značilni virus iz žrela bolnika. Ta virus danes imenujemo virus influence A. Leta 1940 je bil v Združenih državah Amerike odkrit podoben virus in povzročitelj podobne gripe.

Imenovali so ga virus influence B. Leta 1949 pa so izolirali še tretji podoben virus, imenovan virus influence C.

Gripo povzročajo značilni virusi, ki spadajo v skupino srednje velikih virusov. So občutljivi na temperaturo nad 56° Celzija, medtem ko lahko pri sobni temperaturi ostanje živi nekaj dni.

Obstajajo trije različni tipi virusa influence, imenujemo jih virus influence A, B in C. Vsi trije povzročajo popolnoma enako obliko bolezni, vendar s specifično odpornostjo (oziroma imunostjo). To pomeni, da tisti, ki so preboleli influenco A, niso odporni proti influenci B oziroma C in obratno.

Virusi influence niso stabilni in v doglednem času se pojavijo nove oblike virusa. To je znano zlasti za virus influence A.

Naravni rezervoar virusa gripe smo samo ljudje. V času bolezni se nahaja virus izključno na dihalnih organih in se lahko izolira iz sekreta dihalnih sluznic.

Infekcija z virusom gripe privede do tvorbe značilnih protiteles v serumu človeka.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 22. I.

SLOVENIJA 1
8.10 - 1.40 TELETEKST
9.00 ODDAJA ZA OTROKE
QUASIMODOVE ČAROBNE DOGODIVŠČINE, ris. naniz., 3/26
9.45 ŽIVALSKÉ PRAVLJICE, 3/13
10.00 GRACE NA UDARU, amer. naniz., 19/25
10.30 TEDENSKI IZBOR
NASH BRIDGES, amer. naniz., 3/10
11.20 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
11.50 DOGODIVŠČINE Z DIVJEGA ZAHODA, serija, 8/16
13.00 POROČILA
15.30 TEDENSKI IZBOR
PODOBA PODOBE
15.55 OSMI DAN
16.20 ODDAJA O SLOVENSKI VOJSKI
17.00 OBZORNIK
17.30 ODDAJA ZA OTROKE
SPREHODI V NARAVO
17.50 DENVER, POSLEDNI DINOZAVER, ris. naniz.
18.20 GENERACIJE ZNANOSTI
18.55 PARADA PLESA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 CVETJE V JESENI, 3/3
21.00 TEDNIK
22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
22.40 OH, DR. BEECHING, angl. naniz., 7/9
23.15 NOČNI KLUB

SLOVENIJA 2
8.00 Vremenska panorama - 10.00 Pepa in Pepe, špan. naniz., 11/26 - 10.30 Tedenski izbor: Kolo sreče; 11.00 Lov za zakladom, franc. kviz, 3/10; 16.00 Življenje razoroženega človeka, polj. drama - 17.20 Trdno v sedlu, novozel. naniz., 12/65 - 17.55 Doktor Sylvestre, franc. naniz., 2/12 - 18.50 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.05 Šport - 21.55 Nekoč so bili bojevniki, novozel. film - 23.35 Peter Strohm, nem. naniz., 12/14

KANAL A
9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Petrocelli, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, Cannon, ponov. - 13.00 Lepota telesa, ponov. - 14.00 Srečni časi, naniz. - 14.30 Družinske vezi, naniz. - 15.00 Nora hiša, naniz. - 15.30 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 16.00 Sončni zaliv, nadalj. - 17.00 Oprah show - 18.00 MacGyver, naniz. - 19.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 19.30 Alo, alo, nadalj. - 20.00 Bumerang, film - 22.00 Psi faktor - 23.00 Vitez za volanom, naniz. - 0.00 Cannon, naniz. - 1.00 Dannyjeve zvezde, ponov.

VAŠ KANAL
14.00 Videostrani - 17.00 Glasbena oddaja - 18.00 Iz produkcije Združenja LTV - 18.30 Avtogalerija - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.30 Litjski mozaik

HTV 1
7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.05 Zimski izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Ljubezen boli (serija) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.00 Živa resnica - 14.30 Poslovni klub - 15.05 Program za mlade - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Hrvaški jezik v zrcalu - 19.05 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Hrvaška in svet - 20.50 Rojstvo bombe (dok. serija) - 21.35 Pol ure kulture - 22.10 Opazovalnica - 22.40 Čas zarote (dok. serija) - 23.05 Poročila

PETEK, 23. I.

SLOVENIJA 1
8.10 - 1.10 TELETEKST
9.00 LOV NA ZNAMKO, norv. nadalj., 3/4
9.30 KU-KU, lutkovna igrca
9.45 TEDENSKI IZBOR
GENERACIJA ZNANOSTI
10.15 PARADA PLESA
10.35 ODDAJA O SLOVENSKI VOJSKI
11.05 OH, DR. BEECHING, angl. naniz., 7/9
11.40 CVETJE V JESENI, 3/3
12.30 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
15.50 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
16.20 MOSTOVI
17.00 OBZORNIK
17.10 PO SLOVENIJI
17.30 LAHKIH NOG NAOBKROG
18.20 NOVI RAZISKOVALEC, amer. dok. serija, 3/13
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 LEPTICA LETA, amer. film
21.45 ODDAJA O TURIZMU
22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
22.40 NEWYORSKA VROČICA, amer. naniz., 13/22

SLOVENIJA 2
8.00 Vremenska panorama - 9.30 Pepa in Pepe, špan. naniz., 12/26 - 10.00 Tedenski izbor: Kolo sreče; 10.30 Šport - 15.25 Ameriški film - 17.20 Pasje življenje, amer. naniz., 3/22 - 17.55 Zenska gre svoj pot, nem. naniz., 10/14 - 18.50 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.05 Agencija - 21.35 Veliki miti in skrivnosti 20. stoletja, angl. dok. serija, 9/26 - 22.05 Ameriški film - 23.35 Profit, amer. nadalj., 3/8

KANAL A
9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show - 13.00 Psi faktor, ponov. - 14.00 Srečni časi, naniz. - 14.30 Družinske vezi, naniz. - 15.00 Nora hiša, naniz. - 15.30 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 16.00 Sončni zaliv, nadalj. - 16.30 Držni in lepi, nadalj. - 17.00 Oprah show - 17.45 Bravo, maestro - 18.00 MacGyver, naniz. - 19.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 19.30 Alo, alo, nadalj. - 20.00 Film po vaši izbiri: Sanje vsake ženske; Freddy je mrtev; Izklesana svoboda - 22.00 Atlantis - 23.00 Vitez za volanom, naniz. - 0.00 Cannon, naniz.

VAŠ KANAL
14.00 Videostrani - 17.00 Kultura - 18.00 Kmetijski razgledi - 19.00 Novice - 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 21.00 Novice - 21.30 Glasbena oddaja

HTV 1
7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.05 Zimski izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Ljubezen boli (serija) - 13.10 - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.00 Z namenom in razlogom - 15.05 Program za mlade - 15.45 Pot v Avonleo (serija) - 17.00 Hrvaška danes - 18.05 Kolo sreče - 18.40 Govorimo o zdravju - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Sedem vrhov (potopis, serija) - 20.50 Lepa naša - 22.10 Opazovalnica - 22.45 Tednik - 23.45 Poročila - 23.55 Nočna straža: Oddelek za umore (serija); 0.40 Detektivi in dama (amer. film); 2.25 Sedmi element + Svet zabave; 5.00 Filmska klapa; 5.30 Amarcord (italij. film)

HTV 2
14.20 Tv koledar - 14.30 Kako zelena je moja dolina (amer. film) - 16.25 Program za mlade - 17.10 Ljubezan boli (serija) - 17.55 Trenutek spoznanja - 18.25 Remek dela svetovnih muzejev - 18.35 Hugo, tv igrca - 19.00 Županjska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Stranka (serija) - 21.20 Cosby show (hum. serija) - 21.50 Hčeri na begu (amer. film) - 23.10 Karta več ne velja (kan. film)

SOBOTA, 24. I.

SLOVENIJA 1
8.10 - 1.50 TELETEKST
8.25 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
8.40 TABORNIKI IN SKAVTI
8.55 SPREHODI V NARAVO
9.10 MALE SIVE CELICE
9.55 BEG Z JUPITRA, avstral. nadalj., 9/13
10.20 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.50 LAHKIH NOG NAOBKROG
11.35 PIHALNI ORKESTER
12.05 TEDNIK
13.00 POROČILA
13.10 TEDENSKI IZBOR
TURISTIČNA ODDAJA
13.10 NOVI RAZISKOVALEC, amer. dok. serija, 3/13
14.10 PRELUDIJ POLETJU
15.10 DRAGA LILI, amer. film
17.00 OBZORNIK
17.50 NA VRTU
18.15 OZARE
18.20 BOŽANSKA MOČ KRISA, fran. dok. oddaja
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 UTRIP
20.10 POPEVKA MESECA
21.30 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
21.55 NAJ NAJ NAJ, angl. dok. serija, 3/26
22.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
22.55 DRAKULA, amer. film

SLOVENIJA 2
8.00 Vremenska napoved - 9.30 Agencija - 10.25 Superveleslalom (ž) - 11.45 Smuk (m) - 13.10 Smučarski poleti - 17.00 Košarka - 17.55 Rokomet - 17.30 Pot do Nagana - 19.30 Dnevnik - 20.05 Policijska akademija IV. - 21.35 V vrtincu - 22.15 Sobotna noč

KANAL A
8.30 Kaličopko, ponov. - 9.30 Mork in Mindy, risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz. - 10.30 Divji zahod, naniz. - 11.30 Srečni časi, naniz. - 12.00 Najboljši med najboljšimi, film - 13.30 Dobri časi, slabi časi, ponov. - 15.30 Sončni zaliv, ponov. - 17.30 Oprah show, ponov. - 18.30 Atlantis, ponov. - 19.30 Miza za pet, naniz. - 20.30 Shenandoah, film - 22.30 Petek trinajstega, naniz.

VAŠ KANAL
14.00 videostrani - 17.00 Videoboom - 18.00 Mala klinika cinizma - 18.30 Za uho in oko - 18.15 Tedenski pregled - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz produkcije Združenja LTV - 21.00 Novice - 21.30 Od sobote do sobote - 21.30 Glasbena oddaja

HTV 1
7.30 Opazovalnica - 8.20 Tv koledar - 8.30 Poročila - 8.35 Risanka - 9.00 Dobro jutro - 11.00 Program za mlade - 12.00 Poročila - 12.20 Rigoletto (amer. film) - 14.00 Poročila - 14.05 Zverinjak v Bronxu (serija) - 15.00 Brilljant-

15.45 Televizija o televiziji - 16.20 Dr. Quinn - žena vlačič (serija) - 17.10 Večer z Muppetki - 17.40 Turbo Limach Show - 19.03 V začetku je bila beseda - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.20 Ameriški film - 22.15 Opazovalnica - 22.45 Zabavna oddaja - 22.30 Nočna straža: Dax One; 2.15 Psi faktor (serija); 3.20 Skrita kamera; 3.45 Koncert; 5.00 Največji uspehi v hrvaškem športu

HTV 2
12.40 Tv koledar - 12.50 Dosjeji X (serija) - 13.35 Črno belo v barvi - 16.35 Po meri - 17.05 Dok. serija - 18.00 Lepa naša - 18.40 Zlati gong - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Triler - 21.15 Poročila - 21.20 Potovanja - 22.20 Ekran brez okvirja - 23.20 Oprah Show

NEDELJA, 25. I.

SLOVENIJA 1
8.35 - 1.15 TELETEKST
8.50 OTROŠKI PROGRAM
FERDI, ris. serija
9.15 ZVEZDICA, lut. igrca
9.35 ČAROBNI ŠOLSKI AVTOBUS, ris. naniz., 4/39
10.05 GLASBA ODRAŠČA
11.00 DOGODIVŠČINE Z DIVJEGA ZAHODA, amer. serija, 9/16
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 POMAGAJMO SI
13.00 POROČILA
13.30 FRANCOŠKI FILM
15.30 POPEVKA MESECA
17.00 OBZORNIK
17.15 PO DOMAČE
18.40 OKOLJE IN MI
19.10 RISANKA
19.20 LOTO
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 ZOOM
21.40 PORTRET
22.35 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.55 AMERIŠKI FILM

SLOVENIJA 2
8.30 Vremenska panorama - 9.25 Veleslalom, 1. tek (ž) - 10.25 Slalom, 1. tek (m) - 9.55 Stari lovec na medvede, jap. film - 11.55 Pomp - 12.20 V vrtincu - 12.25 Veleslalom, 2. tek (ž) - 13.25 Slalom (m); Smučarski poleti - 19.00 Košarka - 19.30 Dnevnik - 20.05 Stolejte ljudstva, angl. dok. serija, 2/10 - 21.00 Alpe Jadran - 21.30 Šport - 23.00 V New Orleansu, amer. naniz., 3/22

KANAL A
8.30 Kaličopko - 9.30 Driblerji iz Harlema, risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz. - 10.30 Štirje diamanti, 1. del mlad. filma - 11.30 Atlantis, ponov. - 12.30 Kirlianova priča, film - 14.00 Držni in lepi, ponov. - 15.45 Bravo mesto, ponov. - 16.00 Oče Dowling, naniz. - 17.00 Lepota telesa, ponov. - 18.00 Strašilo in gospa King, naniz. - 19.00 Kung Fu, naniz. - 20.00 Kiborg, film - 21.30 Odklop, ponov. - 22.30 MacGyver, naniz. - 23.30 Cannon, naniz.

VAŠ KANAL
13.00 Videostrani - 16.30 Glasbena oddaja - 17.00 Šport - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Mala klinika cinizma - 20.30 Za uho in oko - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 26. I.

SLOVENIJA 1
8.10 - 1.25 TELETEKST
9.00 NA POTEP PO SPOMINU
10.05 TEDENSKI IZBOR
NOVI RAZISKOVALEC, amer. dok. serija, 32/13
10.55 NA VRTU
11.20 BOŽANSKA MOČ KRISA, fran. dok. oddaja
12.10 UTRIP
12.20 ZRCALO TEDNA
12.30 POMAGAJMO SI!
13.00 POROČILA
13.10 VREMENSKA PANORAMA
14.00 TEDENSKI IZBOR
PORTRET

NAGRADI V NOVO MESTO IN NA DVOR

Žreb je izmed reševalcev 1. nagradne križanke izbral **Silvo Lovko iz Novega mesta in Hedviko Petruna z Dvora pri Žužemberku**. Lovkovi je pripadla denarna nagrada, Petrunova pa bo za nagrado prejela knjigo. Nagradjenka čestitam.

Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 2. februarja na naslov: **Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom "križanka 3". Ovodnice brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 1. KRIZANKE

Pravilna rešitev 1. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: PLESEN, RENATA, AMADIS, SMUK, MA, TEROPOD, STALIN, KAN, KAREL, ARS, ENI, ŠPITAL, LIM, VIOLINA, ELATIV, ELIS, TONIKA, CATO.

14.50 ZCOM
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 OBZORNIK
17.10 PO SLOVENIJI
17.30 ODDAJA ZA OTROKE
18.20 RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
19.10 RISANKA
19.15 ŽREBANJE 3 x 3 PLUS 6
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 SAVANNAH, amer. nadalj., 4/34
21.00 ODMETANJE, dok. oddaja
22.00 ODMEVI, UNIVERZITETNI RAZGLEDI, KULTURA, VREME, ŠPORT

SLOVENIJA 2
8.00 Vremenska panorama - 9.30 Indaba, franc. naniz., 4/25 - 9.55 Tedenski izbor: Kolo sreče; 10.25 Šport; 15.00 Veliki miti in skrivnosti 20. stol., angl. dok. serija, 9/26; 15.25 Dvojboj sre, angl. film - 17.25 Trdno v sedlu, novozel. naniz., 13/65 - 18.00 Rodbina Mogadorskih, franc. nadalj., 7/12 - 19.00 Lingo, tv igrca - 20.05 Studio City - 21.05 Pomp - 22.05 Oddaja o modi - 23.00 Brane Rončel izza odra - 0.25 Peter Sirohm, nem. naniz., 13/14

KANAL A
9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Dannyjeve zvezde - 14.00 Vitez za volanom, naniz. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 17.30 Sončni zaliv, nadalj. - 18.00 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 18.30 Držni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Ed Wood, film - 22.00 Sam svoj mojster, naniz. - 22.30 Policijska kamera - 23.00 Macgyver, naniz. - 0.00 Cannon, naniz. - 1.00 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL
14.00 Videostrani - 17.00 Ljubezen lahko tudi ubija, amer. film - 18.30 Šport - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Dokumentarna oddaja - 20.30 Šport - 21.00 Novice - 21.30 Iz produkcije Združenja LTV

TOREK, 27. I.

SLOVENIJA 1
7.55 - 2.10 TELETEKST
8.45 ODDAJA ZA OTROKE
SONCE NE SIJE VSAK DAN, češka nadalj., 4/6
9.30 TEDENSKI IZBOR
RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
10.15 NEWYORSKA VROČICA, amer. naniz., 13/22
10.40 SAVANNAH, amer. nadalj., 4/36
11.25 PO DOMAČE

13.00 POROČILA
13.10 VREMENSKA PANORAMA
16.20 PRISLUHNIŠTVO TIŠINI
17.00 OBZORNIK
17.10 PO SLOVENIJI
17.30 OTROŠKI PROGRAM
TABORNIKI IN SKAVTI
17.50 BEG Z JUPITRA, 10/13
18.20 VELIKE KNJIGE, dok. serija, 4/6
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 GIMNAZIJA STRITIH SRC, avstral. nadalj., 4/26
21.00 TV KONFERENCA
22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
22.45 KDO JE GLAVNI, amer. naniz., 9/22
23.10 SLIKE OD DRUGOD, nem. dok. oddaja
0.40 SVET POROČA

SLOVENIJA 2
8.00 Vremenska panorama - 9.30 Pepa in Pepe, špan. naniz., 13/26 - 9.55 Lingo - 10.30 Studio

City - 14.05 Alpe Jadran - 14.35 Oddaja o modi - 15.20 Lepotica leta, amer. film - 17.35 Trdno v sedlu, naniz., 14/65 - 18.05 Grad Hohenstein, nem. nadalj., 3/6 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.05 Teniš - 21.05 Superbowl, pos. - 22.05 Vprašanje zakonitosti, angl. naniz., 4/7 - 22.35 Življenje razoroženega človeka, zadnji del - 23.30 Sestre II, amer. naniz.

KANAL A
9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Atlantis, ponov. - 14.00 Vitez za volanom, naniz. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina - 17.00 Princ z Bel Aira - 17.30 Sončni zaliv, nadalj. - 18.00 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 18.30 Držni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Odklop - 21.00 Zaznamovani, naniz. - 22.00 Drew Carey, naniz. - 22.30 Pravedarji, naniz. - 23.00 MacGyver, naniz. - 0.00 Cannon, naniz.

VAŠ KANAL
14.00 Videostrani - 17.00 Mini 5 - 17.30 Šport - 18.00 Oddaja o kulturi - 18.30 Avtogalerija - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 T-Force, amer. film - 21.40 Novice - 21.50 Rezerviran čas

SREDA, 28. I.

SLOVENIJA 1
8.10 - 0.30 TELETEKST
9.00 DOGODIVŠČINE IZ ŽIVALSKEGA VRTA
9.50 VELIKE KNJIGE, dok. serija, 4/6
10.40 TEDENSKI IZBOR
KDO JE GLAVNI, amer. naniz., 9/22
11.10 GIMNAZIJA STRITIH SRC, avstral. nadalj., 4/26
12.00 PRISLUHNIŠTVO TIŠINI
12.30 NAJ NAJ NAJ, angl. dok. serija, 3/6
13.00 POROČILA
13.10 VREMENSKA PANORAMA
13.30 TEDENSKI IZBOR

DOLENJSKI LIST DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado **Vidu Škrubeju iz Valantčevega 10, Novo mesto**. Nagradjencu čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek ob 16.30, je ta teden takšna:

1. (3) Lunco bom vprašal - Igor in Zlati zvoki
2. (1) Nazdravimo novemu letu - ansambel Korenine
3. (2) Žena ali harmonika - ansambel Labirint
4. (7) Prva ljubezen - ansambel Akord
5. (4) Slovenski bogataš - ansambel Ivana Puglja
6. (5) Gorjanska pravljica - ansambel Vrisk
7. (6) Nočna vila - ansambel Poljub
8. (-) Če bo šlo po sreči - ansambel Zasavci
9. (8) Moje dekle - kvintet Sonček
10. (10) Pod Gorjanci - ansambel Nagelj

Predlog za prihodnji teden: Pod sivim očakom - Franc Flere in Stiški kvartet

KUPON ŠT. 3

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

NAGRADNA KRIŽANKA 3

	DOLENJSKI LIST	KULTURNA RISTINA (PRIDOBIVNA, NE OPIJA)	VETRI NI JOPIČ	NASELJE, VAS	RIMNASELJE NA OBLIČJU DANŠAŠNJE LUBLJANE	SIRAJNI ZUNANJI DEL ČESA	ORIENTAL BARVILLO ZA LASE	GERMANSKI MITOLOŠKI OREL
ŽENSKA, KI SE UKVARJA Z MASAŽO								
RASTLINA VETRNICA								
GEOMETRIJSKI LIK								
TROJNICA, GLASBENI OKRAS								
AVTOR: JOŽE UDIR	OBOROŽENA FAŠISTIČNA SKUPINA	DOMICELI TOMAŽ FR. KEMK IN BIOLOG	V	ANGL. M. (RONALD) NEBESNI POJAV	INDIJSKI DROBIŽ	NARODNO-OSVOBODILNA VOJSKA	BOJNI STRUP KIHAVEC	IRANSKO NOMADSKO LJUDSTVO (SPRETI JEZDECI)
IZLOČEK MOŠKIH SPOLNIH ORGANOV					GL. MESTO ERTREJE			
BLAGAJNIČARKA						VZVIŠENA LIRSKA PESEM		
HITRA NADOMESTITEV KOGA PRI OPAVLJANJU KAKEGA DELA						ALPINIST ČESEN		
IME VEČ PERGAMONSKIH KRALJEV					REČ			
GOTOVNA DEPOZITA IN SREDSTVA V PLAGIČNEJ PROMETU					NEKDANJE CELJSKO PODJETJE			
GRM Z MAJHINAMI CVETI V LATHI IN LISTI, KI JESEN PORDEČUJO					ŽELEZOV OKSID			
ŠVEDSKO ZIMSKO ŠPORTNO SREDIŠČE						BOG ZMAGE PRI POLABSKIH SLOVENIH		
						IZRAELSKA LUKA		
							IME AMERIGRALZ GARDNER	
							IME GLASBENIKA SOSSA	

Za medicinske instrumente in gradnjo porodnišnice

Za drage medicinske instrumente v Splošni bolnišnici Novo mesto so prispevali: Pavla Kalar, Cerov Log, 5.000 tolarjev; Anton Zupančič, Cerov Log, 7.000; Ivan Vidmar, Trebnje, 5.000; Dragica Ostojič, Ljubljana, 5.000; Darja Štumberger, Ljubljana, 5.000; Stefan Kovačič, Vrhopolje, 10.000; Martin Cvelbar, Šmarje, 10.000; Pepca Gričar, Novo mesto, 3.000; Jožica Ilić, Ljubljana, 5.000; Jožica Kernc, Cerov Log, 5.000; Silva Pirkovič, Vrhopolje, 4.000; Darinka Kovačič, Vrhopolje, 5.000 tolarjev, vsi v korist kirurškega oddelka namesto cvetja za pok. Ignaca Kovačiča.

Nadalje so prispevali: delavci Adrie Novo mesto, namesto cvetja za pok. Janca Kocjana 7.500 tolarjev; sosedji in vaščani iz Lastovč namesto cvetja za pok. Antoka Košaka 16.000; Slavko Koželj 15.000; Sindikat podjetja Beti Črnomelj 10.000; Društvo upokojencev Šmarjeta 10.000; Družina Ravbar, Smrečnikova 15, Novo mesto, namesto cvetja 15.000; Anton Goršin, Verdun 3, namesto cvetja za pok. Kovačiča 3.000; Mercator Dolenjske (Kuzma, N.m.) 18.000; Sklad za izob. del. pri sam. podj. 45.000; Zavarovalnica Tilia namesto cvetja (Jože Šali) 15.000; Vaščani Cegelnice za intenzivni oddelk internega oddelka namesto cvetja za pok. g. Peroci 53.200; Fanička Špehar namesto cvetja (Vinica) 20.000; Šolski center Novo mesto 13.000; Kolektiv geodetske uprave Novo mesto namesto cvetja za pok. Jožeta Pluta 28.000; OZ Hrast Novo mesto za interni oddelk namesto cvetja (Kovač) 30.000; GG Novo mesto 15.000; Rus, Trdinova 25, Novo mesto 5.000; Gostilna Luzar Škocjan - ga. Ksenija Luzar je organizirala dobrodelno akcijo za dokončanje porodnišnice, kjer se je zbralo 627.000; krajani Paderšičeve ulice v Novem mestu namesto cvetja za pok. Magdo Rifelj iz Paderšičeve ulice 30.450; Agencija RS za plačilni promet, Podružnica Novo mesto, namesto cvetja za pok. Ferenček 20.000; Janek Golob, Gor. Lakovnice 5, 28.000; Društvo upokojencev Mirna Peč 10.000; Društvo upokojencev Brusnice 5.000; Krka Tovarna zdravil, Obrat Veterina, namesto cvetja za pok. Amalijo Primc 15.500; Združenje šoferjev in avtomobanikov 10.000; Marjan Kuhar za interni oddelk namesto venca za pok. Milana Osolnika 10.000; Marjan in Bogdan Osolnik za interni oddelk namesto venca za pok. Milana Osolnika 20.000; Obrtna zadruga Hrast, Novo mesto, namesto venca za pok. Milana Osolnika 25.000; Mežan, Volčičeva 4, namesto cvetja za pok. Jožeta Graha 15.480; Pavla in Lojze Ivanič, Črnomelj, namesto cvetja za pok. Albino Kure 10.000; Sonja Kožar, Jugorje, namesto cvetja za pok. teto Marijo Movrn 10.000; Barbika Dular, Krka Tovarna zdravil, namesto venca za pok. Marijo Šobar 12.000; Marija Danč namesto cvetja za pok. Marijo Šobar 5.000; Obrtna zadruga Hrast, Novo mesto, namesto venca za pok. Marijo Šobar 25.000; Sosedje Ruperčevha: Miklič, Jarnovič, Gričar, Gačnik, Zupan namesto cvetja za pok. Marijo Šobar 20.000; Družine: Jožef, Peterlin, Vinko Dežman za intenzivni oddelk kirurškega oddelka namesto cvetja za pok. Zofijo Puš 13.000; Mizarstvo Bobič namesto cvetja za pok. Zofijo Puš 10.000; Sosedje iz Bršljina za intenzivni oddelk kirurškega oddelka namesto cvetja za pok. Zofijo Puš 17.000; Jože Rolih, Tončka, Mici, Novo mesto, za intenzivni oddelk kirurškega oddelka namesto cvetja za pok. Zofijo Puš 20.000; Anton Jarc, Vrbovec, za intenzivni oddelk kirurškega oddelka namesto cvetja za pok. Zofijo Puš 10.000; Cilka Zupančič, Trebnje, za intenzivni oddelk kirurškega oddelka namesto cvetja za pok. Zofijo Puš 5.000; Ana Uljančič, Trebnje, za intenzivni oddelk kirurškega oddelka namesto cvetja za pok. Zofijo Puš 5.000; Reza Zalec, Trebnje, za intenzivni oddelk kirurškega oddelka namesto cvetja za pok. Zofijo Puš 5.000; Marija Retar, Dobrič, za intenzivni oddelk kirurškega oddelka namesto cvetja za pok. Zofijo Puš 5.000; Anica Uhan, Novo mesto, za intenzivni oddelk kirurškega oddelka namesto cvetja za pok. Zofijo Puš 5.000; Vinko in Branka Kos, Novo mesto, za intenzivni oddelk kirurškega oddelka namesto cvetja za pok. Zofijo Puš 10.000; Janec Kos, Novo mesto, za intenzivni oddelk kirurškega oddelka namesto cvetja za pok. Zofijo Puš 5.000; Delavci kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto namesto cvetja na grob pok. očeta dr. Borisa Pogačarja 10.000; Anestezioški oddelk Splošne bolnišnice Novo mesto namesto cvetja na grob pok. očeta dr. Borisa Pogačarja 7.000; Jožeta Marija Sladič, Laze 1, Uršna sela, 8.500; Mirko Bartoli, Sečje selo, 20.000; Franc Krnc, Podhosta 24, Dol. Toplice, 93.650; Slavka Južnič 30.000; Majda Makše, Trebnje, 12.000; Društvo upokojencev Podgorje (Stopiče) 10.000; Slavko Turk, G. Maharovce 13, Šentjernejski, 20.000; Damijana Urbančič, Gregorčičeva, Ljubljana, 17.000; Marija Pečarič za hemodializo 100.000; Amalija Kobe, Dol. Sušice 4, Dol. Toplice, za medicinske instrumente na okulističnem oddelku 5.000 tolarjev.

Splošna bolnišnica Novo mesto se za nakazane prispevke toplo zahvaljuje ter opravičuje za zamudo pri objavi, ki je nastala zaradi več vzrokov, ki jih je bilo zelo težko odpraviti.

JURČIČEVA PRIZNANJA

DOBREPOLJE - Zveza kulturnih organizacij občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica bo ob kulturnem prazniku podelila do 15 priznanj za izjemne uspehe in prizadevano delo na kulturnem področju. Priznanja lahko prejmejo posamezniki ali skupine oz. društva. Pisne predloge z obrazložitvijo je treba poslati do 10. januarja na ZKO Grosuplje.

zavarovalnica triglav

največja slovenska zavarovalnica
VABI K SODELOVANJU

Vabimo Vas, da postanete naš sodelavec kot:

- **univerzalni zavarovalni zastopnik** za prodajo premoženjskih in osebnih zavarovanj na območjih
 - Adlešiči
 - Novo mesto - Prečna
 - Črnomelj
- **zavarovalni zastopnik za prodajo kapitalskih zavarovanj (živiljenjska, rentna, pokojninska) na območjih**
 - Črnomelj
 - Metlika
 - Kočevje
 - Trebnje
 - Novo mesto

OD VAS PRIČAKUJEMO:

- najmanj srednješolsko izobrazbo
- veselje do dela z ljudmi, komunikativnost
- samoiniciativnost, iznajdljivost
- najmanj enoletne delovne izkušnje

PONUJAMO VAM:

- ustvarjalno delovno okolje
- samostojnost in dinamičnost pri delu
- možnost strokovnega izobraževanja in izpopolnjevanja
- stimulative zasluge
- možnost napredovanja

Vaše cenjene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi na naslov:

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.
Območna enota Novo mesto, Novi trg 8, 8000 Novo mesto

ZAHVALA

Krajevna organizacija Rdečega križa (KORK) Mirna Peč se iskreno zahvaljuje vsem donatorjem, ki so po svojih močeh pripomogli, da smo tudi ob koncu lanskega leta obdarili 231 starejših in invalidnih oseb v naši KS. 5. decembra lani smo ob pomoči priznanega orgelskega virtuoza Milka Bizjaka v njegovi hiši glasbene dediščine v Globodolu organizirali Miklavžev večer, kjer sta glasbeno poudarjala prof. Angela Tomanič in gostitelj Milko Bizjak. Prostovoljni prispevki, zbrani na tem večeru, so bili v celoti izročeni naši KORK za nakup novoletnih daril, zato se vsem prav lepo zahvaljujemo.

KORK Mirna Peč

Zarja, d.d., Prešernov trg 5, 8000 Novo mesto
tel. 068/323-171, faks: 068/23-997

POSLOVNI PROSTORI V NOvem MESTU

Zarja, d.d., obvešča zainteresirane stranke, da bodo v drugi polovici leta 1998 na voljo najemni poslovni prostori v Novem mestu.

Za bodoče najemnike bomo prenovili objekt v Vrhovčevi ulici 18, skupne površine 1.200 m², z zagotovljenimi parkirnimi prostori.

Vse, ki se zanimajo za najem, vabimo na razgovor in k sodelovanju glede določitve programa in prenove objekta za dolgoročni najem.

Informacije:

Na sedežu podjetja v Novem mestu, Prešernov trg 5, tel. 068/323-171.

MESTNA OBČINA NOVO MESTO SEKRETARIAT ZA IZOBRAŽEVANJE, VZGOJO, ZDRAVSTVO IN SOCIALNE ZADEVE

Novo mesto, Novi trg 6
tel. 068/317-197, fax 068/317-157

O B J A V L J A

R A Z P I S

za izvajanje raziskovalnega programa v letu 1998
za področje Mestne občine Novo mesto

V raziskovalni program bodo vključene raziskave s področja:

- ekologije,
- prestrukturiranja in sanacije podjetij (tehnološko-tehnične raziskave),
- družboslovnih raziskav in
- raziskave s področja družbenih dejavnosti.

Prijave za izvajanje raziskovalnega programa pošljite do vključno 16. februarja 1998 na naslov: Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za izobraževanje, vzgojo, zdravstvo in socialne zadeve, Seidlova cesta 1, kjer dobite tudi dodatne informacije (068/317-160, Suzana Virč). Celoten razpis z navodili za prijavo naloge bo objavljen v Uradnem listu RS dne 23.1.1998.

Grafika

Le
čevlje
sodi
naj
kopitar

- časopisi v 24 urah
- komercialni tisk
- knjige
- brošure
- plakati
- oblikovanje
- marketing
- trgovina
- servisiranje računalnikov

☎ 068/323-611; fax: 068/321-693

ZAHVALA

Po hudi boleznii je našla svoj mir draga žena in mama

FRANČIŠKA ZAJC

s Potoka pri Šentlovcu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste nam kakorkoli stali ob strani, za izraze sožalja in darovano cvetje in sveče. Iskrena hvala zdravniškemu osebju Intenzivnega oddelka Interne bolnice Novo mesto. Enako se zahvaljujemo tudi pevskima zboroma in gospodu župniku za opravljeno pogrebno svečanost. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

Niti z bogom nisi rekla
niti roke nam podala,
smrt te vzela je prerano,
a v naših srcih boš ostala.

V 73. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, sestra in teta

IVANKA ŽUNIČ

Krivoglavice 1

Ob boleči izgubi drage mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni mami darovali cvetje, sveče, sv. maše in jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Blažu Mlačku, osebju Internega oddelka bolnice Novo mesto, sodelavcem Novoteksa Metlika, Beti Metlika - Preja, Pletisa Metlika, govornici g. Tereziji Kralj za lepe poslovilne besede, pevkam za občuteno zapete žalostinke, izvajalcu Tišine, gospodu župniku za lepo opravljen obred, Društvu upokojencev Gradac. Hvala g. Piškuriču za lepo organizacijo pogreba in vsem neimenovanim, ki ste jo v velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

Niti z bogom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prerano,
v srcih naših boš ostal.

Imela sva sanje lepe in
svete kot sončen dan...
Sesute v prah, so samo
še boleč spomin.

Ob boleči, nenadni izgubi moža, zeta, sina, brata in strica

PAVLETA BUTALA

z Lokev 22

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter spremstvo na prerani zadnji poti. Zahvala tovarni Danfos compresorss, Iskri Semič in GD Petrova vas, pevkam z Otovca, sosedji Danici za poslovilne besede, za zaigrano Tišino, g. kaplanu za lepo opravljen obred in Pogrebni službi Malerič.

Žalujoči: vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

V naših srcih ti živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini spiš.
Tam lučka ljubezni vedno gori,
tvoj nasmeh med nami živi.

V življenju je potreben
samo en trenutek
da nekoga vzljubiš,
a potrebno je celo življenje,
da ga pozabiš.

V 19. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi sin, brat, nečak in bratranec

SLAVKO FLORJANČIČ

z Dolenje Dobrave 7

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega Slavka se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim prijateljem in vaščanom, sošolcem in profesorjem 3. e Strojne in 3. d. Elektro ŠC Novo mesto, sodelavkam in sodelavcem Krke Kozmetika, Interevropi za podarjeno cvetje in sveče, izraze pisnega in ustnega sožalja in za vse tolažilne besede. Posebno se zahvaljujemo družini Godnjavec za uslugo. Lepo se zahvaljujemo tudi govornikom za lepe besede ob uri slovesa, pevcem za zapete žalostinke, g. Mitji za zaigrano Tišino, Gasilskemu društvu Lukovek za svečan pogreb in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mami Tinca, brat Roman in ostali sorodniki

KUPIM 100-200 ha pašnikov in gozdov na Kočevskem. ☎ (061)159-01-25, po 20. uri.

MURN AVTOSERVIS MURN, s.p.

Resslova 4, 8000 Novo mesto
tel./fax: 068/24-791

CENTER SUZUKI

- prodaja vozil
- rezerv. deli in dodatna oprema
- servis
- kleparske in ličarske storitve
- ugodni krediti T + 6%

DOBER NAKUP MODELOV '98

ALTO 1,0GL3D 13.990 12.990
ALTO 1,0GL5D 14.990 13.990
BALENO WAGON 1,3 GLX
25.990 23.990

Jasnovidka Amalija vam pomaga iz stiske in razočaranja — vse na osnovi lastnega videnja.

090 - 40 36

Verjemite ali ne...

Krvavec 104.5 Kum 105.9

(068) 324-377

**POGREBNE
IN POKOPALIŠKE
STORITVE**

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

Mobilni: 0609/615-239

0609/625-585

Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

ZAHVALA

V 42. letu nas je po hudi bolezni mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož in oče

JANEZ PISEK

iz Orehovca 54 pri Kostanjevici

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče in za sv. maše ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo delavcem SOP IKON-a in Lipe iz Kostanjevice, župniku Jožetu Mrvarju za lepo opravljen obred, Andreju Rajerju za ganljiv govor ob grobu, pevcem in osebju novomeške bolnišnice. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žena Marinka, hčerka Mateja in sin Jani ter ostali sorodniki

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ate, tast, stari ate, brat in stric

**AVGUŠTIN
ZORE**

iz Ždinje vasi 42

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče. Iskrena hvala zdravstvenemu osebju, kolektivu Krka - Kemijska sinteza, kolektivu Dolenjka, d.d., VVO Petrovče, Gustljevim prijateljem, g. župniku za lepo opravljen obred, šmihelskim pevcem, izvajalcu Tišine, gasilcem in Pogrebni službi Oklešen. Iskrena hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali in našega ata v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Dolgost življenja našega je kratka, al dneva ne pove nobena pratka. (F. Prešeren)

V 56. letu starosti se je od nas nenadoma poslovil mož, ati, deda, tast

IVAN PICELJ

iz Podturna pri Dolenjskih Toplicah

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izraženo ustno in pisno sožalje, za darovano cvetje in sveče. Zahvaljujemo se kolektivoma Bor iz Dolenjskih Toplic in KK Kramaršič s Sel pri Dolenjskih Toplicah. Hvala g. župniku, vsem gasilcem, pevcem iz Šmihela, trobentaču za zaigrano Tišino, govornikoma za besede ob slovesu in Pogrebni zavodu Oklešen. Hvala vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti. Ohranimo lep spomin nanj.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 68. letu nas je zapustila draga hčerka, žena in mama

**FANI
ZAGORC**

iz Gor. Dol 7

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem, sosedom, prijateljem, sodelavcem za pomoč in izraze sožalja, podarjene vence, sveče in cvetje. Posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred ter molitve, pogrebnikom, pevkam in govornici za občutene besede slovesa. Hvala prav vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, tašča, babica in prababica

**ANTONIJA
VINTAR
roj. Požek**

Tomšičeva 7, Kočevje

Ob boleči izgubi drage mame, tašče, babice in prababice se iskreno zahvaljujemo Intezivnemu oddelku Interne bolnišnice Novo mesto za lajšanje bolečin in skrbno nego ob težki bolezni, g. župniku Marjanu Lampretu za lepo opravljen obred, pevcem za lepo zapete žalostinke. Iskrena hvala za darovano cvetje, sveče in izražena sožalja vsem sorodnikom, sodelavcem Doma Skofljica, znancem in prijateljem, našim sosedom in sosedom iz Gribelj.

Žalujoci: hči Fani z možem Štefanom, vnuk Robert z družino in vnuk Aleš s Petro

ZAHVALA

V 82. letu starosti je svojo življenjsko pot sklenil naš dragi mož, oče in stari oče

RUDOLF KAPŠ

iz Občice 13 pri Dolenjskih Toplicah

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, vaščanom in vsem drugim, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in sveče ter nam ustno in pisno izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku za opravljen obred, gospodu Grilu in gospodu Muhiču za poslovilne besede ob grobu, pevcem za zapete žalostinke, trobentaču za zaigrane pesmi in Pogrebni zavodu Oklešen. Zahvaljujemo se tudi Šolskemu centru, Pošti Novo mesto, Cestnemu podjetju Novo mesto, Labodu iz Novega mesta, delavcem gostilne Mrak, Čebelarškemu društvu Straža - Dol. Toplice, Društvu upokojencev Dolenjske Toplice, Društvu za vzdrževanje partizanskih grobišč na Rogu ter družini polharjev Polh. Vsem, ki ste ga spoštovali in ga imeli radi, še enkrat iskrena hvala! To nam je bilo v najtežjih trenutkih v veliko oporo in tolažbo.

Vsi njegovi
Občice, 7.1.1998

ZAHVALA

Nič več trpljenja, ne bolečin, življenje je trudno končalo svoj boj.

V 71. letu nas je tiho zapustil dragi oče, stari oče, brat in stric

ANTON KUČIČ

Črneča vas 31, Kostanjevica na Krki

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem znancem, Lipi Kostanjevica, HK Elektronika, COPIS, Bahč V. Podlog, Pogrebni službi Žičkar, pevcem iz Kostanjevice ter g. župniku za lep obred. Posebna hvala sosedu Mariji Hajšen za nesebično pomoč v težkih trenutkih!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je nenadoma zapustila draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

**IVANKA REŽEK
roj. Slobodnik**

iz Bojanje vasi

Prisrčna hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, vaščanom, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, pokojnici darovali sveče in cvetje. Posebna hvala govornici Kristini, pevcem, župnikoma Jožetu in Florijanu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 74. letu starosti je sklenil svojo življenjsko pot naš dragi

**JOŽE
ŠINKOVEC**

iz Trebnjega

Prisrčna hvala vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in sveče ter nam v težkih trenutkih stali ob strani. Obenem se zahvaljujemo pevcem, govornici za poslovilne besede in odigrano Tišino. Posebna zahvala g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama, stara mama, sestra, teta in sestrična

**VERONIKA
SMREKAR**

roj. Kastelic

z Dola pri Trebnjem

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem DSO iz Ljubljane za izraze sožalja ter podarjeno cvetje in prispevke. Zahvaljujemo se tudi Internemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, kaplanu za opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke, g. Alojzu Poljancu pa za poslovilne besede.

Žalujoci: sin Bojan z družino, hči Sonja z otrokoma in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, sestra, stara mama, prababica in teta

**LJUDMILA
HRIBAR**

rojena Kmet

iz Ratja 33

Iskrena hvala vsem, ki ste v teh težkih trenutkih delili z nami bolečino, nam ustno ali pisno izrazili sožalje, podarili cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Še posebej pa se zahvaljujemo krajanom, učencem in delavcem šole, kolektivu Kmetijske zadruge Trebnje in g. župnikoma za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

V SPOMIN

V naših srcih ti naprej živiš, zato pot nas vodi tja, kjer v tišini spiš. Tam lučka ljubezni vedno gori in tvoj nasmeh med nami živi.

22. januarja minevata dve žalostni leti, odkar nam je kruta usoda iztrgala iz naše sredine moža, očeta in dedka

**FRANCA
ŠAŠKA**

iz Gabrja pod Gorjanci

Hvala za vsako lepo misel nanj in vsem, ki se ustavljate ob njegovem grobu ter mu prižigate sveče. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 22. januarja - **Cene**
 Petek, 23. januarja - **Rajko**
 Sobota, 24. januarja - **Felicijan**
 Nedelja, 25. januarja - **Darko**
 Ponedeljek, 26. januarja - **Pavla**
 Torek, 27. januarja - **Angela**
 Sreda, 28. januarja - **Tomaž**

LUNINE MENE
 28. januarja ob 7.01 - mlaj

kino

BREŽICE: 22.1. (ob 18. uri) ter od 23. do 25.1. (ob 18. uri in 20.15) akcijski film Mirovnik. 22.1. (ob 20.15) kriminalni film Donnie Brasco. Od 26. do 28.1. (ob 18. uri) drama Titanik.
ČRNOMELJ: 23. in 24.1. (ob 20. uri) ameriški film Vulkan. 25.1. (ob 18. in 20. uri) risani film Herkul.
DOBREPOLJE: 23.1. (ob 19.30) ameriška komedija Domov na počitnice. 25.1.

(ob 15. uri in 19.30) ameriški akcijski film Krvavo obzorje.
GROŠUPNJE: 23.1. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Krvavo obzorje. 24.1. (ob 19. uri) ameriška komedija Domov na počitnice.
KRŠKO: 23.1. (ob 20. uri) in 25.1. (ob 18. uri) kriminalni film Ugrabitev. 27.1. (ob 18. in 20. uri) akcijski film Mirovnik.
METLIKA: 23.1. (ob 18. in 20. uri) risani film Herkules. 25.1. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Vulkan.
NOVO MESTO: Od 22. do 25.1. (ob 16.30 in 20. uri) drama Titanik. Od 26. do 28.1. (ob 18. in 20. uri) komedija Austin Powers.
RIBNICA: 24.1. (ob 21. uri) ameriški akcijski film Krvavo obzorje. 25.1. (ob 16. uri) ameriška komedija Domov na počitnice.
TREBNJE: 23.1. (ob 20. uri) in 25.1. (ob 17. uri) slovenski film Stereotip.
VELIKE LAŠČE: 24.1. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Krvavo obzorje. 25.1. (ob 19. uri) ameriška komedija Domov na počitnice.

film

• **TITANIK**, spektakel z romanco (ZDA, 1997, 200 minut, režija: James Cameron)

Med najznačilnejšimi lajtmotivi iz začetka 20. stoletja so hiperaktivna industrializacija Zahodnega sveta, zadnji vzdihljaji ekstremnega razizma, ki pa je bil zato toliko bolj prisoten in ostrih zob, ter izrazito patriarhalno neravnovesje med spoloma. Britanska super čezoceanska Titanik je ta samovšečni utrip mačo-kapitalizma ponazarjala neverjetno plastično verno. Ustrezno s splošnim prepričanjem, da je človek s tehnologijo že premagal naravo in Boga, so v ladjarski družbi White Star Lines zgradili ladjo, ki je združevala rekordersko megalomanstvo čisto vseh dimenzij in za kratek čas postala pojem nepotopljive perfektnosti. Takšna, kot je lahko le bela rasa, zato ni čudno, da med 2228 potniki in posadko (te je bilo kar za tretjino) ni bilo niti enega črnca.

Titanik je rasno čista zgodba o nepremagljivem in narcisoidnem stroju. Po njegovem potopu ni bilo več nikoli tako kot nekdanj: razizmu je počasi odklenalo, začelo se je stoletje svetovnih vojn, svet je padel v kolektivne gospodarske depresije, sesuvali so se imperiji. Varnostni standardi pa so dobili nov predznak. Na krovu je bilo namreč le 20 rešilnih čolnov s kapaciteto po 70 ljudi. Namesto 1400 pa se jih je rešilo le 705, 1523 jih je šlo skupaj z ladjo dobre 4 kilometre navpično navzdol ali pa so v nekaj minutah zmrznili. Čolni so od-

hajali polprazni, ker nejeverna gospoda iz 1. razreda sprva sploh ni hotela zapustiti toplih salonov, revežev v podpalubju pa niso spustili, dokler se ne vkrcajo premožni. Ladja pa je tonila. Agonija je sicer trajala dve uri in pol, toda reševanje ni bilo najbolj zgledno organizirano.

Ženske in otroci so imeli prednost, tako da je preživelo le nekaj odstotkov moških, kar je služilo kot mit, s katerimi naj bi rehabilitirali to sramotno etapo kapitalizma. Toda beli magnati so s svojim žrtvovanjem, ki je bilo bolj splet okoliščin kot premišljeno dejanje, le še enkrat mačistično poudarili, da o usodi žensk, ki niso smele niti voliti, odločajo moški. Največji delež sramotnega pečata pa gre preživelim v praznih čolnih, ki se niso hoteli vrniti po plavajoče v ledeno mrzlem morju. Vsa ta kalvarija pa naj bi se zgodila, ker sta se kapitan oziroma tvrdka hotela proslaviti z rekordno hitro, le teden dni dolgo plovbo do New Yorka, zato je Titanik plul po krajši poti v Severnem Atlantiku, kjer je nevarnost ledenih gora precej večja.

Zaradi fasciniranih podatkov zmanjkuje prostora za sam film, zato le par namigov. Vsaka katastrofa ima svojo romanco, v tem primeru med lepim, iznajdljivim proletarcem in lepo, po svobodi hrepenečo buržujko. Na poti pa jima stoji arhetip mladega mačo kapitalista. Kljub dokaj lepljivi sladkobi pa odtehta zelo katastrofičen pogrom, zaradi katerega Cameron zdaj slavi tuki kot režiser najdražjega filma. Štosno, kajti premagal je Costnerjev Potopljivi svet, ki kaže planet, po krivdi nenasitnega kapitalizma zaliti z vodo. Za film o vesoljnem potopu je tako ostalo le še dve leti. **TOMAŽ BRATOŽ**

FRIZERSKI SALON
 v Novem mestu
 oddamo v najem.
 ☎ 068/22-361

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
 UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bežek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazdova, Mojca Leskovek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 200 tolarjev; naročnina za 1. polletje 5.070 tolarjev, za upokojenca 4.563 tolarjev; letna naročnina 10.400 tolarjev, za upokojenca 9.360 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 20.800 tolarjev; za tujino letno 130 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.800 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. Mali oglaš do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglaš 2.800 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-440519 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si
 Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.
 Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: DELO-TCR, d.d., Ljubljana.

AX

Izjemna priložnost. Kreditiramo vam nakup novega AX-a. Plačevali boste le 666 SIT na dan oz. samo 19.999 SIT mesečno, odločite pa se lahko za 3-letno (kredit 585.100 SIT) ali 5-letno (kredit 830.100 SIT) odplačevanje.
Bank Austria

Nov AX že za 7 DEM na dan.

Avto, ki vam zleze pod kožo

AVTO-HIT d.o.o.
 Novo mesto, 068/341-300
 NOVOTEHNA AVTOMOBILI
 Novo mesto, 068/322-066
 OFCJA d.o.o.
 Brežice, 0608/62-334

www.citroen.si

KMETIJSKI STROJI

KOSILNICO BCS 127, starejši letnik, in motor Tomos A3F prodam. ☎ (068)40-135, zvečer. 284
 SILOREZNICO EPLE 800, dvobrazdni plug in drva prodam. ☎ (068)78-033. 261
 NOVO traktorsko prikolico za prevoz živine in kostonjevo kolje prodam. ☎ (0608)80-367. 269

KUPIM

DELNICE TELEKOMA, Žita, Save, Kompas, S-Hrama, Arkade in ostale odkupimo za gotovino. ☎ (041)669-221. 70
 VINOGRADNIŠKE KOLE kupim ali za menjam za belo vino. ☎ (0608)22-406, po 20. uri. 257

MOTORNA VOZILA

R CLIO 1.2 RN, letnik 1993, prodam. ☎ (041)685-799 ali (068)24-012. 3
 R 11, letnik 1983, registriran do 12.1.1999, in traktor IMT, letnik 1980, zelo ugodno prodam. ☎ (068)53-803. 239
 R 4, letnik 1990, registriran za celo leto, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)24-413, po 17. uri. 243
 CITROEN ZX 1.6 i Aura, letnik 1992, 87.000 km, kovinsko siv, veliko dodatne opreme, prodam. ☎ (0608)22-663. 260
 126 BIS, letnik 1990, registriran do 10/98, 35.000 km, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)21-164. 264
 R 19, letnik 1995, bel, 40.000 km, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)42-761. 267
 ALFO ROMEO 33 1.3, letnik 1991, 67.500 km, rdečo, zelo dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)81-206. 271
 OPEL KADETT 1.6 D karavan, letnik 1988, nekaramboliran, prodam. ☎ (068)81-094.

KIA MOTORS

Izkoristite ugodne cene, popuste + darilo — zavarovanje vozila! Odkupujemo rabljena vozila!

AK TRADE, Podbevškova 9 (Obrtna cona Cikava), Novo mesto

SAB, letnik 1977, vozen, rahlo karamboliran, prodam. ☎ (0608)81-477. 225
 JUGO 45, letnik 1989, registriran do 2/99, prodam. ☎ (068)52-585. 251
 OPEL KADETT 1.4 S limuzina, letnik 4/90, prodam za 8500 DEM. ☎ (068)60-155. 282
 CLIO 1.4 RT, letnik 1992 in R 5 campus, letnik 1991, prodam. ☎ (068)89-176 ali (041)692-607. 289
 OPEL KADETT 1.6 D, letnik 1987, registriran do 10/98, prodam. ☎ (068)89-273. 278
 R CLIO 1.4 RT, letnik 1995, 5V, prodam. ☎ (068)89-352. 256
 Z 101, letnik 1982, ugodno prodam. ☎ (068)75-263. 244
 ŠKODO FORMAN LX, letnik 1993, prva registracija 2/94, rdečo, nekarambolirano, prodam. ☎ (041)638-597. 246

BMW 318 i, letnik 77/81, registriran do 7/98, prodam. ☎ (068)25-634. 280
 TOVORNO VOZILO Z 624 N, nosilnosti 2400 kg, letnik 1983, in telefax Canon T 20 prodam. ☎ (068)83-113. 268
 R 4 GTL, od letnika 1190 dalje, kupim. ☎ (068)50-047. 222
 GOLF JGL D, letnik 1984, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)76-387. 272
 TIPO 2.0 16 V, letnik 1993, registriran do 1/99, nekaj opreme, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)73-105. 279
 MOTORNO KOLO Yawa, 175 cm3, dobro ohranjeno, in delovno sklopno ploščo za traktor Same prodam. ☎ (068)48-413. 224

POSEST

STARO HIŠO, potrebno popravila, primereno za diskont ali bife, v Šmihelu prodam. Drago Staniša, ☎ (066)75-266, od 18. do 20. ure. 107
 STARI GRAD pri Podbočju, prodam vinograd, zidanico, sadovnjak, gozd, 34 a, voda, asfalt, elektrika do parcele. Ugoden kraj za stalno bivališče. Cena 25.000 DEM. ☎ (061)481-978. 122
 DEL HIŠE na lepi lokaciji na Gorenjskem, Podjurbelj, oddam. Poseben vohod, opremljeno. Diskretnost zajamčena! Možne razne oblike najema. ☎ (064)59-196, v petek in soboto po 19. uri. 276
 GRADBENO PARCELO (1000 m²), Laze, Stari trg ob Kolpi, prodam. ☎ (068)28-641 po 15. uri. 258
 STAVBNO PARCELO v Kostanjevici, 8 a, elektrika, voda, telefon pri parceli, prodam. ☎ (0608)87-394. 258
 VINOGRAD v Grč Vrh pri Mirni Peči prodam. ☎ (068)78-420. 234
 PO ODREDBI Okrajnega sodišča v Črnomlju bo dne 2.2.1998 ob 9.45 uri v sobi 26 javna dražba sledečih nepremičnin: k.o. Businjska vas, parc. št. 5479, 5533 g ozd, k.o. Rosalnice, parc. št. 53/1 njiva, 82vrt, 84 in 85 travnik, k.o. Metlika, parc. št. 2612 njiva. 263
 STANOVANJSKO HIŠO v Trebnjem prodam. ☎ (0609)636-888. 252

PREKLICI

JOŽE ŽABKAR, s.p., iz Leskovca pri Krškem, preključujem obrt svečarstva, zaradi preusmeritve dejavnosti v cvetličarstvo in zunanjo ureditev. 250
 AVTODREVNOSTIŠTVO Stanislav Černe, s.p., Prvomajska 13, Šentjernej, z 22.4.1998 odjavljam opravljanje dejavnosti. 232

PRODRAM

SENO prodam. ☎ (068)43-034. 228
 KOSTANJEVO KOLJE za star in nov vinograd prodam po 140 SIT, ☎ (068)85-560. 231
 KOSTANJEVO KOLJE, dolžine po želji, in suha bukova drva prodam. ☎ (068)78-086. 248
 KORUZO v zrnu prodam. ☎ (068)52-952. 241
 ČEŠNJEVE PLOHE, debelina 5 cm, suhe, 2 m3 in 1 m3 hrastovih plohov prodam. ☎ (068)27-564. 247
 ŽGANJE, domačo slivovko, prodam. ☎ (068)21-700. 259
 OSTREŠJE SENIKA, 7 x 11 m, prodam. ☎ (068)67-511. 283

VIBRATOR za beton, 1 m³ jesenovih plohov in prešo na kamen za grozdje prodam. ☎ (068)40-246. 236
 ŠENO prodam. ☎ (068)76-013. 237
 Trosilec hlevskega gnoja, prodam. ☎ 84-180. 292
 VINO, belo in rdeče, hruskovo žganje ter kalano kostonjevo kolje prodam. ☎ (068)26-449. 292
 3 NOVA OKNA Termaton, širine 80, višine 120 cm, prodam. ☎ (068)75-152. 294
 ŽAGO za razrez hlodovine prodam. ☎ (068)89-818 ali (0609)619-834. 295
 12 M brezovih drv prodam. ☎ (068)68-034. 297

RAZNO

TRGOVSKI LOKAL v središču Črnomlja prodam ali oddam. ☎ (061)310-438. 235
 INVENSTITORJA (do 15.000 DEM) za zagonski manjšega turističnega objekta na Gorenjskem iščem. Zanimive možnosti! Šifra: Dogovor. 277
 NUDIM varstvo otroku. ☎ (068)28-695. 233
 TESNJENJE oken in vrat s cevnimi silikonskimi tesnili. 10 let garancije! ☎ (068)23-309. 293

SLUŽBO DOBI

NATAKARICO zaposlimo v okrepčevalnici v Prečni. ☎ (068)323-295. 275
 ZA NEDOLOČEN ČAS zaposlimo 2 mizarja. Mizarstvo Šmajdek, ☎ (068)83-815 ali 83-015. 288
 REDNO ali pogodbeno zaposlimo zastopnika za direktno prodajo. Zaželjena poklicna ali srednješolska izobrazba. ☎ (068)341-410. 288
 Gostinski lokal Pri Bučkotu v Belih krajih redno zaposli dekle za delo v strežbi. Informacije od 9. do 14. ure. ☎ 068/53-218.
 VOZNIKA C in E kategorije za vožnjo po Franciji in Nemčiji redno zaposlim. ☎ (068)85-558 ali (041)661-907. 298

STANOVANJA

V SEMIČU prodam dvosobno stanovanje, 60 m², v manjšem, urejenem bloku, vseljivo v letu 1999. Ivan Dichlberger, Semič 34 c, Semič. 226
 V CENTRU Novega mesta oddam opremljeno enosobno stanovanje. ☎ (068)28-135. 285
 DVOSOBNO opremljeno stanovanje v Novem mestu, v Ul. Slavka Gruma, oddam. ☎ (068)83-711. 245
 DVOSOBNO ali večje stanovanje v Novem mestu kupim brez posrednika, do 80.000 DEM. ☎ (068)322-744. 266
 STANOVANJE oddam. ☎ (068)21-793. 291
 TRISOBNO opremljeno stanovanje v Novem mestu oddam v najem. ☎ (068)22-293. 299
 TRISOBNO STANOVANJE v Novem mestu, CK, telefon, kuhinja, oddam. ☎ (068)341-008.

ŽIVALI

Teličko sivko, staro 14 dni, menjam za bikca sivca ali simentalca. ☎ 068/85-880.

TIBETANSKI TERIERJI, mladiči šampionskih staršev, naprodaj. ☎ (061)12-53-888.
 SPREJEMAMO NAROČILA za bele piščance, rjave in grabaste jarkice. Metelko, Hudo Brezje 16, ☎ (0608)89-038. 148
 BELE PIŠČANCE, kilogramske, rjave in grabaste (samo jarkice) naročamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ (068)42-524. 254
 PERUTNINARSTVO HUMEK sprejema naročila za enodnevnne in večje bele, rjave, grabaste piščance ter bele in rjave enoletne kokoši. ☎ (068)324-496. 255
 KRAVO, brejo 8 mesecev, prodam. Slavka Uhan, Češence 37, Mirna Peč. 262
 PIŠČANCI, stari 4 tedne, so v prodaji vsak dan. Jože Jeršin, Rače selo, Trebnje, ☎ (068)44-389 ali (041)708-671. 286
 BIKCA FRIZIJCA, starega 1 teden, prodam. ☎ (068)30-242. 230
 2 PRAŠIČA, 150 in 200 kg, krmljena z domačo krmo, prodam. ☎ (0608)74-117. 265
 TELIČKA, starega 14 dni, kupim. ☎ (068)75-351. 242
 PRAŠIČE, težke 100 do 120 kg, prodam. ☎ (068)78-353. 223
 KRAVO za zakol prodam. ☎ (068)49-715. 253
 PRAŠIČE, težke 100 do 120 kg in telico sivko, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)325-308. 273

MLADE NESNICE, jarkice, hisex, rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovec, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostišče Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Vera Což, Slepšek 22, Mokronog, ☎ (068)49-711. 125
 PRAŠIČE za zakol, kravo za zakol ali nadaljnjo rejo ali meso od krave prodam. ☎ (068)25-846. 238
 ČRNO-BELEGA BIKCA, starega 10 dni, prodam. ☎ (068)75-002. 281
 JAGENJČKE za zakol in hlevski gnoj prodam. ☎ (068)68-611. 229
 PRAŠIČE, težke 80 do 100 kg, prodam. ☎ (068)42-607. 240
 PUJSKE, težke 25 do 30 kg, prodam. ☎ (068)41-079. 227
 PRAŠIČE, težke 120 do 130 kg, prodam. ☎ (068)76-156, popoldan. 270
 PRAŠIČE, težke 120 kg, prodam. ☎ (068)73-003. 274

POHIŠTVO

SPALNICO, 8-delna omara, medeninstva postelja in nočne omarice, kot novo, prodam. ☎ (068)371-170 ali 371-171. 296

Po odredbi Okrajnega sodišča v Novem mestu je za 17. januar 1998 razpisana dražba za prodajo 1/2 dvostanovanske hiše z vrtom v Stranski vasi 88 pri Žužemberku in 1/3 enostanovanske hiše v Gotni vasi 38. Vse informacije so na oglasni tabli sodišča in po tel. 068/73-459.

PLESNI CENTER DOLENJSKE

PLESNI TEČAJI ZA ODRASLE:

NEDELJA, 25. januar

- začetni tečaj ob 16. uri
- nadaljevalni tečaj ob 18. uri
- izpopolnjevalni tečaj ob 20. uri

SREDA, 4. februar

- nadaljevalni tečaj ob 20. uri

ČETRTEK, 5. februar

- začetni tečaj ob 18. uri
- višji nadaljevalni tečaj ob 20. uri

Vpis in informacije: tel. 321-685 ali 44-803

Donna, d.o.o.

Bohinjska Bela 37/a, 4263 Bohinjska Bela

Mlad, dinamičen in uspešen kolektiv vabi k sodelovanju

TERENSKÉ POSLOVNE AGENTE za prodajo oglasnih prostorov v katalogu.

Pričakujemo izkušene, samostojne, urejene in dinamične sodelavce obeh spolov.

Pogoji:

- lasten prevoz
- zaželena srednja izobrazba
- smisel za delo s strankami

Kandidatom zagotavljamo:

- zanimivo delo po regijah
- visoko stimulativno plačilo

Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe na zgornji naslov.
Informacije po telefonu 064/720-220 od 7. do 15. ure.

ALP SPORT d.o.o.

PREŠERNOV TRG 8 IN BTC - NOVO MESTO

OD 26. DO 31. JANUARJA '98

25% POPUST

Z gotovinskim plačilom za nakup smučarskih kompletov, kombinezonov, bund in hlač priznanih znamk RAI-SKI, THINK PINK, ELLESSE TECNICA, SCORPION BAY

ter smučarskih čevljev

SAN MARCO

V akciji pa so tudi smuči, palice, smučarska očala, rokavice

NOVO

Na internet v 10 minutah
z navodili in telefonsko pomočjo
(080 8765)

SIOL
paket

Bližnjica na internet

samo 2000 SIT

Napredni
v Teletgovinah
in knjigarnah
po celi Sloveniji

Slovenija Online

Trgovsko podjetje Zrno

AKCIJSKA PRODAJA: UMETNO GNOJILO

- NPK 15-15-15	vreča 1.390 SIT
- NPK 7-20-30	vreča 1.590 SIT
- NPK 8-26-26	vreča 1.690 SIT
- KAN	vreča 1.049 SIT
- UREA	vreča 1.390 SIT

ZBIRAMO NAROČILA ZA SEMENSKI KROMPIR:

- dezire	70 SIT/kg
- jerla	89 SIT/kg
- kenebec	92 SIT/kg
ječmen v vrečah	26 SIT/kg
oves rinfuza	27 SIT/kg
sončnične tropine	38 SIT/kg
pesni rezanci	16 SIT/kg
koruza v vrečah	22 SIT/kg

KRMILA - EMONA PROGRAM

ŠKROPIVA - POSEBNA AKCIJSKA PONUDBA

CENE SO ZA KMETE IN SO BREZ
PROMETNEGA DAVKA

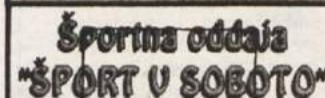
GRADBENI MATERIAL:

modelarec, akcija do 31.1.1998	76,90 SIT (cel kamion)
Bramac	113,90 SIT
cement	679,90 SIT
apno	429,00 SIT
vhodna vrata od 26.000 SIT dalje	
sobna vrata (hrasti) + podboj 85	17.490 SIT

okna Glin, Nazarje	
enoročne pipe - uvoz od 6.000 SIT dalje	
kopalniška garnitura	24.000 SIT
peč - olje, 23.6 KW	65.542 SIT
gorilec Hansa	69.999 SIT
cisterna, 2000 l	37.198 SIT

V Zrnu vam kvalitetno napeljevo
vodovod in centralno kurjavo. Prav
tako naši mojstri izvajajo vse vrste
fasad in strojne notranje omete.

Tel.: 0608/75-410, 75-086

vsako soboto
od 17. do 23. ure

PRIVOŠČITE SITAJNICO.

Sem Telekomova telefonska tajnica, majhna in sposobna.
Ali veste, da me lahko kupite za 17.232 SIT in še to na 3 obroke?
Prav imate, zelo ugodna cena!

Na Vašo željo me brezplačno prinesejo in priključijo pri Vas doma.
Vse to lahko lepo uredite po telefonu na brezplačni telefonski številki
080 88 22 ali osebno v vseh Teletgovinah Telekoma Slovenije.
Pokličite zdaj!

<http://www.telekom.si/tajnica>

Telekom Slovenije

TRGOVINA ZRNO

Gmajna 6A
8274 Raka
Tel.: 0608/75-410
0608/75-086

Zaposli:

1. Poslovodjo za potrebe kmetijsko gradbene trgovine
Pogoj: — ustrezna izobrazba
— komunikativnost, resnost
— sposobnost organizacije

2. Trgovca kmetijske stroke
Pogoj: — kmetijski tehnik ali kmetijski inženir

Pisne ponudbe na naslov: ZRNO, d.o.o.
Gmajna 6A
8274 Raka

Mobitel: 0609/618-529
☎ 068/27-177

- AVTOVLEKA
- AVTODELI
- PRODAJA VOZIL
- POPRAVILO NA TERENU

107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, 1330 Kočevje, tel./fax: 061 855 666

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov:
Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p.212.
Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtkih sosed iz vašega poštnege nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: da ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____ 1998

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto
po ☎ 068/323-610 ali 041/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA
Muzejska 3
☎ 068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila!
Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

RAČUNALNIŠKO
IZOBRAŽEVANJE
APROS, d.o.o., Novo mesto

3-dnevni osnovni in nadaljevalni tečaji WINDOWS, WORD, EXCEL in
INTERNET popoldne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto.
Prijave in informacije na ☎ 068/321-926, g. Zdenko Potočar.

AVTOPLASTIKA TURK
Podgora 44
Straža pri Novem mestu
☎ 068/84-237, 041/699-147

Popravilo in izdelava vseh plastičnih delov na avtomobilih, odbijačih,
hladilnikih, lučeh ter dodatne opreme (pragovi, obrobe blatnikov in
spojlerji, odbijači).

Gabrijela Vidic-Mihelčič

Svoje bogato znanje je dala nekaj tisoč učencem, ki jim bo gotovo ostala v spominu kot pedagoginja, pri kateri so vedno naleteli na odprta vrata. To se ji zdi samoumevno, čeprav je res, da povsod ne poznajo takšne prakse. "Prepričana sem, da se v šolstvu ne sme nihče zatekati k lažni avtoriteti. Vedno sem pomagala, če se je le dalo, čeprav se ni vedno obneslo. Takrat mi je bilo hudo. Danes mi je prijetno srečati svoje nekdanje učence, ki nimajo, vsaj tako se mi zdi, do mene prehudih zamer," pravi Gabrijela Vidic-Mihelčič.

Prepričana je, da jo je pri delu reševala predvsem njena nezamerljivost do mladih ljudi, ki so velikokrat nepremišljeni. A čeprav to pozitivno energijo nosi v sebi od nekdaj, so k temu, da je znala stopiti v bran učencev, pripomogli tudi časi, ko je bil vpis v gimnazijo pičel in so se borili za vsakega dijaka posebej. Ta boj za mladostnike je ostal v njej tudi pozneje, ko so morali vpis celo omejiti. "Prav številna potovanja so mi pomagala, da sem se dvignila nad priletnost in pridobila samozavest. Tega ljudem marsikdaj manjka, zlasti plahim Belokranjcem z velikim občutkom manjvrednosti. Nepristano sem jim vcepjala, da za to ni razlogov. Še vedno trdim, da bi morala biti najpomembnejša sprememba v šolstvu, da bi mlade prepričali, da zmorejo vse, kar si zahtajo."

Vendar prof. Gabrijela Vidic-Mihelčič sedaj, ko stopa na novo življenjsko pot, kljub dolgoletnemu razdajanju v šolstvu preveča občutek, da bi lahko naredila še kaj več in bolje. Predvsem pa je prepričana, da se mora človek vedno učiti in za tistega, ki mu tako kot njej uspe ohraniti radovednost v pozna leta, ni bojazni, da bi kot upokojenec začel odmirati. Še vedno ji ostajajo knjige, sport, vrt, narava, učenje še kakšnega tujega jezika, delo v humanitarnih organizacijah. Skratka, vse tisto, za kar doslej ni imela toliko časa, kot si ga je želela. Pa seveda triletna vnučinja Špela, ki se začne učiti angleščino. Da je ne bodo, če se bo odpravila po njenih stopinjah, na fakulteti gledali postrani, kot so pred štiri-mi desetletji njeno babico.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

JUTRI NAJ MEŠČAN(KA) NA OTOČCU

OTOČEC - Prebivalci občine Novo mesto so lani preko časopisa Novi medij in Studia D celo leto zbirali "naj" meščanko, "naj" meščana in avto leta 1997. Javna razglasitev bo v petek, 23. januarja, ob 19.30 v restavraciji Tango na Otočcu. "Naj" meščanka in "naj" meščan bosta prejela unikatni zlat prstana - kopljo originalnega prstana s Kapiteljskih nji, ki jima ga bo izročil predsednik parlamenta Janez Podobnik. Svečano prireditev bo vodil Sandi Čolnik, nastopili pa bodo Mia Žnidarič, orkester mandolina in violonist Zdravko Pleše. Vstopnice so na voljo v Šport hotelu na Otočcu.

VINO, HRANA, ZDRAVJE

JANKOVIČI - V petek, 23. januarja, bo od 18. ure naprej na Raztreseno domačiji v Jankovičih pri Adlešičih razstava vin iz štirih adlešičkih vinskih gor, in sicer Male in Velike Plešivice, Kapele in Priložnika, ki so bila nagrajena na lanskem črnomaljskem martinovanju. Ob 19. uri bo imel Niko Veselič predavanje "Vino, hrana, zdravje". V kulturnem programu bodo nastopili skupini starejših in mlajših tamburašev iz Gribelj, Kresnice iz Adlešičev ter učenci črnomaljske osnovne šole Mirana Jarca

MRZLO PRI BRAZILCIH, VROČE PRI TOFFU

RIBNICA - Brasil Tropical, plesna skupina iz Ria, je v okviru evropske turnee po desetih letih zopet obiskala Slovenijo. Tokrat je posadka petdesetih vročekrvnežev ustavila tudi v Ribnici, kjer so pred le 200 gledalci pokazali razkošnost teles, glasbe in umetnosti iz karnevalske dežele. Veliko bolj obiskan je bil nedeljski Toffov Moped Show in koncert New Swing Quarteta, saj si je dveurno prireditev ogledalo več kot 1.200 ljudi. Koncert je bil ob 70-letnici RTV Slovenija, 30-letnici New Swing Quarteta in ob slovesu Moped Showa, saj so to zelo poslušano oddajo s prvim januarjem ukinili.

M. G.

Svetovna predstavitev novega clia

Novi Renaultov avto bodo na video konferenci hkrati predstavili v 12 evropskih mestih, med njimi je tudi v Novem mestu - V Revozu proizvodnja novega avta

NOVO MESTO - V ponedeljek, 26. januarja, bo svetovna predstavitev novega Renaultovega avtomobila, ki je za sedaj znan le pod kodiranim imenom X 65; gre za naslednika priljubljenega clia in njegovo ime bodo prav tako razkrili na predstavitvi.

Ta predstavitev ne bo običajna, marveč gre za zelo nenavadn dogodek, v katerega bo enakovredno z 11 velikimi in pomembnimi

evropskimi velemesti vključeno tudi Novo mesto kot kraj, v katerem bo v Revozovi tovarni hkrati z drugimi Renaultovimi stekli proizvodnja novega avtomobila. Tega bodo predstavili 26. januarja na video konferenci, ki se bo

VEČ AVTA ZA MANJ DENARJA - Z novim letom je zaradi uvedbe nove različice modela Clia, zaradi znižanih carinskih stopenj in obogatitve serijske opreme pri mnogih različicah ponudba Renaultovih avtomobilov v Sloveniji zelo privlačna. Z januarjem je tako moč naročiti in predvidoma do konca meseca tudi dobiti prve avtomobile nove osnovne različice modela Clia RL s troje vrati, čigar maloprodajna cena je 1.351.080 tolarjev. Še več pomembnih novosti pa je z novim letom v ponudbi petih modelov Megane, ki so se praviloma pocenili, obenem pa imajo bogatejšo serijsko opremo. Novost v ponudbi je tudi Safrane 2,5 RXT z bogato opremo in 2,5-litrskim petvaljnim bencinskim motorjem (121 kW/168 KM). Ta bo zamenjal različico s trilitrskim V6 motorjem enake moči in ima prav tako bogato serijsko opremo: progresiven servo volan itd.

začela ob 11. uri; jo na video konferenco bodo neposredno povezani Pariz, Amsterdam, Bruselj, Frankfurt, Dunaj, Zuerich, Milano, Madrid, Lizbona, London in Novo mesto. Tisti hip, ko bo predsednik Renaulta odgrnil ponjavo

z novega avtomobila, bodo to storili tudi v vseh naštetih mestih. V Novem mestu bo to storil predsednik Revozove uprave gospod Bernard Coursat. "V Novem mestu se bo prvič v zgodovini katekole avtomobilske tovarne v jugovzhodni Evropi zgodilo, da bo proizvodnja novega avtomobila neke svetovne znamke stekla hkrati kot pri principalu," pravi jo v Revozu. In tudi taka svetovna premiera novega modela, ko bo avto hkrati predstavljen v 12-ih mestih, kar pripravljajo za ponedeljek, se bo zgodila prvič. V Novem mestu se bodo predstavile in video konference poleg vodilnih Revozovih ljudi udeležili tudi novinarji iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Makedonije. Javna predstavitev naslednika clia bo v začetku marca na avtomobilskem salonu v Ženevi.

Najsodobnejša oprema za video konferenco je v glavnem last Revoza, saj se v tej firmi že nekaj časa poslužujejo takega načina komuniciranja, za tehnično plat te zahtevne izvedbe pa bosta poskrbela še dva zunanja novomeška sodelavca, Marjan Hribar in Franc Bojanc.

Clia so začeli izdelovati leta 1990, leto zatem je bil izbran za evropski avto leta, v Novem mestu pa je proizvodnja stekla aprila 1993. Letos bodo v Revozu clia izdelovali hkrati z novim modelom, vendar bo bo njegova proizvodnja upadala in v teku leta tudi dokončno prenehala.

A. B.

Krvodajalski rekorder

NOVO MESTO - Miran Mlekuž, 46-letni strojnik v Pionirju Standardu, iz Karteljevega, je kri oziroma plazmo dal že 156-krat in je tako z naskokom krvodajalski rekorder v tem koncu naše domovine.

"Prvič sem dal kri, ko še nisem bil star 18 let, in to v Šibeniku, kjer je bil oče oficir. Takrat se je v nesreči močno opeknel moj sodelavec in vrstnik. Zdravniki so mu rešili življenje in do vojne na Hrvaškem sva imela še stike," je povedal Mlekuž. Sicer pa je imel mladi fant več ko dober zglede doma, saj je njegov oče, ki sedaj živi v Kopru, kri dal kar 250-krat,

Miran Mlekuž

Miran je v Tacnu končal šolo za miličnike, a je iz policije po 12 letih dela izstopil, ker leta 1981 ni hotel iti na nemirno Kosovo. Potem se je priženil v novomeški konec in si poiskal drugo delo, vseskozi pa je ostal zvest krvodajalstvu. "Po potrebi me pokličejo iz Ljubljane, kadar potrebujejo plazmo. Pri tem odvezem gre za drugačen postopek, ko ti iz krvi vzamejo samo tiste sestavine, ki jih potrebujejo, ostalo pa vrnejo telesu; medtem ko smeš dati daš kri na vsake tri mesece, lahko ta postopek ponovijo vsak mesec," je povedal Mlekuž. "Moja kri je skupine 0+, vse podskupine pa so negativne, in to je dokaj redka kri, ki pa je precej potrebnejša."

"Kri bom dajal, dokler bom lahko," pravi, "kajti krvodajalstvo je res človekoljubna in plemenita dejavnost, ki te navdaja s čudovitimi občutki."

A. B.

Mojster umetniškega varjenja

Njegova dela na ogled v prostorih optike Trope v Kočevju - Tudi dedek Mraz, Miklavž in Božiček

KOČEVJE - Za Jožeta Lisca, kočevskega nogometnega in kulturnega "lisjaka", je december čas velikih obveznosti in neutrudnega dela, zlasti odkar sta mu poleg dedka Mraza obveznosti naložila še Miklavž in Božiček. "V vse tri vloge sem se enako uživel," pripoveduje priljubljeni mož. Zaradi odsotnosti od doma je delno zapustil svojo "drugo veliko ljubezen", umetnostno varjenje. V nekdanjem Itasu je vajencem več kot dvajset let uspešno prenašal znanje iz varjenja, hkrati se je izpopolnjeval tudi sam. Poleg ročnega električnega obvladuje tudi plamensko in plinsko varjenje. "Popoln učinek pri izdelku pa lahko dosežem le, če znam vse tri tehnike, pri spajanju različnih kovin od bakra, medenine, jekla. Tehnike se prepletajo kot čopič z barvami pri slikarju."

Ko je Itas šel pred leti v stečaj, se je Jože še bolj oprijel varjenja. Številne mojstrovine, ki nastajajo pri natančnem opazovanju okolja in narave so na ogled in naprodaj v prostorih optike Trope v Ko-

čevju, kmalu pa bodo njegova dela na ogled tudi v Ljubljani.

M. GLAVONJIČ

Jože Lisca

Vsak teden ena

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

Nesporazum

Po daljšem času se je na gozdnem obratu v Podturnu oglasil nekdanji vodja destilarnice in skladišča Ignac Pršina iz Dolenjskih Toplic. Še preostalim sodelavcem, ki so se hitro zbrali okrog njega, je slovesno povedal: "Danes je točno osemnajst let, odkar sem odšel v pokoj."

Potem ko je vplačal drva za dobrega sosedu, so rekli še marsikatero o nekdanjih časih. Njegov obisk je vse zelo razveselil, prav tako pa ugovoritev, da je Nace kljub letom in dolgemu upokojskemu stanju še zelo čil. Nekdo mu je to tudi omenil. "Kje pa, videz zelo vara," je takoj odvrnil, nato pa potožil, kako zelo ga boli v kolku in križu. "Kaj čem, tud ub't se ne morem," je povedal v pravem toplškem narečju.

Polovica poslušalcev se je zgrozila ob misli, da bi si lahko kaj storil. Mislili so mu že reči, naj nikar ne obupuje in da matiilda že tako prehitro sama pride, ne da bi jo klical. Nace je videl, da ga čudno gledajo, zato je tistim, ki ga verjetno niso prav razumeli, hitro pojasnil: "Ne, ne, samo čevljev ub't (obut) in vezalk zavezat si ne morem."

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

V socialno stanovanje v novi krzneni jakni - O čistoči v Čistem bregu - Za obširnejši TV program v Dolenjskem listu - Oznaka za Nemčijo je D, ne pa DE

Pred nedavnim je novomeški župan na slovesnosti izročil ključce 22 socialnih stanovanj v preurejenem samskem domu v Bršljinu. Prosilcev za ta stanovanja je bilo seveda veliko več kot dobitnikov; med tistimi, ki stanovanja niso dobili, je bila tudi naša bralka Marija iz Novega mesta. "Že 17 let zaman prosim za socialno stanovanje," je povedala Marija, ki ima z možem 3 otroke. "Prej so bila ta stanovanja v glavnem rezervirana za južne brate, sedaj pa tudi ni dosti drugače." Marija trdi, da je neka ženska dobila socialno stanovanje zato, ker je zamolčala svojega zunajzakonskega partnerja obrtnika, in bi z njegovimi dohodki krepko preseгла mejo dohodkov na družinskega člana. "Poleg tega se ta ženska hvali, da

je od socialne dobila naročilnico za nov štedilnik, sama pa si je kupila krzveno jakno..."

Bralka iz okolice Sevnice pa bi rada izvedela, kje bi dobila knjigo Jezus je naša usoda. (Bralkin naslov imamo v uredništvu.)

Nataša iz Žabje vasi pa se hudiče nad zanemarjenostjo v vasi Čisti breg v šentjernejški občini. "Že več let kupujemo prašiče v tej vasi, a se moramo vedno peljati čez gnojnico in drek na cesti. Moram povedati, da za to niso krivi naši prodajalci, tudi oni se morajo voziti po tem, a so nemočni. Bo treba ta Čisti breg preimenovali?"

Naš zvesti bralec Ivan iz Gornje Radgone, sicer doma iz Starih Žag, je naročnik Dolenjca že 40 let in ga tudi v novem domu v Pomurju nadvse rad prebira. Pritožil pa se je, ker ni dobil koledarja, pa to bi rad, da bi naš časopis objavljaj bol obširen televizijski program.

Stane Sekoranja iz Nemčije, sicer doma z Zg. Obrežja pri Brežicah, je že 27 let naročnik našega časopisa. Moti pa ga, da časopis v Nemčijo dobiva z enotedensko zamudo. Gospod Sekoranja se pridružuje bralcu Grubarju in trdi, da je te zamude kriva napačna oznaka na naslovnem lističu za naročnike v Nemčiji, ko pred poštno številko piše DE namesto D. "Že dvakrat sem bil zaradi zamude pri dostavi na naši pošti in šef mi je zatrdil, da prihaja do zamude prav zaradi tega. Pošto tu sortirajo elektronsko, in če piše na listku DE namesto D, kar je mednarodna oznaka za Nemčijo, gre tista pošiljka avtomatsko na

drugi trak in mine nekaj dni, preden se stvar uredi."

A. B.

KRAPA SPUSTIL NAZAJ V KRKO - Tega desetkilogramskega krapa s fotografije je minuli četrtek ob pol petih popoldne v Krki pri Češči vasi, ujel Andrej Jurca. Andrej je že deset let ribič in tisti četrtek je tri ure potrpežljivo čakal. Čakanje se mu je izplačalo: ko je riba prišla na vabo, se je še pol ure z njo boril, da jo je potegnil na suho. Andrej ni ribič, ki bi lovil trofeje, zato je svoj življenjski ulov spustil nazaj v Krko. Krka potrebuje še več takšnih ribičev. (Foto: Borut Peterlin)

NORVEŠKA KUHINJA

22. 1. in 23. 1. 98 v gostišču KOS

Prisrčno vabljen! Tel. 068/28-371

ARS RAMOVŠ
Visoko umetnost boste našli tudi v Metropolitanki, Veroni ali Salzburgu in glamur tudi v Parizu ali na Dunaju...
Z manj miljami pa je bolj prijazno...
V Brežicah bo lepše.
(061) 125 33 66

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!
Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prishli vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.